

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2012 m. Nr. 2 (113)

APIE ŽUDYMĄ: „VILKAS MEDŽIOJA NET SAPNUOSE“

Mjr. Ričardas DUMBLIAUSKAS

MŪSŲ NAMŲ ISTORIJA

Dim. gen. mjr. Jonas ANDRIŠKEVIČIUS,
mjr. Regimantas DIRŽINAUSKIS,
kpt. Artūras JANKŪNAS

ĮVARDYTOS MINTYS

Kai žvelgiu į priekį, matau žmones, kurie nori bendradarbiauti. Matau žmones, kurie nori sukurti geresnį pasaulį dirbdami mokslinį darbą ir darydami stulbinamus atradimus, kurdami muziką, tapydami paveikslus, rašydami kritinius straipsnius, plėtodami ekonomiką ir kita. Ir Jūs kiekvienas pasirinkote savąjį instrumentą, kuriuo įgyvendinat šią misiją: vieni – mikroskopą, kiti – šokį arba dainą.

Mūsų sprendimas buvo kitoks. Nesirinkome vaizdo kameros ar plunksnos – mes į rankas paėmėm ginklą. Pasirinkom jį kaip savąjį instrumentą geresniam pasauliui, geresnei Lietuvai kurti. Kai kurie iš Jūsų niekada nelaikeite ginklo, nes to nereikėjo, nes Lietuva nekariauja, nes Lietuva – taiki šalis. Tai reiškia, kad tokiems kaip mes (kariams) nereikia šiandien patruliuoti šalies miestų gatvėmis ir ginklai nėra mūsų gyvenimo dalis (skirtingai nei kitose pasaulio šalyse).

Mokykloje labai domėjausi istorija, žavėjausi pasakojimais apie mūsų tarpukario savanorius, miško brolius, Sausio 13-osios gynėjus – apie žmones, kurie paliko savo namus ir rizikuodami gyvybe saugojo tuos, kurių kartais net nepažinojo. Tada nusprendžiau – iš pagarbos tiems vyrams ir moterims ir aš stosiu ginti kitų, nes kartais tik ginklas gali būti vienintelė plonytė linija tarp gėrio ir blogio. Ne šaudyti, ne žudyti ir ne naikinti, o sustabdyti tiems, kurie mėgins tai daryti, kad išsaugotume savo vertybes, laisvę, kurią turime šiandien, laisvę kalbėti čia ir dabar.

Per 20 gyvavimo metų Karo akademija parengė daug valstybės gynėjų. Šiomet liepos 20 d. išleidžiama XIX absolventų laida. Šiuo metu LKA yra baigę 1998 Lietuvos karininkai, joje mokosi beveik 200 kariūnų ir, noriu tikėti, kad nė vienas iš jų nekykla klausimas, kam reikalinga kariuomenė.

Gyvenkite su **MEILE** ir **VILTIMI**, troškite **TOBULĖTI**, nes stovėti vietoje neįmanoma – jei netobulėji, judi atgal. Susidūrę su sunkumais **TIKĖKITE**, kad tai – laikina. Gyvenimo kelyje – duobių duobelės, tad į pirmą duobę įkritę nepasiduokite, nes kita bus dar gilesnė. Svarbiausia – niekada nepamirškite noro **BŪTI LAISVAIS**, nes tai – pagrindinis kario variklis ir motyvas, dėl kurio pasirinkome ginklą savo instrumentu geresniam pasauliui, gražesnei Lietuvai kurti.

XIX laidos absolventas Martynas KIVARAS

**Ieškokite
KARIŪNO**

pagrindinėse miestų ir rajonų, aukštųjų ir kitų mokyklų, gimnazijų bibliotekose ir skaityklose arba kariuomenės vienetuose. Jeigu nerasite – rašykite, skambinkite arba užeikite į svečius – į Lietuvos karo akademiją Vilniuje, Šilo g. 5A.

4 KARINIS RENGIMAS

Vyr. ltn. Vaidas PACEVIČIUS
Military Training

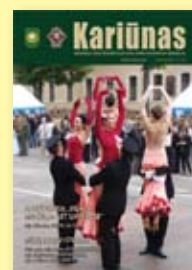
9 MŪSŲ GYVENIMAS / I KURSAS

Krn. Edmundas DON
Our Life/Course 1

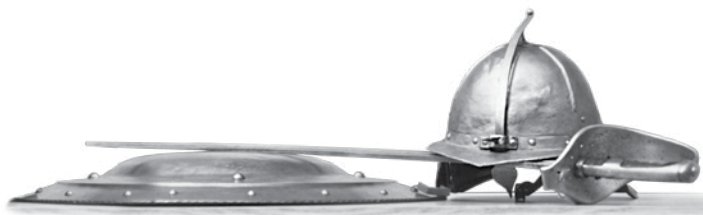
14 STUDENTŲ KUOPOS DIENORAŠTIS

Krn. Marius DZENECVIČIUS, krn. Jonas AVERKA, krn. Paulius KAUSYLAS
Diary of the Students' Company

Viršelio nuotraukoje
Šokių puokštė LKA
20-mečio proga

On the cover:
Dance circles for the 20th
Anniversary of the MAL

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

ŠIAME NUMERYJE / Contents

2 KARO LAKŪNŲ RENGIMO KLAUSIMU
Krn. Povilas NAMAVIČIUS
On the Issue of Military Pilot Training

30 GRĮŽTAMASIS RYŠYS
Krn. Vytenis MILIUŠAS
Feedback

10 PORTRETAS IŠ ARTI
Interviu su prof. habil. dr. Evaldu Kaziu MALDUČIU
Close-up Portrait

32 APIE ŽUDYMĄ: „VILKAS MEDŽIOJA NET SAPNUOSE“
Mjr. Ričardas DUMBLIAUSKAS
About Killing: *Wolf Hunts Even in His Dreams*

20 KARAS – MENAS AR MOKSLAS?
Plk. ltn. Valerijus ŠERELIS
War: Art or Science?

38 MŪSŲ NAMŲ ISTORIJA
Dim. gen. mjr. Jonas ANDRIŠKEVIČIUS,
mjr. Regimantas DIRŽINAUSKIS,
kpt. Artūras JANKŪNAS
The History of Our Home

5 NAUJOS GALIMYBĖS STUDIJUOJANTIEMS JAV KARO AKADEMIJOSE
Plk. ltn. Stephen TIMMONS
New Opportunities for the Students of the U.S. Military Academies

6 KOLEGA KOLEGAI
Kpt. Laurynas ČESŪNAS,
krn. Edgaras RAIBUŽIS
Colleague to Colleague

22 MOKSLO DARBAI / II DALIS
Scientific Researches/Part 2

22 LAISVA NUOMONĖ: „LAIŠKAS GARSIJAI“
Free Opinion: Letter to Garcia

2 / 10 / 14 / 34 IŠ PIRMŲ LŪPŲ
Krn. Vytautas VIŠNIAUSKAS,
plk. Eugenijus VOSYLIUS,
kpt. Darius DŪDĖNAS,
kdt. Benjamin TRAVERS
At First Hand

36 GINKLAI
Krn. Evaldas KUČINSKAS
Weapons

38 / 42 AKADEMIJOS PULSAS
Academy Pulse

46 LAISVALAIKIS
Leisure

49 JUOKO DĒTUVĖ
Magazine of Fun

51 / 52 MŪSŲ KŪRYBA
Krn. Monika ŠINKŪNAITĖ,
krn. Andrius VOLKOVAS
Our Works

53 ALBUMAS
Album

Redakcinė kolegija

Arūnas ALONDERIS
Vyriausiasis redaktorius
III k. krn. Elmyra BALJANAITĖ
II k. krn. Edgaras DABOLINŠ
IV k. krn. Olegas GROŠEVAS
mjr. Birutė KRASAVINIENĖ
III k. krn. Evaldas KUČINSKAS

IV k. krn. Martynas KIVARAS
III k. krn. Vytenis MILIUŠAS
kpt. Mantas VALATKEVIČIUS
dr. Manvydas VITKŪNAS

Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Marija MLINKAUSKAITĖ
Dizainerė
Kęstutis DIJOKAS
Fotografas

Spausdino Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 500 egz.
Užsakymas GL-232
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.
Dėl žurnalo platinimo prašome
kreiptis: (8 5) 210 3680,
KATT 24 680

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
arunas.alonderis@mil.lt
aalonderis@yahoo.com
(8 5) 210 3680, KATT 24 680

Krn. Povilas

NAMAVIČIUS

2012 metais aviacijos studijas Lietuvos karo akademijoje baigė pirmoji orlaivių specialybę pasirinkusių kariūnų laida. Skirtingai nuo kitų iki šiol Karo akademijoje studijavusių kariūnų, orlaivių pilotams teko mokytis ilgiau – penkerius, o ne ketverius metus. Penktieji studijų metai išsiskyrė užimtumu, atsiskaitymų gausa. Be to, jais šiek tiek pasikeitė Akademijos vidaus tvarka.

Šiais metais veiklos ir darbo tikrai netrūko. Vienas svarbiausių tikslų buvo kuo geriau pasirengti keturiolikai teorinių egzaminų oro linijų piloto licencijai gauti. Visi jie laikomi Civilinės aviacijos administracijoje anglų kalba. Mokomųjų dalykų

egzaminų diapazonas labai platus: nuo oro teisės ir žmogaus galimybių studijų iki radionavigacijos ir skrydžio principų. Vidutiniškai egzaminą – testą – sudaro nuo 30 iki 90 klausimų.

Šiems egzaminams reikėjo ruoštis savarankiškai, pritaikius per ketverius mokslo metus įgytas žinias, tačiau dažnai pasitaisydavo ir visiškai naujų temų. Papildomų užsiėmimų jiems rengiantis Aviacijos institute nebuvo, todėl, norint sėkmingai išlaikyti egzaminus ir sutaupyti laiko kitiems atsiskaitymams, neretai tekdavo mokytis nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro.

Pasibaigus pirmajam semestriui prasidėjo sesijos egzaminai Antano Gustai-

čio aviacijos institute, o vėliau ir tikrasis mokslų „maratonas“. Iš pradžių laikėme Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (*International Civil Aviation Organization* – ICAO) 4 lygio anglų kalbos testą, kurį sudaro radiofrazėologija, radijo ryšio palaikymo, klausymo pratimai ir pokalbis su egzaminuotojais. Vėliau – keturi baigiamieji egzaminai institute, MCC (*Multi Crew Co-operation*) – daugiarenės įgulos sąveikos kursai, skirti praktiniams komandinio darbo įgūdžiams daugiapilociuose orlaiviuose instrumentinių skrydžių sąlygomis ugdyti. Jų tikslas – išmokyti kursų dalyvius priimti optimalius sprendimus, tobulinti bendravimo, užduočių skirstymo

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

krn. Vytautas Višniauskas

➔ Jūsų credo

Niekuo nepasitikėk – tik savimi!

➔ Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?

Tėvas

➔ Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?

1994 m. gruodžio 31 d. Grozno šturmas

➔ Pats skaniausias pyragėlis vaikystėje buvo

Mamos pirktas plikytas pyragaitis su grietinėlės įdaru

➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?

Savo draugę

➔ Man principingumas

Tai vienas iš mano charakterio bruožų

➔ Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu

Būčiau studentas

➔ Ko niekada nesutiktumėte padaryti?

Išsižadėti savo įsitikinimų

➔ Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“

Vėluojantys žmonės

➔ Norisi, kad gėris visada nugalėtų blogį todėl, kad

Taip mane mokė nuo vaikystės

➔ Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą

„I am Legend“

➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate

Joninės

➔ Kai buvote vaikas

Mano vaikystė buvo nuostabi

➔ Paskutinė mintis prieš miegą

Liko XX dienų iki leitenanto...

➔ „Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios“. Ar tikrai?

Sunku vienareikšmiškai atsakyti, bet tikiuosi, kad taip nutiks

➔ Kvailiausias poelgis Akademijoje

Improvizuotos regbio rungtynės su palapiniuose (per I kurso pratybas)

ir patikros, abipusės kontrolės ir komandinio darbo įgūdžius bet kokiomis skrydžio sąlygomis. Šie kursai buvo ypač įdomūs, o jų metu įgytos žinios ir įgūdžiai pravers ne tik profesinėje veikloje, bet ir gyvenime.

Taigi vienu metu teko dirbti net trimis frontais. Tačiau dar nepamirėjau dviejų taip pat labai svarbių V kurso užduočių – skrydžių praktikos ir diplominių (magistro) darbų rengimo. Skrydžių knygelės rodė, jog per šiuos paskutinius studijų metus pagal lakūnų rengimo programą turime skraidyti 90 valandų atlikdami nustatytus skrydžio pratimus. Skrydžiai, be abejo, – įdomiausia ir labai laukiama studijų dalis, tačiau dėl įtempto tvarkaraščio dažnai netekdavo pasimėgauti jų teikiamu malonumu. Diplominio darbo rašymas buvo nukeltas į pavasario pradžią, o ir jį rašant nuolat reikėjo laviruoti tarp praktikos ir egzaminų.

Penktieji studijų metai, kaip minėjau, buvo labai įtempti, todėl norint pasiekti užsibrėžtą tikslą teko gerokai paprakaituoti. Po kiekvieno įveikto laiptelio jo link reikėjo kilti vis aukščiau. Tai daryti buvo smagu žinant, kad laiptelių mažėja, o tikslas artėja.

Apibendrinamas noriu pasakyti, kad rengiant lakūnus Karo akademijoje kyla daugybė problemų, susijusių ne tik su stu-

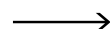
dijų kokybe, bet ir su pasirengimu joms. Ir taip būna kasmet. Be abejo, mes buvome pirmieji, kurie pralaužė didžiuosius ledus, tačiau gaudžiai juokinga, kai tie patys opūs klausimai keliami metai iš metų net ir jaunesnių kolegų, nors apie šias problemas kalbėta ne kartą ir su prorektoriumi, ir su Studijų skyriumi, ir su buvusiu Akademijos viršininku.

Visi klausimai gali būti išspręsti, tik norint sukurti ką nors nauja (pvz., lakūnų rengimo sistemą Lietuvos karo akademijoje), reikėtų vadovautis bendru geranoriškumo, draugiškumo principu, tačiau – ir tai labiausiai stebina – su kariūnais čia daž-

nai elgiamasi kaip su vaikais, nors jiems patikima savarankiškai valdyti lėktuvus.

Straipsnio autoriaus nuotraukos

Fotografijos 25 puslapyje

➔ Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?

11-oje klasėje

➔ Kai ko nors nežinote

Arba improvizuoju, arba prisipažįstu

➔ Netikėčiausias (juokingiausias) laiškas, kurį kada nors esate gavęs buvo

Laiškas iš vienos Kauno agrofirmitės, kuri man atsijuntė 6000 Lt sąskaitą už kažkokius preso diržus

➔ Dabarties asmenybė, kuria žavėtės

Šiais laikais sunku kuo nors žavėtis

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Per taikos rėmimo operacijų modulio pratybas

➔ Kitam žmogui niekada nepadarytumėte (nepasakytumėte)...

Gerų žodžių, jei jis jų nevertas

➔ Asmuo, kurio labiausiai lauksite absolytų išleistuvėse

Lauksiu artimiausių savo žmonių

➔ Gyvenimas yra gražus, nes...

Tai – didžiausia dovana mums

➔ Neįsivaizduojate dienos be...

Bent vienos pozityvios minties

➔ Viską, ką gali pamatyti pats...

Matai ne tik Tu vienas

➔ Ko Jums trūksta Akademijoje?

Pasitempusių kariūnų, kovinio rengimo, ypač su sporto specialistais, pratybų

➔ Lietuvą apibūdindčiau kaip...

Pačią gražiausią šalį, kurios klimatas idealus

➔ Daugelis galvoja, kad

Aš turiu gerą atmintį

➔ Mergina iškelia sąlygą: arba aš, arba kariuomenė

Renkuosi, žinoma, abi. O panelei vertėtų pagalvoti: merginų daug, o Lietuvos kariuomenė – viena

➔ Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti

Nida

➔ Mėgstamiausia vieta Akademijoje

Mano kambarys

➔ Užgaida, kurią sau leisite šią vasarą

Itin linksmai atšvęsti gavus leitenanto laipsnį

➔ Rytas už vakarą protingesnis, nes

Ryte lieka mažiau laiko mokytis ☺

➔ Man sporto dievas

Mečislovas Leškys ☺

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite kariūną

Miegas, rutina, laisvalaikis

➔ Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams

„Kruvinasis mafijos maršrutas“

➔ Kas trukdo kariūnams laikytis Garbės kodekso?

Mūsų mentalitetas

➔ Reikia nuolat treniruoti savo atmintį, kad

Dalinyje mažiau kentėtum...

➔ Nesėkmė

Tai sėkmės antonimas

➔ Akademijoje mane labiausiai džiugino

Kai paskirdavo šaunų tiesioginį viršininką

➔ Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas

Surinkti atitinkamą darbo grupę, kurios užduotis būtų patobulinti kariūnų išleidimo iš Akademijos teritorijos tvarką

Vyr. Itn. Vaidas

PACEVIČIUS

Ugnies valdymo ir koregavimo pratybos

Teorinių pratybų metu kariūnai buvo supažindinti su artilerijos ir minosvaidžių padalinių struktūra, ginkluote, naudojamais šaudmenimis, taktiniais normatyvais mūšio lauke.

Pagal krašto apsaugos ministro patvirtintus pėstininkų būrio vado rengimo kvalifikacinius reikalavimus š. m. kovo 5–9 dienomis Lietuvos karo akademijos Bazinių karininkų kursų Kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo sekcija IV kurso kariūnams surengė ugnies valdymo ir koregavimo kursą.

Jų programa buvo parengta pagal Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centro Ugnies valdymo ir koregavimo kurso programą ir medžiagą ir pritaikyta kariūnams. Jie buvo padalyti etapais – teorinės paskaitos auditorijose, netiesioginės ugnies koregavimo naudojant artilerijos ugnies treniruoklį Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos batalione ir praktinio kovinio šaudymo iš 120 mm minosvaidžių ir ugnies koregavimo pratybos.

Teorinių pratybų metu kariūnai buvo supažindinti su artilerijos ir minosvaidžių padalinių struktūra, ginkluote, naudojamais šaudmenimis, taktiniais normatyvais mūšio lauke. Nemažai dėmesio ir laiko buvo skirta ugnies planavimo pagrindams būrio ir kuopos lygmeniu, ryšio ir – svarbiausiai kursų daliai – netiesioginės ugnies iškviatimo procedūroms, jos koregavimo principams ir taisyklėms išanalizuoti.

Antrojo etapo metu kariūnai buvo supažindinti su artilerijos ugnies treniruokliu, jo paskirtimi ir naudojimo taisyklėmis, pirmą kartą praktiškai koregavo netiesioginę ugnį. Kariūno, einančio priešakinio stebėtojo pareigas, užduotis buvo atpažinti taikinį, kurį ekrane suprojektavo treniruoklio sistema, nustatyti savo koordinatas žemėlapyje, iškviesti netiesioginę

ugnį ir ją koreguoti. Šiame etape kariūnai pritaikė praktiškai per teorines pratybas įgytas žinias. Be to, visas kursas susipažino su Lietuvos kariuomenės pėstininkų daliniuose naudojamomis netiesioginės ugnies priemonėmis – savaeigiais minosvaidžiais MRS 120-2ZUB „Tampella“, velkamaisiais minosvaidžiais M41D ir 2B11, Artilerijos batalione – su lauko artilerijos haubica M-50 (M-101), ugnies valdymo centru ir priešakinių stebėtojų pozicija. Kariūnams buvo pademonstruota, kaip haubicą valdantis skyrius atlieka ugnies užduotis, kokie yra jo karių veiksmai, po to kariūnai buvo paskirti eiti įvairias haubicos valdymo pareigas ir patys, padedant

Tęsinys 7 puslapyje

Šūvis iš minosvaidžio. Vaido Pacevičiaus nuotrauka

Naujos galimybės studijuojantiems JAV karo akademijose

Žurnalo KARIŪNAS redakcinė kolegija paprašė JAV ambasados Lietuvoje dvišalių reikalų karininko plk. ltn. Stepheno TIMMONSO atsakyti į keletą klausimų. Su plk. ltn. S. TIMMONSU kalbėjosi Karo akademijos Atrankos centro vyresn. specialistas kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS.

➔ **Kada pirmą kartą išgirdote apie Lietuvą ir kas Jums buvo nauja ir neįprasta čia atvykus?**

Apie Lietuvą sužinojau būdamas 7 klasėje. Tada pirmą kartą prakalbome apie žmones už „geležinės uždangos“. Prisimenu, skaičiau apie merginą, vardu Ona, kuri gyveno Vilniuje. Tada svarsčiau, kodėl žmonėms neleidžiama laisvai keliauti, kur jie nori. Prieš kelerius metus sužinojau, kad JAV turi atstovybę Vilniuje, todėl ėmiau labiau domėtis Lietuva. Viskas buvo nauja ir neįprasta. Jūsų valstybės istorija siekia daugiau nei 1000 metų. Kiekvieną kartą eidamas pro Šv. Kotrynos bažnyčią pagalvoju, kad ji buvo pastatyta, kai JAV dar nebuvo susikūrusios.

➔ **Kas Jums labiausiai patinka Lietuvoje?**

Man labai patinka architektūra ir tūkstantmetė Lietuvos istorija. Taip pat, kad visos šventės ir įvairūs renginiai vyksta gamtoje. Didžiausią malonumą teikia bendravimas su panašiais žmonėmis. Smagu matyti, kaip jaunimas domisi JAV muzika. Lietuvoje girdėjau daugiau svingo, džiazo ir bigbendo nei Jungtinėse Valstijose per visą savo gyvenimą! Čia puiki šokių muzika, o Karininkų ramovėje vykstančiose šokių pamokose sutikau daug šį meną mėgstančių žmonių.

➔ **Kaip Jus paveikė niūri Lietuvos žiema?**

Jau seniai žinojau, kad nėra blogo oro, o tik netinkami drabužiai. Pirmus metus buvo sunku, nes buvau pripratęs visur važinėti, o čia, nors kelias nuo namų iki darbo trumpas, nebuvo tinkamai

šiomis sąlygomis apsirėngęs. Dabar suprantu, kodėl lietuviai geria tiek daug karštos arbatos ir savitai paruoštos kavos. Dar sužinojau, kad prieš lendant į ledinį vandenį reikia gerai sušilti saunoje. Lietuvoje pirmą kartą gyvenime šokau į ledinį tvenkinį (vėliau dar kelis kartus), bet tai tikrai ne paskutinis kartas.

➔ **Kodėl Lietuvos karo akademijos kariūnai turėtų dalyvauti atrankose į JAV karo akademijas ir siekti ten studijuoti?**

Bet kuris anglų kalba gebantis bendrauti kariūnas turėtų siekti studijuoti JAV, kad įrodytų sau ir savo šaliai, jog gali ne tik išgyventi kitakalbėje valstybėje, bet ir mokytis pasaulinį pripažinimą pelnusiame universitete. Įgytas laipsnis pasitarnaus ne tik profesinėje veikloje, bet ir kasdiniame gyvenime. Be to, per 4 studijų metus užmegzti santykiai taps ilgalaikiai. Tai patyriau per 3,5 metų, kuriuos praleidau Lietuvoje.

Čia pamačiau, kaip viename kariuomenės renginyje susitiko buvę grupės draugai. Jų susitikimas nebuvo planuotas, todėl visiems buvo maloni staigmena prisiminti draugystę ir studijų metus. Tai gi galime įsivaizduoti, kad ir po 15 metų buvę kolegijos palaikys ryšius ir prirėikis galės vieni kitiems paskambinti, paprašyti pagalbos. JAV karo akademijose tokie santykiai užmezgami anksti ir tampa labai stiprūs. O tarptautinėje aplinkoje įgyta pa

S. Timmonso nuotrauka

tirtis labai praverčia regioniniu mastu organizuojamose pratybose ir renginiuose.

➔ **Kokį įspūdį būdamas čia, Lietuvoje, Jūs susidarėte apie LKA kariūnus?**

Mane įkvėpė būsimų Lietuvos karininkų ir karininkių entuziazmas ir per atranką į JAV karo akademijas rodomas ryžtas. Esu įsitikinęs, kad šie talentingi jaunuoliai sėkmingai baigs mokslus ir bus puikūs lyderiai, tarnaus ne tik Lietuvai, bet ir NATO.

➔ **Kaip kariūnus paveikia studijos JAV? Gal pateiktumėte keletą pavyzdžių?**

Studijuodami JAV lietuviai gali geriau suprasti Vakarų Europos ir NATO karinę

Kpt. Laurynas
ČESŪNAS

Praktiniai patarimai būsimiems karininkams, arba Kas man padeda žengti į priekį

Kiekvienas iš mūsų turime sukaukę daug žinių ir patirties, tačiau nuoširdžiai savęs paklauskime: „Ar padariau viską, kad mano patirtimi galėtų pasinaudoti kiti?“ Visi žinome, kad reikia mokytis iš svetimų klaidų, bet, deja, geriausiai įsimenamos tos, kurias padarai pats ir jų padarinius patiri savo kailiu.

Šio straipsnio tikslas – duoti praktinių patarimų būsimiems karininkams, kad jie nepaslystų sunkiame atsakomybės kelyje.

Kiekvieną dieną išgirstame, perkaitome bent vieną kokio nors žymaus žmogaus posakį, kuris būna gilus ir prasmis-

gas, bet dažniausiai iš jų prisimename tik vieną kitą, nes jie mums nėra aktualūs.

Į šį straipsnį sudėjau savo, taip pat kitų karininkų vartojamus posakius, lakoniškomis frazėmis suformuluotus principus ir taisykles. Papildoma užduotis skaitytojams – kiekvienam pagalvoti, ką galėtų patarti, rekomenduoti kariūnams, kariams, kolegoms, be to, sudaryti 5–10 taisyklių/posakių sąrašą ir, be abejo, pateikti savo gyvenimo moto.

Raportas atleidžia nuo atsakomybės (kpt. A. Jokšas) – šią taisyklę sužinojau būdamas I kurso kariūnas. Ji sako: jei

susidūrei su iššūkiu, turi nuspręsti, ar gali priimti visą atsakomybę, ar privalai ja pasidalyti su savo vadu.

Vadas atsako už tai, ką padaro arba ko nepadaro jo padalinys (JAV FM – angl. *Field Manual*). Tai – klasika, apibūrinanti mūsų, kaip vadų, atsakomybę, pareigas ir teises.

SOP (angl. *Standart Operating Procedures*) – **ne šventa karvė, jas galima pakeisti**. Ši frazė buvo ištarta tada, kai karšto aptarimo metu vienas karys bandė pateisinti savo veiksmus sakdamas, kad viską darė pagal SOP. Moralas – negali-

INTERVIU

← Pradžia 5 puslapyje

ir socialinę politiką, nes ji šiek tiek skiriasi. Kariūnai patys pamatys, kad daugeliu atvejų galime konkuruoti. JAV kiekvienas stengiasi būti geriausias, ir tai skiepijama nuo pat jaunystės. Šis požiūris vyrauja visur. Amerikiečiui paprašius pagalbos rengiant kokį nors projektą, studijavę JAV puikiai supras, ką ir kaip reikėtų daryti. O tai labai naudinga, nes Lietuva vis labiau plėtoja santykius su NATO ir JAV. Studijuodami mūsų akademijose kariūnai pradeda suprasti, kaip mes planuojame ir įgyvendiname įvairius projektus.

➔ **Kokios galimybės atsiveria kariūnams baigus studijas JAV?**

JAV karo akademijos – aukštai vertinami universitetai. Jose įgyti laipsniai labai pasitarnaus ne tik siekiant karjeros, bet ir civiliniame gyvenime. Laikui bėgant pamatysite, kad JAV karinėse mokymo

institucijose studijavę karininkai geriau vertinami, vėliau jie, jau tarnaujantys Lietuvos kariuomenėje, gali būti paskirti į gynybos atašė ar kitas atsakingas pareigas NATO institucijose.

➔ **Pastaruoju metu tiek mūsų Akademijos bendruomenėje, tiek žurnale KARIŪNAS daug diskutuojama lyderio ugdymo tema. Tai ir lyderystė, Kariūnų garbės kodekso įgyvendinimo ir asmeninio pavyzdžio klausimai, vadų ir pavaldinių tarpusavio santykiai ir t. t. Ką apie tai Jūs manote ir ko palinkėtumėte dabartiniams kariūnams?**

Minėtos temos labai svarbios kiekvienam kariūnui, kad ir kur jis mokytųsi. Lietuvos karo akademija suteikia labai gerą išsilavinimą. Jungtinėse Amerikos Valstijose garbės kodekso laikomasi labai rimtai, nes jame iškeltos vertybės reikalingos kasdieniame darbe, šeimoje, bendraujant su draugais. Būsimiems lyderiams linkiu didelės sėkmės ir raginu laikytis Garbės

kodekso visą gyvenimą. Bus tokių situacijų, kai problemos sprendimą bus lengviau priimti jo nesilaikant, bet aš primygtinai siūlau visą laiką prisiminti, jog karys yra pavyzdys kitiems ir turi priimti teisingus sprendimus, kad ir kaip sunku būtų.

➔ **Jūsų kadencija Lietuvoje eina į pabaigą. Ką patartumėte Jus pakeisiančiam karininkui?**

Jam pasakysiu: „Neskubėdamas susipažink su Lietuvos kultūra, istorija, o svarbiausia – su žmonėmis. Tik taip suprassi jos padėtį, rasi būdą, kaip padėti šiai tautai siekti savo tikslų. Lietuva yra puiki sąjungininkė. Svarbiausia – suprasti pagrindines problemas, dirbti kartu optimaliai išnaudojant ribotus išteklius, padėti atsirinkti svarbiausius projektus ir kartu kurti planus; įgyvendinti tai, ką abi pusės nusprendė ir iki galo siekti, kad rezultatas būtų būtent toks, kokį užsibrėžėte planuodami. Tada abipusis bendradarbiavimas bus sėkmingas.“ Ačiū!

ma akelai vadovautis viskuo, kas parašyta, ypač taktikoje, kai reikia priimti tinkamą sprendimą tam tikroje situacijoje. Ir dar – įstatymą taip pat galima pakeisti. Tad, jei matote, kad parašytas žodis neatitinka tikrovės – keiskite jį arba „paroduokite“ šią idėją kitam, kuris gali tai padaryti.

Geras žmogus – ne profesija. Karys turi būti vertinamas dėl savo savybių, pagal nuopelnus, indėlį į bendrą užduotį, o ne dėl to, kad yra „geras žmogus“.

5 P (angl. Prior, Planning, Prevents, Poor, Performance) – kruopštus planavimas ir geras pasirengimas apsaugo nuo prasto pasirodymo. Šį principą man perdavė kpt. Darius Žūkas, ir, patikėkite, jis labai padeda, todėl kiekvienam pristatymui, egzaminui ar šiaip susitikimui ruoškitės taip, tarsi jis jūsų gyvenime būtų pats svarbiausias.

Išklausyk kario, kuris „stovi“ ant žemės. Šis principas reiškia, kad jūs, kaip vadas, visada turite išklausti nuomonės, pasiūlymų žmogaus, kuris geriausiai išmano tą sritį ar dalyką, dar geriau – kelių karių patarimų, o jau tada priimti sprendimą palaikydamas vieną iš siūlymų arba suformulavęs savąjį.

Planuok ir galvok, ką šneki, klausyk, ką kalba kiti, skaityk, ką pasirašai. Kertinis žodis – „planuok“. Vadai kartais pirma

pasako, o tik vėliau pagalvoja, ką pasakė. Arba būna, kad pradeda kalbėti, bet nieko nepasako, nors kalba daug ir ilgai. Verta žinoti, kad kariams, stovintiems rikiuotėje, lengviausia įsiminti 3–4 dalykus/perduodamas žinutes. Rengdamasis kalbėti prieš rikiuotę, popieriaus lapelyje pasirašau 3–4 žodžius, kad juos perskaitęs iš karto prisiminčiau, ką turiu pasakyti.

Stenkis išmokti klausyti ir išgirsti, ką kalba kiti, – ne tik žodžius, bet ir kūno kalbą (dažniausiai ji daugiausiai ir „pasako“). Tad, būsimi karininkai, prieš šnekėdami – išmokite klausytis.

Ir dar vienas svarbus dalykas – skaitykite tai, ką pasirašote, nes jūsų parašas rodo, kad jūs atsakote už priimtą sprendimą.

3 R (angl. Rehearse, Rehearse, Rehearse) – šią taisyklę atsitiktinai sužinojau žiūrėdamas vaizdo medžiagą, kaip Steve'as Jobsas (Apple bendrovės įkūrėjas) rengiasi pristatymams. Jis teigė, kad reikia tris kartus atlikti pristatymo treniruotę ir įsitikinti, ar viskas sudėliota nuosekliai, ar viskas suprantama, ar spalvos, šriftai yra tinkami ir t. t. Reikia stengtis atrasti laiko tokioms treniruotėms, nes tik geras pasirengimas garantuoja puikų rezultatą.

3 M (angl. Mission, Men and Me) – šį principą perpratau būdamas Afganistane ir perskaitęs knygą „The Mission, the Men and Me“. Tuo metu aš joje radau daug atsakymų, patarimų, kaip elgtis vienoje ar kitoje situacijoje. Knygos autorius Pete Blaber šį principą perėmė iš savo pirmojo bataliono vado. **3 M – tai kelias į sėkmę. Užduotis** (angl. mission) – visada svarbiausia, todėl mes ir esame kariai. **Aš** (angl. me), arba vadas, niekada negaliu kelti savo gerovės į pirmą vietą, kol nepasirūpinau užduoties vykdymu ir savo žmonėmis (angl. men), t. y. kariais.

Baigdamas noriu priminti visiems: nepamirškite dalytis savo sukaupta patirtimi, investuokite į žmones ir jų gebėjimus, žinokite, kuo jie kvėpuoja, kas jiems svarbu, kas juos motyvuoja ir erzina.

17. Miške	19. Branči
16. Karė	18. Praėtis
15. Poeta	14. Protas
12. Kastytis	13. Vilnius
11. Aleksandra	12. Krekenava
10. Kunigas	10. Kavnas
9. Ona	8. Kotyna
7. Mačulis	5. Jonas
6. Jokūbonis	4. Bernotai
3. Peterburgas	2. Vargai
1. Raseiniai	Horizontalai:

Kryžiažodžio TRAKŲ PILES DAINIUS atskaymai (47 p.)

KARINIS RENGIMAS | IV KURSAS

← Pradžia 4 puslapyje

Artilerijos bataliono kariams, parengė mokomąjį šaudmenį, suvedė reikalingus duomenis į haubicos taikymo prietaisų laikmenas ir iššovė „šūvį“.

Trečiajame etape kariūnai praktiškai koregavo minosvaidžių ugnį Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centro Pabradės poligone. Kursų organizatorių kvietimu iš Karaliaus Mindaugo motorizuotojo pėstininkų bataliono Sunkiosios ginkluotės kuopos atvyko dvi 120 mm minosvaidžių ir stebėjimo grandys su optiniais stebėjimo prietaisais, visa ugnies koregavimo ir ryšių įranga. Kariūnai buvo suskirstyti į dvi grupes: viena turėjo atlikti minosvaidžių netiesioginės ugnies iškvietimo ir koregavimo užduotis, kita, padedant Sunkiosios ginkluotės kuopos kariams, – parengti minas ir šaudyti iš uždarytų minosvaidžių pozicijų pagal ugnies koreguotojų duotus duomenis. Stebėjimo

grandies vado pareigas einantiems kariūnams instruktoriai nurodydavo, kurį taikinį reikia naikinti, o stebėjimo grandies vadas turėjo savarankiškai apskaičiuoti atstumą iki taikinio, perduoti netiesioginės ugnies iškvietimo uždavinį ir koreguoti ugnį. Per dvi kovinio šaudymo dienas kiekvienas kariūnas ėjo ir stebėjimo grandies vado, ir įvairias kitas 120 mm minosvaidžių skyriaus karių pareigas.

1. Vaikūnukas iš pradžių turėjo 3 Lt 75 ct, išėdamas iš pirmojo baro, jis turėjo 3 Lt 75 ct + 3 Lt 75 ct – 4 Lt = 3 Lt 50 ct. Iš antrojo baro: 3 Lt 50 ct + 3 Lt 50 ct – 4 Lt = 3 Lt + 3 Lt – 4 Lt = 2 Lt. Iš ketvirtą baro: 2 Lt + 2 Lt – 4 Lt = 0 Lt.
2. Jono (prikusio 32 pakes) drauge buvo Dovilė (prikusi 31 pake), Aurimo (prikusio 12 pake) – Jolanta (prikusi 9 pakes), Karolio (prikusio 8 pakes) – Birutė (prikusi tik 1 pake). Tikslų sprendimo, kurti kieno drauge ir kas kiek piko, atsakymą rasite KARIŪNO redakcijoje kolegijoje.
3. Dviratis kartūnams nepadėjo: kiek laiko kartūnas laimėdavo važiuodamas, tiek laiko sugaišdavo pėsčiojo laukdamas. Taiigi jie ke-lavo 24 : 6 = 4 val.
4. Dimišijos kartūnukas kartūnams pasakė: „Persėkit“. Šie tuoj suprato, ir kiekvienas ant svetimo arklio skubėjo savąjį pralenkti ir laimėti lažybą.
5. Kiekvienas stovyklautojas sveikindavo visus savo draugus, tik saugė ne, bet sveikindavo stovyklos viršininką. Todėl kiekvienas skautas turėjo tiek kartų sveikintis, kiek iš viso buvo stovyklautojų. Taiigi skautų buvo 25, nes 25 X 25 = 625 (t. y. 625 : 25 = 25). Mergaitčių buvo 14, berniukų – 11.

LAISVALAIKIO UŽDAVINIŲ ATSAKYMAI (46 p.)

Rytinės mankštos svarba

Straipsnį stengiausi parašyti labai paprastą, bet informatyvų,
pateikti konkrečių patarimų ir visus paskatinti mankštintis.
Pagerėjus orams dažnas iš mūsų pamąsto apie rytinę mankštą.
Grynas, gaivus oras ryte pakelia nuotaiką, padidina darbingumą.
Kiekvienas žino net iš antikos laikų mus pasiekusį posakį:
„Sveikame kūne – sveika siela.“

Rytinė mankšta labai naudinga. Pirmiausia – tai labai drausmina, ilgainiui mankšta tampa natūraliu dalyku, reguliuojančiu gyvenimo ritmą. Ankstyvas kėlimasis sportuoti mus verčia anksčiau eiti miegoti. Kai įprantama anksti užmigti ir keltis, pagerėja kūno kraujotaka, širdies darbas.

Rytinė mankšta taip pat turi teigiamą įtaką medžiagų apykaitai. Fizinis aktyvumas tokiu metu ją išjudina – ji tampa greitesnė ir dažnai tokia būna ir likusią dienos dalį. Greitesnė medžiagų apykaita garantuoja energingumą, nes sudeginama daugiau kilokalorijų.

Be abejo, rytinė mankšta teikia asmeninį pasitenkinimą, pasitenkinimą tuo, jog gebate siekti savo tikslo. Netiesiogiai ji padeda laikytis dietos, juk jei jau randame jėgų atsikelti anksčiau pasportuoti, ne taip sunku būna ir atsisakyti netinkamo maisto.

Svarbu žinoti pagrindines rytinės mankštos gaires. Dėl netinkamo grafiko mankšta ne tik gali neteikti malonumo, bet ir neduoti naudos nei širdžiai, nei visam organizmui.

Rytinė mankšta atliekama prieš pusryčius, geriausia – gryname ore arba bent jau prie atidaryto lango.

Mankštintis reikėtų pradėti maždaug po 10–15 min. atsibudus.

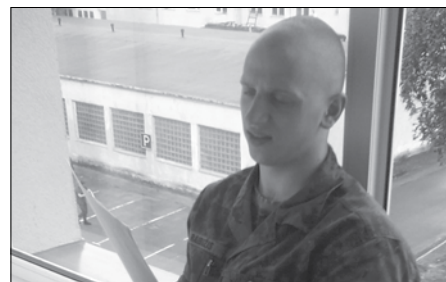
Kiekviena mankšta turi prasidėti lengvu apšilimu (3–5 min.). Tam tinka tiek pasivaikščiojimas, tiek lengvas bėgimas. Apšilimo metu suaktyvinami visi organizmo gyvybiniai procesai, kūnas parengiamas

darbui. Atminkite – rytinė mankšta turi būti atliekama ramiai, lėtai, tai nėra treniruotė.

Po to atliekami gimnastikos ir lankstumo lavinimo pratimai. Pradėti rekomenduojama nuo sukamųjų judesių, kad sąnariai pasirengtų krūviui, tada galima pereiti prie tempimo pratimų.

Mano siūloma pratimų seka:

1. Pasiražyti. Įsitempiant įkvėpti, atsipalaiduojant – iškvėpti.
2. Ramiai sukti galvą ratu į abi puses.
3. Sukti rankas ratu per pečius, alkūnes ir riešus.
4. Pasukti liemenį, vėliau – dubenį.
5. Keletą kartų pritūpti, padaryti atsilenkimų ir atsispaudimų.
6. Ištiesią ranką spaudžiant prie krūtinės tempti peties raumenis ir jungiamuosius audinius.
7. Suimant rankas už nugaros tempti trigalvį žasto raumenį.
8. Ištiesus į priekį įtemptą ranką galvos aukštyje ir sukantis į priešingą pusę tempti krūtinės raumenis.
9. Tempti šonus lenkiantis į šalis ir pakėlus vieną ištiesią ranką virš galvos.
10. Lenktis į priekį stovint. Lenkiantis orą iškvėpti.
11. Plačiai pastačius kojas lenktis prie vienos ir kitos kojos: taip tempiami dvigalviai kojų ir nugaros apatinės dalies raumenys.

Krn. Edgaras
RAIBUŽIS

12. Atsigulus ant nugaros, kelius sulenkus 90° kampu, versti kojas į vieną ir kitą pusę, fiksuojant jas apatinėje padėtyje.

13. Mankštą baigti giliai kvėpuojant, atsipalaiduojant.

Pratimus kartokite kelis kartus. Ypač svarbu taisyklingai ir giliai kvėpuoti. Sutelkite dėmesį į atliekamą pratimą ir dirbančius raumenis. Nepamirškite, kad rytinės mankštos tikslas – pakelti organizmo tonusą ir pagerinti nuotaiką. Vadinas, jūsų mėgstamesni pratimai bus naudingesni. Tad, jei iki šiol rytais nesimankštinote, raginame pradėti tai daryti. Ir patys greitai pajusite, kaip rytinė mankšta teigiamai veikia jūsų organizmą, savijautą, nuotaiką.

**PROTINGOS
MINTYS**

*Išmintingas žmogus
susikurs daugiau galimybių,
nei gali jų rasti*

Francis Bacon

Pradžia

Akademijoje itin vertinama drausmė, tvarka, supratingumas, ištvėrmė, valia, greita reakcija ir kariškas mąstymo būdas.

Kuo greičiau suvokssite, kad esate karys, tuo lengviau ši sistema iš jūsų išugdys karininką. Stiprios valios ir ryžto siekiant savo užsibrėžto tikslo!

Nuo vaikystės sportuoju. Tai man padėjo išugdyti vyriškumą, tvirtumą, valią. Dėl didelio užimtumo išmokau planuoti savo laiką. Būdavo sunku po intensyvių treniruočių grįžus namo sėsti prie knygų ir ruoštis kitai dienai. Tėvai, treneris skatino nenuleisti rankų, o pritrūkęs jėgų sulaukdavau jų paramos, kuri padėjo judėti į priekį. Tokiu ritmu prabėgo 11 mokslo metų.

Baigus mokyklą reikėjo pradėti galvoti apie tolesnius mokslus, gyvenimo planus. Puiki mintis atrodė susieti savo gyvenimą su kariuomene, nes karinėse struktūrose paprastai dirbama tikslingai, viskas suplanuota, palankios sąlygos visapusiškai lavintis, geras atlyginimas, puikios galimybės kilti karjeros laiptais ir... ankstyva pensija.

Nebuvau garantuotas, kad ši specialybė man tinka, todėl išmėginau savo jėgas Krašto apsaugos savanorių pajėgose – 5-osios rinktinės 502 kuopoje. 2010 metais, rugsėjo viduryje, mane pasiuntė į 3 savaitių trukmės bazinius savanorių kursus. Apie kariuomenę daugiau buvau girdėjęs iš vyresniųjų, todėl į Kairių poligoną, galima sakyti, atvykau vis dar „baltas“ civilis.

Tačiau greitai pajutau, kas yra kariškas gyvenimas ir koks jo tempas. Ir supratau, kaip gera nerūpestingai praleisti dieną, o vakare atsisėsti į patogų krėslą ir atsipalaiduoti prieš televizoriaus ekraną. Po šių mokymų namo grįžau pasikeitęs. Nors kasdienė rutina nebeatrodė tokia sunki ir sleigianti, o šilta namų lova tapo dar mielesnė, draugai ir kolegės su savo problemomis atrodė juokingi, nes pastebėjau, kad jie daugiau skundžiasi ir dejuoja, nei stengiasi jas išspręsti. Atrodo, trys savaitės – visai nedaug, bet per šį laikotarpį patyriau daugiau nei per 11 mokslo metų.

Tarnaudamas KASP supratau, kad kario kelias man priimtinas, ir ryžausi išbandyti visus jo sunkumus. Pradėjau domėtis, ką turėčiau daryti, kad ir toliau galėčiau

dėvėti kario uniformą. Sutapimas ar ne, bet po poros mėnesių tarnybos į mokyklą atvyko kariūnai ir pristatė Lietuvos karo akademiją. Daugiau tuo pasidomėjęs, panorau ir aš išmėginti savo jėgas. Atitikau visus reikalavimus, tad, išlaikęs egzaminus, pateikiau prašymą studijuoti LKA ir buvau priimtas į personalo vadybos studijas.

Baigiau pirmąjį kursą, todėl galiu norintiems čia studijuoti papasakoti, kas jų laukia ir kokia būna karybos studijų pradžia.

Visi, bandantys įstoti į LKA, optimistiškai tikisi geriausio, ir aš nebuvau išimtis. Pirmosios kariūno dienos nėra lengvos, nes kiekvienas civiliniame gyvenime esame pripratę prie begalės įvairiausių malonumų, kurie dažniausiai tampa norma, pavyzdžiui, poilsis, neribota laisvė, platus patiekalų ir įvairių desertų asortimentas, televizorius, kinas ir t. t. Visus juos galite iš karto pamiršti septynioms savaitėms išvykę į bazinį kursą.

Tačiau Rukloje geriau susipažinsite su bendrakursiais, „susicementuosite“, sužinosite, kokių turite privalumų ir trūkumų. Pajusite, koks didžiulis skirtumas tarp nakties, praleistos klube ir miške, miego šiltoje lovoje ir vos kelių minučių poilsio ant minkštų miško samanų, kelionės automobiliu ir orientacinio žygio pelkėtomis vietovėmis su visa žygio ekipuote. Sužinosite, kas iš tikrųjų yra geras apetitas, koks skanus būna batonas!

Kursas labai įtemptas – daug užduočių, spartus tempas, nes per kelias savaites turi būti padėtas tvirtas pamatas ir pradėta ugdyti kariūno asmenybė.

Sėkmingai baigusio bazinį kursą kariūno laukia tarnyba ir studijos LKA. Gyvenimas Ruklos poligone ir Akademijoje skiriasi, todėl būtina mokėti greitai prisitaikyti prie naujos aplinkos. LKA visą dėmesį ir jėgas reikia skirti studijoms. Vyresniųjų kursų kariūnai bus jūsų, jaunesniųjų kariū-

Krn. Edmundas
DON

nų, kuopų, būrių vadai. Aišku, ir jie gali padaryti klaidų, kurios kelia pasipiktinimą ar net konfrontaciją. Suprasite, kad „ant karštųjų“ priimti sprendimai padaro daugiau žalos nei duoda naudos ir kad kiekvienas jų turi būti gerai apgalvotas, nes klaidos netoleruojamos.

Akademijoje itin vertinama drausmė, tvarka, supratingumas, ištvėrmė, valia, greita reakcija ir kariškas mąstymo būdas. Kuo greičiau suvokssite, kad esate karys, tuo lengviau ši sistema iš jūsų išugdys karininką.

Stiprios valios ir ryžto siekiant savo užsibrėžto tikslo!

Darydami gera kitiems ir patys būsit laimingi

Nuotraukos iš asmeninio E. K. Maldučio archyvo

Lietuvos karo akademijos Taikomųjų mokslų katedros vedėją prof. habil. dr. Evaldą Kazį Maldutį kalbina KARIŪNO redakcinės kolegijos narys krn. Edgaras Dabolinš.

Edgaras Dabolinš (E. D.): *Pradėkime, Profesoriau, pokalbį nuo Jūsų vaikystės ir jaunystės. Iš kokios Lietuvos vietovės esate kilęs, kaip sekėsi mokslai, gal prisimenate savo mokytojus?*

Evaldas Kazys Maldutis (E. M.): Esu iš Kauno. Gimtinė – visiškai šalia Lietuvos aviacijos patriarcho Antano Gustaičio namų, greta Kauno aerodromo, kuriame dirbo ir mano Tėvas. Prisimenu savo reiklį

pirmąją mokytoją Vaitiekūnaite, matematikos mokytoją Kripaitį ir kitus – dauguma jų buvo geri specialistai. Mokytis sekėsi gerai, tekdavo ir patikdavo pameistrauti Tėvo dirbtuvėje. Norėjau būti inžinierius.

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Akademijos viršininkas
plk. **Eugenijus Vosylius**

- ➔ **Jūsų credo**
PER ASPERA AD ASTRA
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?**
Šeima, draugai, gyvenimas
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų/ karinę operaciją norėtumėte pamatyti?**
Žalgirio mūšį
- ➔ **Pats skaniausias pyragėlis vaikystėje buvo...**
Visi mamos kepti pyragai buvo skanūs, bet pats skaniausias – ką tik iš krosnies ištrauktas, dar šiltas kalėdinis pyragas (su pienu)
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?**
Savo šeimą, Sokratą, Platoną, Aristotelį, Klauzevicą ir būrį draugų
- ➔ **Man principingumas**
Tai duoto žodžio laikymasis, punktualumas
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs karininku**
Būčiau lakūnas, hidrotechnikos inžinierius, archeologas, keliautojas, daininkas, muzikantas...
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?**
Sutrypti žmogiškųjų vertybių
- ➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai ...“**

Man pradeda „lipti“ ant galvos ir jūžliai sakyti netiesą į akis

➔ **Norisi, jog gėris visada nugalėtų blogį todėl, kad**

Esu idealistas

➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate**

Šeimos šventės man pačios brangiausios

➔ **Kai buvau vaikas**

Skaitydavau nuo ryto iki vakaro knygas apie indėnus, keliones, nuotykius, technikos stebuklus, lėktuvus ir vis galvodavau, kur gauti dar kokią neskaitytą... Darydavau lankus, strėles, timpas, medinius šautuvus, petardas, dūmines „šaškes“...

➔ **Lietuvą apibūdinau kaip**

Šalį, be kurios negalėčiau gyventi

➔ **Rytas už vakarą protingesnis, nes**

Per naktį gali susapnuoti problemos sprendimą☺

➔ **Paskutinė mintis prieš miegą**

Užmiegu net nespėjęs nieko pagalvoti

➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?**

Kovos dvasia turi būti paremta šaltu protu, profesionalumu ir išmanymu

➔ **Kvailiausias poelgis gyvenime**

E. D.: Studentavimo laikai visada ilgiausiai išlieka atmintyje. Kiek žinau, esate baigęs Maskvos valstybinį M. V. Lomonosovo universitetą. Kokia buvo Jūsų studijų kryptis, kas labiausiai iš to laikotarpio įsiminė?

E. M.: Po mokyklos įstojau į Vilniaus universitetą Fizikos ir matematikos fakultetą, tad Maskvoje atsidūriau kiek vėliau. Katedros vedėjas akad. prof. P. Brazdžiūnas rūpinosi eksperimentinės fizikos plėtra Lietuvoje, numatydamas gimstančios lazerinės fizikos ateitį, ir norėjo, kad Vilniaus universitetui šios srities specialistai būtų rengiami Maskvoje. Tuo tikslu po penkių semestrų VU jis išsiuntė mane tęsti studijų į garsųjį M. V. Lomonosovo universitetą. (Drauge išvažiavo A. Piskarskas, dabartinis VU katedros vedėjas, ir I. Gulbinaitė, kuri, ištekėjusi už indo, į Lietuvą nebegrįžo.)

Tikriausiai laikas, praleistas Maskvoje, buvo vienas įdomiausių laikotarpių mano gyvenime. Čia mokėsi daug užsieniečių, tad greit įveikęs kalbos barjerą, susiradau nemažai draugų. Universiteto studentams skaitė paskaitas aukščiausios kvalifikacijos specialistai: L. Landau, L. V. Keldyšas, A. S. Achmanovas, Nobelio premijos laureatai Nilsas Boras, A. M. Prochorovas ir daug kitų mokslo žvaigždžių. Po paskaitų universiteto fojė ar kultūros namuose vykdavo daugybė renginių, susitikimų, diskusijų. Pavyzdžiui, įsiminė A. Karpovo ir G. Kasp-

rovo šachmatų mačo dėl pasaulio čempiono vardo kito ėjimo aptarimai, V. Visockis su gitara, dainuojantis fojė ant palangės ir pan. Mus, studentus, vienijo ne tik mokslai, bet ir sportas – žaidžiau futbolą, kartu organizavome MVU rankinio komandą. Atmintin įsirišė įvairių šalių studentų vasaros darbo stovykla tuometėje Čekoslovakijoje, Bratislavoje, kur drauge su kitų aukštųjų mokyklų studentais atvykome statyti laidų gamyklos.

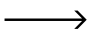
E. D.: Papasakokite, Profesoriau, ką veikėte baigęs studijas? Kokia buvo Jūsų gyvenimo pradžia po universiteto?

E. M.: Studijuoti į Maskvą buvau atsiųstas iš Lietuvos, todėl baigęs studijas privalėjau arba grįžti į Lietuvą, arba toliau studijuoti aspirantūroje (doktorantūroje). Katedros vedėjas prof. R. V. Chochlovas, labai šviesus ir dvasingas žmogus, sutiko, kad tęsčiau studijas Kvantinės elektronikos katedros aspirantūroje, ir moksliniam tyrimams pasiūlė pasirinkti vieną iš dviejų galimų vietų. Eksperimentams atlikti kaip bazę pasirinkau Kvantinės elektronikos institutą prie SSRS Elektronikos ministerijos – žavėjo naujo instituto mastas. Ten pat buvo statoma ir gamykla. Mano moksliniam darbui vadovavo akad. A. M. Prochorovo (lazerių pradininko ir Nobelio premijos laureato) mokinys prof. G. M. Zverevas. Darbo kryptis – galingų kietakūnių lazerių

kūrimas ir optinių medžiagų atsparumo lazerio spinduliutei tyrimas. Tai svarbi problema, nes lazerio spindulys – kaip kamikadzė – pats save, t. y. lazerį, „nužudo“, o galingo spinduliavimo reikia ir įvairioms technologijoms, ir termobranduolinei sintezei (ateities branduolinei energetikai), ir, beje, reikėjo tuometiniams „žvaigždžių“ karams. Taigi, būdamas Maskvos universiteto doktorantas, dirbau mokslinį darbą Kvantinės elektronikos instituto (MTI „Polius“) bazėje. Čia sutikau kitų aukštųjų mokyklų absolventų, patyriau jų nuoširdumą, draugiškumą, jų tarpusavio palaikymą ir supratimą, su daugeliu susibičiuliuavau – juk visi kūrėme lazerį „nuo nulio“.

Institute buvo padaroma viskas, ko reikėjo lazeriui pagaminti ir jo spinduliutei valdyti, tiriamos mokslinės problemos, ieškoma naujų lazerio galimybių. Greta buvo kuriama ir gaminama specialioji technika – lazeriniai navigatoriai, traseriai, taikikliai, giroskopai ir t. t. Čia ir gavau pirmuosius svarbius eksperimentinių tyrimų rezultatus. Specialistai šiuos darbus vertino, vėliau jie tapo klasika – didelė lazerio spindulio ir medžiagos sąveikos priklausomybė nuo sąveikos geometrijos, fokusavimo tyrimai. Baigiamuosius teorinius skaičiavimus atlikau grįžęs į Lietuvą. Disertacijos tezes apgyniau Maskvos

Tęsinys 12 puslapyje

Tai nutiko vaikystėje. Su draugu surengėme dvikovą ginkluoti savadarbiais strėliniais šautuvais. Gavau į kaktą, o galėjo pataikyti ir į akį ☹

➔ Kai ko nors nežinote

Tyliu ir klausausi tų, kurie žino, arba ieškau literatūros ir skaitau

➔ Netikėčiausias (juokingiausias) laiškas, kurį kada nors esate gavęs

Tai buvo kvietimas į priėmimą, ant kurio puikavosi pavardė – plk. Vosilopolus

➔ Dabarties asmenybė, kuria žavėtės

Valdas Adamkus

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Žiūrėdamas filmą, kuriame vaidino Jackas Nicholsonas, „As good as it gets“

➔ Ko tikėtės iš Akademijos darbuotojų, karių?

Daugiau tarpusavio pagarbos, glaudesnio skyrių bendradarbiavimo, suvokimo, kad dirbame prasmingą darbą ir siekiame bendro tikslo, atsakingumo, iniciatyvos, gebėjimo pažvelgti į užduotis plačiau, lankstumo ir pasirengimo jas laiku atlikti

➔ Gyvenimas gražus, nes...

Kiekviena diena pilna staigmenų

➔ Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą

„Skrydis virš gegutės lizdo“

➔ Užgaida, kurią sau leisite šią vasarą

Nieko nedirbti bent kelias dienas

➔ Neįsivaizduoju dienos be...

Protingo pokalbio su plk. ltn. Valerijumi Šereliu

➔ Viską, ką gali pamatyti pats...

Anot Mao Dzedongo, jeigu nori pamatyti – tai reikia žiūrėti ir stengtis pamatyti

➔ Ko Jums trūksta Akademijoje?

Turėčiau surašyti 1000 ir 1 punktą, todėl neįkvosiu popieriaus

➔ Daugelis galvoja, kad aš

Esu toks, koks esu iš tikrųjų

➔ Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti

Zervynų, Marcinkonių kaimus, Liškiavos, Merkinės miestelius, esančius Dūkijos nacionaliniame parke

➔ Mėgstamiausia vieta Akademijoje

Lazerinė šaudykla

➔ Pirma mintis pabudus ryte

Galėjau dar pamiegoti...

➔ Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams

Robert Greene, „33 karo strategijos“

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite karininką

Punktualus, atsakantis už savo veiksmus ir

žodžius, gerbiantis savo pavaldinius (norėčiau išvardyti dar daug savybių, bet daugiau negu tris neleidžiate☹)

➔ Kas trukdo kariūnams laikytis savo Garbės kodekso?

Jaunystė paikystė

➔ Reikia nuolat treniruoti savo atmintį, kad

Senatvėje aplinkinių nejuokintum tokiais posakiais kaip „Neprisimenu, ką pamiršau“

➔ Mėgstamiausia sporto šaka

Anksčiau – karatė (kiokušino stilius) ir tinklinis, dabar – futbolas ir krepšinis (per televizorių☹)

➔ Nesėkmė

Ne pasaulio pabaiga. Svarbiausia, kad parpuolęs atrastum jėgų atsikelti

➔ Akademijoje mane labiausiai džiugina(-o)

Kariūnų iniciatyva, jaunatviškas optimizmas ir idealizmas, kolegų noras viską padaryti kuo geriau, tvarka, akademinė aplinka

➔ Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas

Visiems – dešimt dienų atostogų!!!!!!!???????? ☹

(Klausimynas buvo pateiktas iki š. m. birželio 6 d.)

← Pradžia 10 puslapyje

M. V. Lomonosovo universitete. Lietuvoje jaunųjų mokslininkų konkurse „Už geriausią paskelbtą darbą 1969 m.“ mano darbai buvo geriausi ir įvertinti pinigine premija (vėliau pavadinta respublikine Komjaunimo premija). Tokia tad buvo pirmoji lazerių kūrimo patirtis, ji ir lėmė mano tolesnį darbą.

Grįžus bendradarbiavimas su Maskva tęsėsi. Gavau daug lazerių technikos, per VU sudariau pirmąją Lietuvoje šios srities sutartį *ličio niobato optinio suardymo* tiriamiesiems darbams atlikti – gavau 50 000 rublių dvejiems metams. Už juos galėjome savo laboratorijai įsigyti daug aparatūros ir sparčiai judėti pirmyn. Tai buvo didžiuliai pinigai – kad galima būtų palyginti, pasakysiu: nusukti į Leningradą, dabartinį Sankt Peterburgą, kainavo 18 rublių...

Taip pat dėščiau Radiofizikos katedroje, skaičiau Kietojo kūno elektronikos kursą, vadovavau aukštojo dažnio ir impulsinės elektronikos laboratoriniams darbams, buvau studentų grupės kuratorius. Dirbti su studentais patiko, tačiau man knietėjo daugiau laiko skirti mokslui. Mokslų akademijos akad. P. Brazdžiūnas ir akad.

didelės apimties (iki pusės ir daugiau instituto biudžeto) šios rūšies darbų, tirdami atsparumo lazerio spinduliutei problema kartu su Valstybiniu optikos institutu (Sankt Peterburgo). Dirbdami pagal sutartis, be lėšų darbų plėtrai, gavome ir fondų unikaliami aparatūrai įsigyti. 1977 m. laboratorijoje jau dirbo 17 darbuotojų. Už unikalios, patentuotos aparatūros sukūrimą penki jauni kolektyvo nariai buvo apdovanojami Komjaunimo premija. Mano vadovaujame Lazerinės optikos skyriuje 1980 m. dirbo jau 32 darbuotojai. Taigi, buvo suburtas ir išugdytas stiprus kolektyvas.

E. D.: Kas ir kur dabar yra buvę Fizikos instituto Lazerinės optikos skyriaus bendradarbiai?

E. M.: Greta mokslinio Lazerinės optikos skyriaus (LOS) man buvo direktoriaus pavesta vadovauti ir kitam darbui – sukurti Fizikos institute Lazerinės technikos ir unikalios eksperimentinės įrangos gamybos padalinį. Per dvejus metus visuomeniniai pagrindais subūriau 62 darbuotojų kolektyvą „Eksperimentinė gamyba“. Šis padalinys turėjo tiksliųjų mechaninių įrenginių konstravimo ir gamybos, elektronikos projektavimo ir gamybos, optikos gamybos ir

gamybos“ sukūrusį EKSMĄ, dabartinį jos generalinį direktorių, ypatingų organizacinių gebėjimų, labai veržlų žmogų. EKSM dar turi 16 savo įmonių įvairiose pasaulio šalyse. Petras Balkevičius (18 metų buvęs mano dešinioji ranka, sunkiais Nepriklausomybės laikais subūręs darbuotojus) pasinėrė į privatų lazerių verslą – įsteigė EKSPLA, dabar yra vienas iš EKSMOS direktorių ir „Lazerinių bei šviesos technologijų“ susivienijimo prezidentas. A. Žilionis, iš pradžių taip pat dirbęs šiose firmose, dabar pats tiekia medicinos prietaisus Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigoms. Edmundas Širmulis, CO₂ dujinių lazerių Lietuvoje pradininkas, vadovauja darbams, susijusiems su jų taikymu atliekant tyrimus. Viktoras Vaičiškuskas vadovauja medžiagų paviršinės lazerinės spektroskopijos darbams. Vaisingai dirba buvę bendradarbiai A. Peckus, R. Buzelis, E. Murauskas, A. Dementjevas ir kiti. Net septyni mano doktorantai tapo laboratorijų vadovais, kiti – vadovaujančiaisiais specialistais.

E. D.: Pereikime prie kitos svarbios kiekvienai aukštajai mokslo ir mokymo įstaigai temos – mokslo organizacinio darbo. Kaip jis vyksta Karo akademijoje ir svetur? Kokie Jūsų pastebėjimai?

Aš su tėveliu (pirmas iš dešinės), 1947 m. vasara

Fizikos instituto Lazerinės optikos skyriaus bendradarbiai, 1986 m.

Ne vieną pūdą druskos su Regina suvalgėme drauge per 35 metus

J. Požėla pakvietė mane pradėti vykdyti mokslinius lazerių tyrimo darbus Lietuvos mokslų akademijoje, t. y. įkurti lazerių skyrių. Akademijoje gavau vieną darbuotoją – tik ką grįžusį iš tarnybos kariuomenėje j. m. b. Juozą Rėksnį, dar prisijungė Fizikos fakulteto studentas Jonas Gulbinas. Ir taip trise 1970 m. gegužės 8 dieną sukūrėme ir paleidome pirmąjį Lietuvos mokslų akademijoje lazerį.

Akademijoje turėjau pakankamai erdvės veiklai pagal sutartis. Vėliau tyrimus išplėtojom ir iki pat Nepriklausomybės paskelbimo kasmet atlikdavome nemažai

administracinį barus. Nuo „Eksperimentinės gamybos“ vėliau atskilo dabar garsios bendrovės EKSM, STANDA ir EKSPLA. Įsteigus padalinį „Lazerinės technologijos“ „ratus įsuko“ du LOS specialistai J. Rėksnys ir M. Vaitkevičius su galingu 6 m ilgio CO₂ lazeriu „Kardamon“. Jie šiuo metu turi savo firmas: firma „Rexnys“ gamina unikalios optinius ir lazerių mazgus pagal užsieniečių užsakymus, o M. Vaitkevičius prisidėjo prie „Aštuoneto“ kūrimo. Iš sėkmingiausių jų pirmiausia paminėčiau Rimantą Kraujalį, drauge su kitais kolegomis ir buvusiais mano bendradarbiais iš „Eksperimentinės

E. M.: Gamtos (taikomųjų) mokslų tyrimų galutinis tikslas – sukurti naują produktą, ypač reikalingą tam tikromis ekstremaliomis aplinkybėmis. O tam būtina šiuolaikiška techninė mokslo bazė, didžiulės investicijos ir tinkamas kolektyvas. Karo akademija šioje srityje turi problemų – taikomieji mokslai čia nebuvo plėtojami, nes kažkas nusprendė, kad dar viena taikomųjų mokslų laboratorija Lietuvai nereikalinga. Mokslas neišsivaizduojamas be studento: reikia, kad jis sėdėtų prie aparatūros laboratorijoje, ten rengtų kursinį ar diplominį darbą. Karo akademijoje

nėra tradicijos, kad kariūnai atliktų praktišką arba rengtų savo baigiamuosius darbus laboratorijose. Kita vertus, kol nėra techninės krypties absolventų, viskas logiška ir teisinga, nes kariūno pagrindinis tikslas – karininko karjera, tad atlikti praktišką j turi karinėse institucijose. Dėl to LKA technologiniai dalykai vis dėlto yra „antraeiliai“. Tačiau tai nereiškia, kad jie gali būti „marinami“, priešingai – reikia, kad šie mokslai būtų plėtojami. Tiesa, tam reikėtų papildomo finansavimo, o kariūnams – paskaitų. Tada padidėtų ir bendradarbiavimo su kitomis mokslo įstaigomis galimybės.

E. D.: Jūsų pasiekimai mokslo srityje. Gal galėtumėte trumpai pasidalyti mintimis apie gautų rezultatų sklaidą tarptautinėje mokslo erdvėje?

E. M.: Trumpai atsakyti sudėtinga. Čia galėčiau pasakoti ištisas dvi valandas (*juokiasi*). Pagrindiniai laimėjimai pasiekti lazerio spinduliuotės poveikio medžiagai, jos valdymo ir lazerių taikymo srityse. Tačiau, neturint pakankamai atsparios medžiagos, negalima sukurti galingesnio lazerio. Aš nustačiau ir sugebėjau įrodyti, kad spindulio ir medžiagos sąveika priklauso nuo sąveikos geometrijos. Beje, šis rezultatas, akad. Bonč-Brujevičiaus nuomone,

gauta terahercinio dažnio spinduliuotė, kuria, kaip vėliau paaiškėjo, peršvietus lagaminą, galima per atstumą pamatyti jo turinį).

Tačiau ne tik mokslininkų pasiekti rezultatai tinkamai reprezentavo ir reprezentuoja Lietuvą – būtina paminėti ir jų laimėjimus mokslo organizacinėje veikloje. Tai ir išugdyti specialistai, pradėtos ir išplėtos naujos Lietuvoje lazerių mokslo ir technologijų kryptys, tam sukurta materialinė bazė (uždirbti pinigai, gauti fondai, sukomplektuotos laboratorijos; parengti darbuotojai, kurie savo ruožtu subūrė, sėkmingai vadovauja ar dirba vadovaujančiais specialistais garsiose visame pasaulyje bendrovėse); organizuoti moksliniai darbai, konferencijos (tarp jų ir sutraukusios apie 600 dalyvių), mokyklos, seminarai, bendradarbiavimas, išugdytų darbuotojų darbai – visa tai garsina Lietuvą. Mano darbai davė stiprų impulsą lazerinės fizikos ir lazerinių technologijų raidai (žr. www.maldutis.lt (*puslapis rengiamas*)).

E. D.: Nuo 2004 metų vadovaujate Karo akademijos Taikomųjų mokslų katedrai. Kaip Jūs, vienas iš Mokslų akademijos Fizikos instituto Lazerinės optikos skyriaus kūrėjų, atsidūrėte LKA?

tęsti mokslinį darbą Stivenso universitete (šalia Manheteno, JAV), vadovauti steigiamai laboratorijai. Sutikau. Tačiau baigėsi Šaltasis karas, pasikeitė finansavimo sąlygos ir laboratorija nebuvo kuriama. Skaičiau paskaitas, konsultavau, dirbau mokslinį techninį darbą gamyboje. Grįžusiam į Lietuvą pasiūlė dirbti Akademijoje.

E.D.: Kokie pagrindiniai Jūsų vadovaujamos katedros darbai šiame Akademijos raidos etape?

E.M.: Pirmiausia kartu su Fizikos institutu vykdėme mokslinį darbą „Lidasas“. Sukūrėme lazerinį prietaisą, leidžiantį per atstumą atlikti dujų diagnostiką. Prietaisas yra Fizikos institute. Dar sukūrėme spektrometrą, leidžiantį nustatyti medžiagų kiekį atmosferoje. Šį projektą ir toliau plėtojame, nes manome, kad jis labai perspektyvus. Tebesidomiu ir kita sritimi – tęsiu ekstremalios netiesinės optikos tyrimo darbus, gaunu pasiūlymų šia tema rašyti rengiant kolektyvinius leidinius. Stengiuosi, kad katedros darbus jungtų tema „Lazeriai ir karinis modeliavimas karyboje“.

E.D.: Kaip Jūs, mokslo žmogus, ir dar tokios specifinės profesijos, jaučiatės

Su akademiku Juru Požėla Mokslų akademijos pirmojoje lazerių laboratorijoje, 1974 m.

Taikomųjų mokslų katedros bendradarbiai, 2006 m.

Ketvirtakursiai sveikina profesorių garbingo jubiliejaus proga, 2011 m.

turėtų pretenduoti į atradimą. Šių reiškiniių tyrimai tapo mano profesinio gyvenimo tikslu. Ištirta daug nesuprantamų dalykų. Specialistai mūsų darbus žino ir vertina, jie paskelbti Karo akademijoje, JAV specialistų (*Airspace Balls, Lockheed Martin, Sandia Labs*) cituojami. Kita svarbi darbų kryptis – daugkartinis lazerio spinduliuotės poveikis ir medžiagų krizių (atsparumo spinduliuotei) valdymas. Mes sukūrėme labai tikslus lazerinius prietaisus medžiagų atsparumui nustatyti. Reikšmingas laimėjimas – CO₂ lazerio sukūrimas ir rezultatai, gauti bendradarbiaujant su šalies mokslininkais (pvz.,

E. M.: Dar prieš Lietuvai paskelbiant Nepriklausomybę pavyko nuvykti į vieną konferenciją Amerikoje ir ten užmegzti ryšius su reikiama specialistais. Atkūrus Nepriklausomybę, Lietuvos mokslas išgyveno labai gilią krizę: intensyvios permainos, perturbacijos, nepagrįstos iliuzijos, finansinis nestabilumas, išplėtos, suniokotos laboratorijos. Mano kolegos bendradarbiai pasuko į gamybą, kad galėtų pritaikyti turimą įdirbį. Aš, tikėdamas, kad mokslas Lietuvai reikalingas, atsisakiau eiti kartu. Tačiau mokslo plėtra vyko vangiai. Tuo metu gavau prof. A. Giunterio pasiūlymą

tarp kariškių? Kai kurie KARIŪNO skaitytojai mano, kad kariai ir civiliai skirtingai suvokia LKA misiją, jos paskirtį. Pastarėji sako, kad Akademijai reikia daugiau akademiškumo, kariškiai – kad karybos dalykų. Kiekvienas tempia „antklodę“ į savo pusę. Ką Jūs apie tai manote?

305 kambario gyventojų pirmosios dienos įspūdžiai

Pirmieji įspūdžiai – nejaukus, žvarbus rytas, suglumę veidai, nežinia, tyla ir baimė. Ankstyvas kėlimasis. Dėl to, žinoma, situacija „nepasitaisė“. Įžengiame į teritoriją, sutikrinami pagal sąrašus, laukiame vėluojančiųjų ir patyliukais svarstome, kur pakliuome.

Įsikūrimo laikotarpis taip pat keistas. Migruojame po kuopą, mokomės naujų žodžių, bandome įsiminti mums vadovaujančių kariūnų pavardes, pareigas ir kovojame dėl uniformų. Kam pavyksta nukauti tinkamo dydžio batus, kas lieka su tėvo švarku ir brolio kelnėmis. Tikimės, kad prisirasim.

Rikiuotės pratybos – išbandymas, nes kažkaip reikia kovoti su kikenimu ir plepėjimu. Kai visiškai aišku, jog nesugebame apsisukti išgirdę komandą „Kairėn – MARŠI!“, mėginame pasitaisyti. Vėl, vėl ir vėl. Ir dar kartą. Pietauti žygiuojame jau gana dariniai.

Paskaitas lankome su naujokų užsiėgimu. Išklausome lyderių pamokėlių, pačiupinėjame AK-4 MT (regis, toks jo pavadinimas, labai sunkus „žaisliukas“), pasijuokiamė iš kariūnų pratybų nuotraukų. Į vakarienę lekiamė su daina. Sniegas, užklupęs po bulvinių blynų, anaipol nedžiugina – rytoj mankštinsimės lauke. Bet rytojus, atrodo, dar labai labai toli.

Vakarinė dalis su arbata ir sausainiais atperka nemalonumus dėl nutrintų kojų ir nušalusių nosių (kai kam ir ausų). Labai pakylėti skubame į vakarinę rikiuotę, pametame Eglę (dėl to ji tampa būrio vyresniąja). Po dušo beveik miegodami slenkame į lovas ir sugebame išspausti tik kelis žodžius. Laimė, šiandien ne mūsų eilė tvarkytis, todėl galima „atsijungti“. Pirmą savaitė... oi, diena baigėsi.

Antroji diena LKA

Ji praėjo nepastebimai. 6.00 – nors mums ir neįprastu laiku – atsikėlėme gana energingai, žvaliai, su šypsenomis veiduose, bent jau tuo metu. 6.08 – 1-asis MRU ir 2-asis VU būriai atliko mankštą, kuri visus išbudino ir suteikė jėgų artėjančiai dienos veiklai. Ech... ir po jos – lauktieji pusryčiai!

Po jų pirmą kartą dalyvavome rytinėje vėliavų pakėlimo ceremonijoje. Na, o paskui, kad nenutoltume nuo mokslų, mums buvo pasiūlytos dviejų skirtingų sričių paskaitos: vadybos ir politologijos – pastaroji apie musulmonus ir islamą. Abiem būriams jos padarė didelį įspūdį, kadangi universitetuose, kuriuose mokomės, paskaitų struktūra yra kiek kitokia. 10.00 – ginklų paroda: ją apžiūrint II kurso kariūnai papasakojo apie įvairius ginklus ir gerokai praplėtė mūsų žinias. Tikrai buvo labai įdomu. 11.45 – kovinės savignyos pratybos: jų metu galėjome išmokti įvairių savignyos

būdų. Labai entuziastingai griebėmės šių dalykų, tačiau tikimės, kad neteks jų praktiškai panaudoti. 14.45 – paskaitoje apie šaudymo subtilybes išbandėme penkias šaudymo padėtis laikydami rankose AK-4 MT. Kadangi daugelis iš mūsų nebuvo net čiupinėję ginklo, tikiu, jog tai kiekvienam paliko neišdildomą įspūdį. 16.45 – nebyliojo valdymo signalų pristatymas: MRU ir VU studentai buvo supažindinti su įvairiais ženklais, signalais, kurie yra naudojami karo lauke, pratybų metu ir t. t., ir suprato, jog tai – ne juokai, kaip iš pradžių atrodė.

Didžiausią įspūdį visiems mainų programos dalyviams paliko kuopos švarinimas mūsų tradicinėje buityje dabar labai naudojamomis priemonėmis – hmm... muilu, ir ne bet koku, o ūkiniu. Tai mums buvo savotiškas iššūkis – išliejome ne vieną prakaito lašelį šveisdami grindis, kad viskas blizgėtų, įdėjome tikrai daug pastangų. Manau, kad ganėtinai gerai susidorojome su šia užduotimi. 20.00 – šokiai. Turėjome progą ir patys pašokti, pasimokyti pramoginių šokių, ir pasigrožėti kariūnų ir jų šokių partnerių meistriškuumu. Dienos pabaigą vainikavo tradicinė vėliavų nuleidimas ceremonija ir po sunkių darbų toks laukiamas poilsis. Taip praėjo ši kupina įspūdžių diena. Labanakt.

Tęsinys 16 puslapyje

- ➔ **Užgaida, kurią sau leisite šią vasarą**
Graži, greita ir galinga „britva“
- ➔ **Kai ko nors nežinote**
Kadangi apsimesti, kad žinau, nebeįsėina, tenka prisipažinti, jog nežinau
- ➔ **Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą**
Jų daug ir visi jie mano vaikystės
- ➔ **Netikėčiausias (juokingiausias) laiškas, kurį kada nors esate gavęs**
Tai buvo pirmame kurse, kai man nežinant būrio draugai įdėjo skelbimą, kad nuostabus vaikas nori susipažinti su panelėmis. Nežinau, ką dar jie ten parašė, bet... paštininkas mane keikė☹
- ➔ **Dabarties asmenybė, kuria žavėtės**
Tokios asmenybės nėra, o tos, kurią esu „nusiilipdęs“ fantazuodamas, niekas nepažįsta
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?**
Ankstesnėje tarnybos vietoje: ten mes dažnai „verkdavome“☺
- ➔ **Viskas, ko aš noriu iš kariūnų, tai**
Trupučio pareiškimo, trupučio iniciatyvos ir trupučio meilės tarnybai... O paskui tą „truputį“ pamažu didinti☺
- ➔ **Man sporto dievas**

Kaip ir visai Lietuvai, manau, vienintelis – krepšinis

- ➔ **Gyvenimas gražus, nes**
Mane supa daug nuostabių, gražių žmonių
- ➔ **Neįsivaizduoju dienos be**
Sporto ir skanaus maisto☺
- ➔ **Viską, ką gali pamatyti pats**
Anksčiau ar vėliau visa tai tiesiog užmirši
- ➔ **Ko man trūksta Akademijoje?**
Patriotizmą skatinančios aplinkos – nuo plakatų iki „teisingų“ kalbų
- ➔ **Lietuvų apibūdinčiau kaip**
Savo tėvynę... O prie šio žodžio dera tik teigiami apibūdinimai
- ➔ **Daugelis galvoja, kad aš**
Pasipūtęs savimyla☺
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti**
Nida. Ten mane sutiksime, kai būsiu senas☺
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje**
Žinoma, kad sporto kompleksas☺
- ➔ **Pirma mintis pabudus ryte**
Tai ne mintis, o visos dienos įvykių pristatymas!
- ➔ **Trimis žodžiais apibūdinkite kariūną**
Jaunas, gudrus, bet nepatyręs... Lygiai toks, koks ir aš buvau prieš 10 metų☺

- ➔ **Kas trukdo kariūnams laikytis savo Garbės kodekso?**

Manau, dauguma jo laikosi. O mažuma kariūnų, kuriems sunkiau sekasi iš maistingų paauglių tapti drausmingais, motyvuotais kariais, bando jo nesilaikyti, tačiau anksčiau ar vėliau supranta, kas yra garbingas ir doras karininkas

- ➔ **Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams**

Karo tarnybos statusas... Ir gyventi būtų taip paprasta☺

- ➔ **Nesėkmė**

Laikina būseną

- ➔ **Akademijoje mane labiausiai džiugina(-o)**

Komanda „Kuopa – MIEGA!“, nes tik tada atvažiudavo „kamazai“...

- ➔ **Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas**

Įsakyčiau sau mokytis, mokytis ir dar kartą mokytis☺. Juk Akademijos viršininku negali būti savamokslis kapitonas☺

← Pradžia 14 puslapyje

307 kambario gyventojas apie trečiąją dieną

Kėliausi išbudintas rytinio signalo. Iškart supratau, kur šuo pakastas. Kariūnai vakar vakare sakė, kad rytinės mankštos nebus – neva budėtojas neleido. Vis dėlto ji įvyko. Vadai įrodė – susitvarkyti per aštuonias minutes įmanoma. Netrukus ryto žvarba galutinai miegus išgainiojo. Pora ratų aplink sporto kompleksą, pora (t. y. 25) atsispaudimų, keletas pritūpimų, ir visi pasijutome kaip agurkiukai☺.

Deja, tai nepadėjo paskaitos metu. Pakartoję pagrindinius struktūralizmo ir konstruktyvizmo principus, įnikome į Baltijos šalių tarpukario politikos tyrimus. Nors paskaita ir nebuvo nuobodi, galvos nesulaikomai sviro žemyn. Kaip pasakytų politologai, buvo galima nustatyti tam tikrą koreliaciją – ryšį tarp priklausomybės 309 kambario gyventojams ir vis dažnėjančio „lesiojimo“.

Nepaisant to, per anglų kalbos pratybas studentų „kovos dvasia“ atgijo. Jie tai rodė kovodami žodžiais – diskusijoje „Ar reikėtų leisti nešiotis ginklus viešose vietose?“. Net ir tie, kurie buvo priversti ginti jiems nepriimtina pusę, netrukus įnirtingai įsitraukė į ginčus.

Visą likusį įkarštį (bent jau 309 kambario gyventojų) atvėsinio kariūnai. Dėl to, kad studentai lėtai rinkosi į rikiuotę, bėgo tris kartus, batais braižydami grindis ir taip siutindami vakare turinčius tvarkytis žmones.

Gausiai pripildžius skrandį, atėjo metas pasirūpinti siela. Kaip tikri politinės analizės specialistai, pokalbį su kapelionu pradėjome nuo „techninių“ klausimų: ar kapelionas privalo laikytis celibato? – o baigėme rimtai: kodėl kariūnui svarbi garbė? Išėjome pakylėti, be to, ta pačia proga susipažinę su vienu svarbiausių dalykų kariūnų gyvenime – Garbės kodeksu, taip pat studentų atstovybės atitikmeniu – Kariūnų taryba.

Vėliau vyko jau įprastu tapęs (jei taip gali būti po dviejų dienų) vakarinis patikrinimas. Nors jo metu dar padarome klaidų, kiekvieną kartą įgyjame vis daugiau pasitikėjimo savimi.

Regis, lyg ir viskas. O dabar po dviejų indelių jogurto ir puodelio arbatos einame miegoti. Ryt laukia sunki, bet, tikimės, tokia pat nuostabi diena. Saldžių sapnų.

Ketvirtoji studentų kuopos diena

Ketvirtadienis išsiskyrė galimybių įgyti praktinio patyrimo gausa: šiandien išbandėme savo jėgas imituodami gynybos pasaloje veiksmus, kurdami žemėlapią, kuriuo remiantis galima būtų paaiškinti kariams, kaip atlikti misijos metu gautas užduotis, maketą, dalyvaudami minavimo ir išminavimo pratybose. Beje, imituojant pasala pirmą kartą teko ant savo pečių pajusti visos kario žygio ekipuotės svorį. Amunicijos diržas, labai nemenka kuprinė, šalmas ir ginklas privertė prisiminti, jog egzistuoja ir motušės žemės trauka. O svarbiausia – ši patirtis leido suprasti, kokie ištvėringi ir kario priedermei atsidavę turi būti kariūnai. Šioje situacijoje labiausiai glumino tai, kad su tokia ekipuote praktiškai neįmanoma dorai nusitaikyti, kai esi puolamas prieš, jau nekalbant apie greitą pozicijos keitimą. Tai suprato, jau ne pirmą kartą pajutome pagarbą Karo akademijos kariūnams ir visiems Lietuvos kariams. Veikiausiai ne veltui lietuviai apie stiprius žmones sako: „vyrų mūrai ažuolai“. Greičiausiai šis apibūdinimas į galvą atėjo stebint karius.

Žinoma, Karo akademija ir ketvirtąją dieną nepamiršo mūsų stiprinti psichologiškai, rengti intelektualiai: iš ryto išklausėme paskaitą apie taikos misijas, o po pietų metėm sau iššūkį lyderio ugdymo treniruotėje. Jos metu basi lipome ant stiklų, išgalastų vinių ir pan. Tačiau, kad ir kaip būtų keista, ne tik išgyvenome, bet dar ir išmokome valdyti savo kūną stresinėje situacijoje.

Gaila, tačiau savo pasakojimą apie šią dieną tenka baigti liūdnesne gaida – tai paskutinis mūsų kuopos vakaras Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Vis dėlto liūdesį pavyko išsklaidyti šiltai bendraujant su mus prižiūrėjusiais kariūnais M. Dzenzevičiumi, J. Averka, R. Česnavičiumi ir M. Blėda. Nedaug trūko, kad vakarinis–naktinis mūsų pasisėdėjimas su jais būtų neįvykęs, tačiau batalioną prižiūrintis karininkas praktiškai parodė, jog kariuomenėje kai kuriuos dalykus galima spręsti lanksčiai (o tai kariai itin vertina), ir leido mums net iki vėlumos dalytis savo mintimis ir įspūdziais. Kalbėdamiesi su kariūnais dar kartą įsitikinome – vis dėlto esama tikro patriotiškumo ir didžiulio atsidavimo pavyzdžių. Kai šie žmonės tarnaus Lietuvos kariuomenėje, jausimės saugūs ir didžiuosimės, kad mus gina tokios asmenybės. Tokiems kariams tikrai nebus baisu patikėti saugoti savo užnugarį. Tikime, kad jie ginklo nepakels be reikalo ir nenuleis be

garbės. Ačiū ir didžiausios sėkmės jiems. *Ten už upių plačių težiaba mūsų pulkai ir tegina jie mylimą Lietuvą!*

Jau pasibaigus mainų programai, praėjus kelioms savaitėms, KARIŪNAS gavo dar keletą studentų rašinių apie šį projektą. Žurnalo redakcinė kolegija nuoširdžiai jiems dėkoja ir skaitytojams pateikia (tiesa, šiek tiek sutrumpinusi) jų mintis, kurios papildys Studentų kuopos dienoraštį.

Eglė
BAČIONYTĖ

Savitė Karo akademijoje labiau gąsdino mamą nei mane pačią. Pasiryžimo nesumažino nei atsispaudimų grėsmė, nei visų apkalbėtos kareiviškos košės įsivaizduojamas kvapas. Kaip ir daugelis čia atėjusiųjų, atsinešiau krūvą stereotipų. Vienas iš jų – kariūnai – berniukai, žaidžiantys karą, ko gero, niekur kitur neįstoję ir pasirinkę prisitraukimus vietoj knygų. Pirmadienį eidama pro praleidžiamąjį punktą net nepagalvojau, kad iš čia išėjusi jausiuosi tokia pasikeitusi ir beveik visus juos sulaužiusi.

Penkios dienos – tik lašas jūroje. Bet ir to užteko, kad pajustum, kaip nuoširdžiai kariūnai didžiuojasi, kad kasdien gali nešioti Lietuvos vėliavos dalelę ant savo uniformos. Keista, kad būtent tie žmonės, kurie, atrodo, moka tik bėgioti ir šaukti „bang bang“, iš tikrųjų kur kas labiau subrendę dvasiškai nei jų bendraamžiai „už tvoros“. Pasitempimas ir elegancija šokių aikštelėje, visuomeninės situacijos suvokimas, pagarba nusipelnusiems, nesužadintas patriotiškumas privertė mane susimąstyti, jog kiekvienam Lietuvos jaunuoliui praverstų tokia bent kelių mėnesių patirtis, kad sutvirtėtų tiek fiziškai, tiek dvasiškai.

Po poros dienų pajutau, kad mano kojos žygiuoja jau savaime, net širdis plaka

rikiuotės ritmu, kad nepažįstami žmonės išmuilinus visą koridorių (išskirtinis kariūnų patalpų švarinimo būdas) ir kartu traukus Maironio eiles, nori nenori, tampa draugais.

Akademijoje, kaip ir visur, yra problemų. Visada atsiranda tokių, kurie akiai vadovaujasi tuo, kas parašyta, o ne tuo, kas duotų daugiau naudos, tų, kurie dėl nesėkmių kaltina visus aplinkui, tik ne save, galiausiai, tokių, kurie dėl vienos ar kitos priežasties žygiuoti vis tiek pradeda dešine, o ne kaire koja. Neleiskim šaukštui deguto sugadinti mūsų šalies garbės ir saugumo garanto įvaizdžio!

Būdama ten jaučiausi kaip atskiroj ramybės oazė. Anksčiau atrodžiusios didelės problemos tapo mažos ir nereikšmingos. Keista, kad žmogui uniforma suteikia daugiau galimybių būti savimi nei civiliniai drabužiai, kurie, neaišku, ar labiau išreiškia tavo asmenybę, ar priešingai – verčia susitapatinti su vartotojiška visuomene. Galiausiai, kad ir ką perskaitytum, išgirstum ar pamatytum, niekad nesuprasi, ką reiškia būti ten, viduje, kol pats ten nepabūni.

Donatas

RNDOMANSKIS

„Tave ten pribaiigs!“ – pasibaisėjo viena mano dėstytoja, kai pasakiau, kad kitą savaitę dalyvausiu mainuose Lietuvos karo akademijoje. Vėliau išgirdau pasakojimą, kokie praėjusiais metais grįžo studentai – anksčiau buvę guvūs, po savaitės atrodė išsekę ir vos galėjo pavilkti kojas.

Laimei, tai man nepadarė didelio įspūdžio, nes su kariūnais turėjau garbės dirbtį vienoje konferencijoje. Be to, kad tai ir būtų buvusi tiesa, esu dar savęs ieškantis žmogus, ištroškęs patirties ir nebijantis iššūkių. Taigi viską išbandžiau pats. O čia – mano istorija.

Viskas prasidėjo ne taip sklandžiai, kaip tikėjau. Pirmadienį į Akademiją išvykau gana vėlai. Kadangi nepalikau laiko netikėtumams, pavėlavau, o mano būrys nužingsniavo ir dingo iš akių. Gerai, kad

vėlavau ne vienas. Su naujaisiais kambario draugais netrukus pasivijau kitus – taip prasidėjo mano pažintis su Karo akademija.

Greitai civilinius drabužius pakeitė karių uniformos, o įprastą bimbiniją – dienotvarkę. Kariūnai buvo draugiški – mielai paskolino trūkstantų daiktų, atsakydavo į iškilusius klausimus. Kambariuose, skirtingai nuo įsivaizduotų geležinių, radau įprastą bendrabučio lovas.

Tą LKA praleistą savaitę nemažai sportavau. Kėliausi šeštą ir su kitais žygiavau, bėgiojau, lavinau kūną kitais būdais. Nepamirštos buvo ir smegenys: vyko daugybė paskaitų, jose išgirdau ne tik apie islamo, NATO ir Baltijos šalių istorijos subtilybes, bet ir kokių reikia turėti lyderio savybių, norint tapti tikru kariu. Kai kurias pratybas vedė kariūnai. Jie stengėsi kuo plačiau pasakoti apie savo gyvenimą, kasdienius dalykus.

Teko patirti ir išbandymų. Pirmąją dieną buvo sunku žygiuoti: „maišėsi“ kairė ir dešinė, be to, būriui prastai sekėsi lygiuoti, dėl ko atrodė, jog tuoj užlipsiu priekyje žengiančiam vadui ant kojos (ką, tiesą sakant, porą kartų ir padariau). Pasitaikydavo, kad išgirdavau (arba neišgirdavau) komandą rikiuotis keičiausiose vietose – pradėdant batų valyklą ir baigiant skalbyklą, ir tai privedavo greičiau gabenti savo pasturgalį ten, kur reikia.

Vis dėlto kiekvienas savitumas turi savų privalumų. Dalyvavau savignyos pratybose. Ten ne tik išmokau keletą „kietų judesiukų“, bet ir gavau progą pabandyti įveikti vieną iš baimių, su kuriomis kariūnai kovoja kiekvieną dieną. Šįkart tai buvo skausmas. Reikėjo eiti per stiklus ir vinis. Jausmas – savotiškas, tačiau patirtis nuskaidrino pojūčius ir šiek tiek suteikė pasitikėjimo savimi.

O kur dar įgyti maskavimosi ir maketavimo įgūdžiai? Akademijoje ne tik ardžiau ginklą, bet ir praktiškai pritaikiau naujas žinias apie šaudymo padėtis lazeriniame tire. Kitaip tariant, veiklos buvo daug – viską ir sunku paminėti. Tačiau dar reikėtų pridurti, kad kariūnas privalo būti „pasikaustęs“ visose srityse. Linksmi laikas skriejo šokių vakare, kur ir aš kai ko išmokau. Didelį įspūdį būriui paliko pažintis su kapelionu ir diskusija apie valstybės ir tikėjimo sankirtas kariuomenėje bei pokalbis apie gyvenimą.

Pabuvis ten tik savaitę, manau, pradėjau suprasti, ką kariūnai iš tikrųjų pasirenka. Ceremonijos – trispalvės kėlimas, himno giedojimas, kuopos daina – tik simboliai, tačiau reiškia daug – ištikimybės pažadą, pagarbą, bendrystę. Nevertinančiam šių dalykų, kažin ar LKA tinkama vieta.

Apibendrinti norėčiau trumpai – kariūno gyvenimas pilnas iššūkių, tačiau vertingas ir savaip apdovanojantis. Šią mainų savaitę laikau savotiška pamoka.

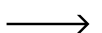

Aistė

LAZAUSKAITĖ

Viskas prasidėjo nuo laiško. Nuo idėjos. Nuo naujovių ir iššūkių troškulio, noro pabėgti nuo pilkos kasdienybės, rutinos. Tačiau Lietuvos kariuomenės niekada neįsivaizdavau kaip vietos, kur galėčiau visapusiškai atsiskleisti, – labiau viliojo pati nuotykių ir romantikos (kaip gaudžiai jausmingos karo dainos, pilių ir riterių paveikslukai, nostalgiški ir kiek egzaltuoti Holivudo filmai) dvasia.

Ir ką gi – žaidimas (taip galvojau iš pradžių) prasidėjo. Šaltas rytas, rūke ryškėjantys tvoros kontūrai, patikros punktai ir išsigandę veidai. Kurgi aš patekau? Tačiau situacija bereginti ima keistis. Baimę keičia smalsumas, civilinį ryškiai mėlyną paltuką – „kamufliazinė“ kariūno uniforma. Batukai kiek spaudžia, bet juk ne tai svarbiausia – ne nuo batukų priklauso laimė. Įsispraudžiame į naujos asmenybės rėmus, „senąjį“ gyvenimą savaitei paliekame už nugaros. Kad išmoktume, kad užaugtume, kad pasiektume, kad išbandytume save. Ir kad pavyktų. Dienos ima sukstis: ankstyvi rytai ir net namuose nemėgstamos mankštos pratimai tampa savotiškai malonūs ir įprasti. 6 ryto jau nebeatrodo tokia nepakeliamą ankstybė. Laimime ir išnaudojame dieną. Šaudome gaudome, mokomės maskavimosi paslapčių, atidžiai ieškome minų, vaikstome per stiklus ir vinis, dalyvaujame pratybose, nešame neatkeliamas ekipuotės kuprines ir net gelbstime draugus. Dieną pradėdame himno ir maršo gaida, užbaigiame – nuleisdami vėliavą. Viskas šviesu, įdomu, nauja, nepatirta, nepačiupinėta. Dėl įspūdžių pertekliaus sunku

← Pradžia 14 puslapyje

užmigti, o pabundi su viena mintimi: ką nauja atneš ši diena?

Tačiau pagrindinė laiko savybė – netvarumas. Jis taip greitai bėga (ypač tai pajunti, kai GERAI jį leidi). Paskutiniai žodžiai, pagarba ir ašarytės akys. Liūdna, tačiau yra toks angliškas posakis: *Every end is a beginning of something new*. Į įprastą gyvenimo būdą ir kasdienybę, prie kurios vis dar sunku priprasti, grįžtame kitokie – ne tik pasportavę ir žibančiomis akimis, bet ir šiek tiek pakylėti, sušildytomis širdimis. Dar labiau mylėdami savo šalį, jausdami pagarbą ją nuoširdžiai ginti pasiryžusiems žmonėms, sulaužę stereotipus, įgiję savitvardos ir paragavę kitokio, bet jokiū būdu ne varžančio gyvenimo. Ačiū Jums. Buvo gera. Ir tikimės, kad dar bus.

**Vytenis
ČIPINYS**

Apie TSPMI ir LKA studentų mainus sužinojau vos įstojęs į universitetą. Ir iš karto nusprendžiau save išbandyti – savaitę pabūti kariūno kailyje. Nenusivyliau. Priešingai – grįžau patyręs daugiau nei tikėjaisi.

Visos praėjusios savaitės dienos buvo puikios, bet ketvirtadienis jas pranoko – tiek daug laukė netikėtumų. Mes ne tik dalyvavome žygyje apsiginklavę automatais (pataisykit, jei neteisingai parašiau), NATO kulkomis atsišaudėme žygio grupę iš pasaulo užpuolus klastingam priešui, jį įveikėm, mūsų lauke gelbėjom sužeistuosius, bet ir peržengėme savo galimybių ribas. Pasirodo, LKA yra specialus mokomasis dalykas – lyderio ugdymas. Per lyderio ugdymo pratybas kariūnai siekia nugalėti įvairias savo baimes. Mainų programos dalyviams teko eiti per stiklo šukių kruvą ir į lentą sušmaigstytas, aštrias lyg adatas vinis. Mano manymu, užduotį visi įvykdė be priekaištų,

nes nei didelio išgąščio kolegų veiduose, nei juolab jų kraujo matyti neteko.

Po rytinių pratybų ir paskaitų visi kariškai žygiuodavom į valgyklą, kur gaudavom sočius, skanius, o svarbiausia – nemokamus pietus. Pasisotinę ir jau žygiuodami atgal užtraukdavom lietuvių liaudies dainą „Oi neverk, motušėle“.

Karo akademija skiria labai daug dėmesio patriotiškumo ugdymui. Kiekvieną rytą skambant „Tautiškai giesmei“ pakečiamos vėliavos. Patriotiškumas – esminis kario bruožas. Kaip Akademijoje sakoma, „nepatriotiškas karys – kaip netikintis kunigas“.

Akademija paliko puikų ispūdį: linksmi, kupini ryžto kariūnai, visur švara ir tvarka, priešingai nei studentų bendrabučiuose, kur paprastai didžiausia netvarka. Naudodamasis proga norėčiau dar kartą padėkoti puikiam virtuvės personalui, su mumis laiką leidusiems kariūnams ir visiems kitiems, prisidėjusiems prie šio puikaus projekto įgyvendinimo.

**Linas
ZASIMAVIČIUS**

Dalyvauti šiuose mainuose panorau tapęs TSPMI studentu ir sužinojęs, kad toks projektas vyksta. Motyvacija paprasta – manau, kiekvienam Lietuvos piliečiui reikia mokėti užtaisyti ginklą ir žinoti, kaip elgtis ekstremaliose situacijose. Be abejo, buvo įdomu pamatyti kariūnų gyvenimą „iš vidaus“ ir galutinai „sulaužyti stereotipus“. Žinoma, tai buvo ir tam tikras išbandymas, kadangi suplanuotos dienvartė keisti nebuvo galima.

Kas patiko? Tikriausiai viskas netilptų ir į 10 puslapių, tačiau galiu paminėti įsimintiniausius dalykus: lyderio ugdymą (vaikščiojome ant stiklų ir vinių), bokšą, valgyklą, lazerinį tirą, maskavimąsi, ginklų parodą, mažąsias pratybas lauke su visa (beveik) ekipuote, „žaibą“, kuopos dainą.

Kas nepatiko? Žinoma, kaip ir visiems, kuopos patalpų tvarkymas. Bet ir ši veikla

turėjo daugiau privalumų – padėjo įveikti tinginystę, pajusti tam tikrą solidarumą. Niekas nesiskundė, nesiaikiško, ką kam valyti, vieni kitiems padėjo, ir šis jausmas buvo nuostabus. Panašiai, įsivaizduoju, turėtų būti mūsų lauke.

Išbuvęs 5 dienas Karo akademijoje supratau, kad ten dirba ir mokosi aukštos moralės žmonės, jiems kiekvieną rytą kečiamos vėliavos ir giedamas himnas – šventi dalykai. Tokioje aplinkoje palinkėčiau pabūti kiekvienam, ypač tiems, kurie laiko si atgyvenusių stereotipų. Kiekvienam lietuviui garbė, kad mūsų valstybė pagaliau turi, nors ir nedidelę, bet SAVO kariuomenę. Ją sudaro žmonės, pasiryžę padėti galvas dėl Tėvynės. Todėl linkiu kariuomenę minėti tik geru žodžiu. Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk!

VIETOJE IŠVADŲ

**Krn. Marius
DZENCEVIČIUS**

Sakoma, jog kiekviena patirtis naudinga, nesvarbu – bloga ar gera. Mainai mums, kariūnams, kaip pagrindiniams šio projekto organizatoriams, suteikė progą pasisemti gerosios patirties. O blogai buvo nebent tai, kad po šios savaitės nebesinorėjo vėl įsikurti į kasdienę rutiną. Norėjosi ir toliau mokytis kitus mums jau gerai žinomų karybos pagrindų: rikiuotės, taktikos, šaudybos, inžinerijos, supažindinti su ginklais ir kt.

Iš šio projekto veteranų, atvykusių pas mus jau antrą ar trečią kartą, išgirdome: „Žinote, tikėjomės, kad šiamet vėl „droš“, kaip pernai...“ Taip nusiteikę iš pradžių buvo ir kiti projekto dalyviai. Tačiau šiais metais mūsų tikslas buvo kitas. Stengėmės studentams įrodyti, jog visuomenėje nusistovėję stereotipai apie Karo akademiją ir kariūnus neteisingi. Leidome jiems paragauti kariūno duonos, kitaip sakant, pamatyti mūsų kasdienybę, tačiau daugiausia dėmesio skyrėme jų bendrai sampratai apie kariuomenę, jos tradicijas, taisykles

(pavyzdžiui, kodėl reikia drausmingai elgtis rikiuotės aikštėje, garsiai giedoti himną, laikytis saugaus elgesio su ginklu reikalavimų ir pan.) plėsti. Projekto metu studentai labai domėjosi mūsų vedamomis pratybomis, Akademijos gyvenimu ir apskritai kariuomene. Be abejo, į visus klausimus stengėmės atsakyti. O atsakyti reikėjo šiek tiek kitaip, nei esame įpratę – juk bendravome ne su karių auditorija. Tai, žinoma, ugdė mūsų kūrybiškumą ir profesionalumą. Matyt, ne veltui sakoma, kad mokydamas kitus ir pats mokaisi.

Galiu drąsiai teigti, kad metodika, kurią šiemet pasirinkome, yra tinkama. Tai patvirtina ir teigiami visų mainų dalyvių atsiliepimai, šypsenos ir net išsiskyrimo ašaros atsisveikinant, kai kurių ketinimai eiti į būtinuosius karinius mokymus arba kitais mokslo metais prisijungti prie atsargos karininkų rengimo kursų studentams auditorijos. Bene svarbiausias įrodymas ir mūsų kariūnų visos savaitės pastangų geriausias įvertinimas – studentų paskutinę mainų dieną atiduota pagarba. Jie tai padarė savarankiškai, niekieno neverčiami. Nemanau, jog turėtų kilti klausimų dėl šių mainų likimo – tęsti juos, ar nutraukti. Tokie projektai, be abejo, naudingi tiek mums, tiek atvykusiems studentams. Žinoma, gal ir buvo nesklandumų, bet iš klaidų reikia mokytis. Akivaizdu, studentų mainus kiekvienais metais pavyksta organizuoti vis

geriau, tad tikėkimės, kad šis dar jaunas projektas ateityje taps gražia Karo akademijos ir kitų aukštųjų mokyklų tradicija.

Medžiagą ir nuotraukas KARIŪNUI parengė **krn. Marius DZENCEVIČIUS, krn. Jonas AVERKA ir krn. Paulius KAUŠYLAS**

PROTINGOS MINTYS

*Sėkmė kare priklauso nuo
auksinės karo taisyklės:
greitis – paprastumas – drąsa*

gen. George Smith Patton

Karas – menas ar mokslas?

Plk. Itn. Valerijus
ŠERELIS

Mokslai – Menai
Matai – Mastai
Malkos – Miškas
Mikronas – Minoras
Manieros – Manevras
Marionetė – Marinistas
Mazgas – Megztinis
Maistas – Meilė
Mažų Mažiausiai
Medaus Mėnuo

(V. Šerelis. Kūrinys konkursui „Ne veltui bočiai tave taip gynė“)

Šio straipsnio pavadinimas reikalauja mažiausiai trijų apibrėžimų – karo, meno ir mokslo. Nemanau, kad to pakanka, nes kartais vertinant apibrėžimą, kaip dogmą, gali būti apribota judesio ar mąstymo laisvė. Nepaisant to, apibrėžimai reikalingi ne tik tam, kad viską galima būtų sudėlioti į „dėžutes“, bet ir tam, kad jie padėtų suvokti santykius tarp „dėžučių“ ir parodytų, jog už jų irgi kažkas yra.

Reikėtų pradėti iš toliau. Pvz., „strateginiai griaučiai“ (arba rėmai) turėtų atsakyti į tris klausimus: tikslai, metodai, priemonės. T. y. ką mes norime pasiekti, kaip mes tai darysime ir ko mums reikia, kad galėtume tai padaryti? Tie patys klausimai gali būti taikomi ir žemesniu nei strateginis lygmeniu. Operacinio ar taktinio gali skirtis atsakymai, bet „griaučiai“ iš esmės nesikeičia, t. y. visada juos sudarys tikslai, metodai ir priemonės.

Taigi „Apie karą“ (*Vom Kriege*). Tai knyga, kurią parašė generolas majoras **Karlas Filipas Gotlybas fon Klauzevicus** (*Carl Philipp Gottlieb von Clausewitz*, 1780–1831), žymus karo filosofas ir teoretikas. Jo

„Apie karą“ – pripažintas šedevras, nepaisant to, kad knyga buvo nebaigta dėl autoriaus mirties. Ją „baigė“ ir išleido Klauzevico žmona Marija. 1871 metais pasibaigus Prancūzijos–Prūsijos karui, prūsų maršalas **Helmutas Karlas Bernardas Grafas fon Moltkė** (*Helmuth Karl Bernhard Graf von Moltke*), paklaustas, kas yra jo sėkmės šaltinis, atsakė: „Klauzevicus.“ „Apie karą“ buvo viena iš trijų knygų, kurias jis visada pasiimdavo į karą. Moltkėi priskiriama frazė (ir įvairios jos variacijos): „Joks planas neišlaiko kontakto su priešu.“

Bet panašu, kad jis buvo pasakęs kiek kitaip: „Joks operacinis planas nebeveikia tiksliai po pirmojo kontakto su priešo pagrindinėmis pajėgomis.“ Taip Moltkė pateikia refleksiją apie Klauzevico „karo rūką“ (*fog of war*) – netikrumą, nuspėjamumą ir t. t. Tai nereiškia, kad nereikia planuoti, greičiau atvirksčiai – planuoti reikia numatant variantus, kas būtų, jeigu būtų. Nuo 1871-ųjų daug kas pasikeitė, bet „Apie karą“ neprarado reikšmės ir šiandien.

Bandant apibrėžti karo sąvoką pagal Klauzevicą, dažniausiai cituojama frazė: „Karas – tai politikos tęsa kitomis priemonėmis.“ Prisiminkime „strateginius griaučius“: „priemonės“ – trečias elementas iš trijų.

Pirmieji – „tikslai“. Pasak Klauzevico, „kiekvieno karo tikslas – geresnė taika“, arba karas – tai „smurtas, kuriuo ketinama priversti priešininką vykdyti mūsų valią.“ Klabant apie metodus, Klauzevicus mini totalinio karo sampratą, pagal kurią reikia ne tik pulti priešo karines pajėgas, išteklius, bet ir palaužti jo valią kariauti. Tai labai artima šiuolaikinei vadinamojo nesimetrinio karo sampratai.

Mano pirmoji pažintis su Karlu fon Klauzevicu įvyko 2000 m., kai mokiausi Baltijos gynybos koledže. Karo teoriją tuo metu dėstė koledžo komendantas brigados generolas **Michaelis Klemensenas** (*Michael Clemmensen*). Vieną dieną jis skyrė namų darbų perskaityti keletą Karlo fon Klauzevico veikalų „Apie karą“ lapų ir perspėjo, kad iš ryto bus įskaita. Aš viską perskaičiau, išsiverčiau nežinomus žodžius ir dar kartą perskaičiau. Sunku buvo suprasti, taigi vėl iš naujo skaičiau, bandydamas bent jau įsiminti tekstą.

Kitą rytą visi gavome penkis klausimus, ir aš labai nustebau. Tekstą prisimčiau, bet jame nebuvo atsakymų į pateiktus klausimus. Bandžiau „improvizuoti“. Mano improvizacija buvo įvertinta nepatenkinamu pažymiu. Guodė tik tai, kad įskaitos neišlaikė absoliuti dauguma klausytojų. Dalydamas lapelius su nepatenkinamais pažymiais generolas buvo labai patenkintas ir paklausė manęs, kaip jaučiuosi. Atsakiau, kad nekaip. Po to nuskambėjo kitas klausimas: „Kodėl?“ Paaškinau – klausimai nebuvo susiję su tekstu. Tada jis tarė: „O tarp eilučių skaitei?“ Atsakiau, kad tenai nieko nėra. Generolas, plačiai šypsodamasis, replikavo: „Taip, nes tu nieko tenai nepadėjai.“

Negaliu pasakyti, kas tuo metu nutiko mano galvoje – atrodė, kad pajudėjo tektoninės plokštės. Tai, ko gero, buvo pradžia suvokimo, kuo skiriasi žinojimas nuo supratimo ir vertinimo.

Grįžtant prie straipsnio pavadinimo, Klauzevicus savo knygoje „Apie karą“ taip pat kelia klausimą: „Karo menas ar karo mokslas?“ Taip pavadintas antrosios dalies „Apie karo teoriją“ 3 skyrius. Atsiverčiau

lietuviškojo vertimo „Apie karą“ 95 p. ir iš karto po pavadinimo skliausteliuose raudai: „[gūdžiai ir žinios. Mokslo tikslas – tik žinios, meno tikslas – įgūdžiai.“

Ši frazė mane nustebino. Kiek teko studijuoti Klauzevičą, dažnai jis būna nesuprantamas, bet labai retai – primityvus, todėl pasitikrinau angliškąją versiją: *Ability and knowledge. The object of science is knowledge; the object of art is creative ability.* Manau, kad žodis „įgūdžiai“ čia nelabai atitinka esmę.

Šiame kontekste *ability* būtų galima versti „gebėjimai“ arba „gabumai“, o *creative ability* – „kūrybiškumas“ arba „gebėjimai kurti“. Toliau Klauzevičs sako: „Iš tikrųjų knyga negali išmokyti, kaip ir ką daryti, todėl „menas“ negali puikuotis jos viršelyje.“ Leidžiu sau spėti, kad taikinyš čia galėjo būti Sun Tzu (arba ne tik) ir jo „Karo menas“.

Dar Klauzevičs filosofuoja, kad karas nėra nei menas, nei mokslas – tai žmogaus egzistencijos dalis, žmonių bendravimo aktas. Bandysiu išversti: „Karas – tai interesų konfliktas, kuris sprendžiamas liejant kraują, toks yra skirtumas tarp karo ir kitų konfliktų. Užuo karą lyginus su menu, geriau jį lyginti su prekyba; tai irgi interesų ir veiklos konfliktas, tačiau karas vis tiek lieka arčiau politikos, kas savo ruožtu yra lyg ir prekyba, bet platesniu mastu.“ Tas „plates-

nis mastas“ galėtų būti lyginamas su didmenine prekyba. „Politika – tai jščios, kur karas vystosi, kur jo kontūrai jau egzistuoja paslėpti, užuomazgos formos, kaip gyvųjų organizmų bruožai jų embrionuose.“

Taigi viskas iš pradžių: „Karas – tai politikos tąsa kitomis priemonėmis.“ Tačiau grįžkime prie meno – cituoju Klauzevičą: „Jei mes jau įpratome apibendrinti žinias, reikalingas menui (kai kurios jo atšakos gali būti visiškai savarankiški mokslai), terminu „meno teorija“ arba tiesiog „menu“, būtų tikslinga laikytis šio skirtumo pagrindo ir vadinti „menu“ tai, ko tikslas – kūrybiniai gebėjimai, kaip, pvz., architektūros.“

Terminas „mokslas“ turi būti paliktas tokioms disciplinoms kaip matematika arba astronomija, kurių tikslas – tik žinios.“ Jeigu sekundę susimąstytume, kas yra „karo meno teorija“, suprastume, kad tai nėra nei „karas“, nei „menas“, tačiau ji parodo, kiek „mokslas“ gali būti „mene“.

Dar galima karo meną ir karo mokslo priskirti karalystėms, tada strategija priklausytų menų karalystei, o taktika – mokslų.

Toliau gvildenant karo meno ir karo mokslo sąvokas, mano nuomone, labiausiai vertas dėmesio yra pripažintas karo istorikas, strategas ir teoretikas generolas majoras **Džonas Frederikas Čarlzas Fuleris** (*John Frederick Charles Fuller*, 1878–

1966). Jau pats jo knygos „Karo mokslo pagrindai“ (*The Foundations of the Science of War*) pavadinimas demonstruoja autoriaus ketinimą karą „sumokslinti“, bet ne paneigti jį kaip meną. „Galbūt poezija, tapyba ir muzika yra menai, bet jų pagrindą sudaro kalbos, optikos ir akustikos mokslai.“

Negaliu nepaminti karo principų, kuriuos sugrupavo „sumokslino“ ir paleido į gyvenimą būtent Fuleris. Tai nereiškia, kad karo principų, kuriais būtų galima vadovautis, iki Fulerio nebuvo. Buvo, bet tai dar nebuvo sistema, kuria galima vadovautis vertinant operaciją ar lyginant veiksmų eigos variantus. Ir tai nereiškia, kad karo principai paaiškina, ką ir kaip reikia daryti. Jie primena, ko negalima pamiršti planuojant operacijas, kad po kontakto su priešų planai gyvuotų ilgiau negu jo.

Fuleris visiškai sutinka su **maršalu Ferdinandu Fochu** (*Ferdinand Foch*, 1851–1929) ir jį cituoja: „Tiesa tokia – mokyti mūšio lauke neįmanoma, tiesiog daroma tai, kas *įmanoma*, remiantis tuo, kas *žinoma*. Taigi, norint nuveikti, kad ir nedaug, reikia daug žinoti ir žinoti gerai.“

Apibendrinat būtų galima pasakyti, kad tai, ką žinai, yra mokslas, o tai, ką darai – menas, bet ar šis apibendrinimas teisingas, paliksiu spręsti skaitytojui.

Grįžtant prie Klauzevičs – „Mąstymas jau yra menas.“

Akademijos viršininko pavadootojas kariniam rengimui plk. ltn. V. Šerelis veda Akademijos karių rikiuotę iškilmingos viršininkų pasikeitimo ceremonijos metu, 2012 m. birželio 6 d.

Kai kurie 2010–2011 m. m. atrankos į LKA aspektai

Mjr. Rimvydas ADOMAVIČIUS, kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS, doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ,
kpt. Andrius JURGAITIS, doc. dr. Valentina VILUTIENĖ

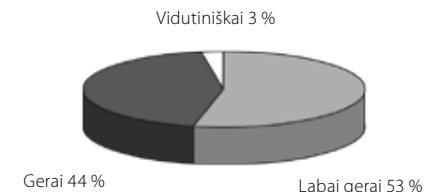
KARIŪNE toliau skelbiame Lietuvos karo akademijos Atrankos centro darbuotojų atlikto mokslinio tyrimo, 2010–2011 m. m. atrankoje dalyvavusių kandidatų į LKA anketų, individualių pokalbių metu su jais sukaupimą ir išanalizuotą medžiagą.

Tęsinys. Pradžia 2012 m. Nr. 1 (112)

Kandidatų į LKA savijauta mokykloje

Lietuvoje atliktos moksleivių apklausos rodo, kad nemažai vaikų, paauglių ir jaunuolių mokykloje tampa agresijos – patyčių arba priekabiavimo – aukomis. Patyčios apibrėžiamos kaip sąmoningas vieno vaiko ar grupės vaikų nuolatinis gąsdinantis priekabiavimas ar fiziniai veiksmai prieš tą, kuris nepajėgus apsiginti. Šis reiškinys apima platų elgesio veiksmų spektrą – nuo fizinio išpuolių iki pravardžiavimo, žodinių užgauliojimų, nuo ignoravimo iki gąsdinimų žvilgsnių, nuo individualių išpuolių iki grupinių veiksmų, anoniminių žinučių.

Patyčios – viena emocinės arba psichologinės prievartos formų. Įvairiose šalyse atliekami tyrimai rodo, kad ilgalaikis emocinis smurtas mokykloje palieka neigiamą pėdsaką asmenybės raidoje, pažeidžia jos fizinę ir psichinę sveikatą. Dėl patyčių išgyventas lėtinis stresas gali lemti imuninės sistemos susilpnėjimą ir padidėjusį jautrumą įvairioms infekcinėms ligoms. Nuolatinį priekabiavimą patiriantys paaugliai turi ne tik emocijų, bet ir fizinio sveikatos sutrikimų. Sukaupia nemažai įrodymų, kad vaikystėje ir paauglystėje patirtas emocinis smurtas padidina savijudybės riziką.

8 pav. Kaip kandidatai į LKA jautėsi mokykloje

Mokslinio tyrimo „Patyčios mokykloje ir jų sąsajos su moksleivių sveikata bei gyvensena“ (Zaborskis A., Bareikienė I., 2008) rengėjai nustatė, kad Lietuvos mokyklose ne rečiau kaip 2–3 kartus per mėnesį patyčias teko patirti daugiau kaip pusei (52,3 proc.) 11–15 metų moksleivių, kurie buvo tapę kitų moksleivių patyčių aukomis (18,3 proc.)

LAISVA NUOMONĖ | ESĖ

LAIŠKAS GARSIJAI

Norėdamas paminėti mažai žinomą didvyriškumo aktą Ispanijos ir Amerikos kare, Elbertas Hubbartas 1889 m. parašė trumpą įkvepiantį straipsnį, pavadintą „Laiškas Garsijai“, ir išspausdino žurnale „The Philistine“. Manau, šis laiškas, jo turinys yra aktualus ir po šimto metų, mūsų dienomis, tiek kariuomenei, tiek visuomenei. Jį perskaite, tikiuosi, padarysite savo labai svarbiam išvadai, kurios padės tiek dabar, studijuojant Lietuvos karo akademijoje, tiek vėliau – tarnaujant kariuomenėje.

Lyderio ugdymo skyriaus viršininkas kpt. Paulius DILIŪNAS

Su šia kubietiška istorija susijęs vienas žmogus, ryškiai išsiskiriantis mano atminties horizonte tarsi Marsas perihelyje.

Prasidėjus Ispanijos ir Jungtinių Valstijų karui, labai svarbu buvo greitai susisiekti su sukilėlių vadu. Tuo metu Garsija buvo kažkur Kubos kalnų prieglobstyje – tačiau niekas nežinojo kur. Joks paštas ir joks telegrafo pranešimas negalėjo jo pasiekti. Prezidentui reikėjo Garsijos pagalbos, ir greitai.

Ką daryti?

Kažkas prezidentui pasakė: „Yra toks vaikas, vardu Rovanas, jis jums suras Garsiją, jei apskritai kas nors gali tai padaryti.“

Buvo nuvykta pas Rovaną ir jam paduotas laiškas perduoti Garsijai. Kaip tas „vaikas, vardu Rovanas“ paėmė laišką, kaip vaškuotame maišelyje jį užklįjavo, kaip pasikabino prie širdies, per keturias dienas iš atviro valties išlipo Kubos krante, kaip išnyko džiunglėse

arba patys tyčiojosi iš kitų moksleivių (19,9 proc.), arba buvo tapę ir patyčių aukomis, ir patys tyčiojosi iš kitų (16,1 proc.). Mokykloje patirtos patyčios susijusios su moksleivių blogesniu savo asmenybės, sveikatos vertinimu, mažesniu pasitenkinimu gyvenimu, dažnais galvos, skrandžio, nugaros skausmais, liūdesiu, irzlumu, nervine įtampa, nemiga, galvos svaigimu, silpnumu. Nustatytos sąsajos priklausė nuo tiriamųjų lyties ir patyčių pobūdžio. Paaugliai, tyčiojęsi iš kitų, linkę rūkyti, vartoti alkoholinius gėrimus ir narkotines medžiagas. Yra didesnė tikimybė, kad paaugliams, kurie buvo tapę patyčių aukomis ir (arba) patys tyčiojosi iš kitų, dažniau, palyginti su tais, kurie nepatyrė patyčių, kils savižudiškų ketinimų.

Kandidatų į kariūnus apklausa atskleidė kur kas geresnes stojančiųjų į LKA asmenų psichologinės savijautos tendencijas (žr. 8 pav.). Į klausimą „Kaip aš jaučiuosi mokykloje?“ kandidatai atsakė taip: 53 proc. nurodė, kad mokykloje jaučiasi labai gerai, 44 proc. – gerai (vadinasi, net 97 proc. savo būseną įvertino teigiamai), 3 proc. – vidutiniškai.

97 proc. stojančiųjų gera ir labai gera savijauta mokykloje rodo gerą kandidatų į LKA psichologinę sveikatą.

Kandidatų laisvalaikis

Laisvalaikis – laikas, nepriskiriamas privalomajai veiklai. Tai darbas, mokymasis, valgymas, miegas. Tiesa, kai kuriais atvejais nėra griežtos ribos tarp privalomų atlikti darbų ir laisvalaikio, kadangi kai kurie iš jų gali būti atliekami ir laisvu nuo darbo metu, savo malonumui.

ir po trijų savaičių pasirodė kitame salos krašte, pėsčiomis perėjo visą priešišką šalį, kaip perdavė Garsijai laišką – tai dalykai, kurių nuodugnai nesu nusiteikęs čia nagrinėti. Viskas, ką noriu pasakyti, tai, jog McKinley davė Rovanui laišką, kad nuneštų Garsijai; Rovanas paėmė laišką ir nepaklausė: „Kur jis yra?“

Dėl Dievo! Štai žmogus, kurio pavidalas turėtų būti išlietas nemirtingoje bronzoje ir statula pastatyta kiekviename šalies koledže. Tai ne knyggrauzių jaunuolių reikalas, ne instrukcija apie šį bei tą, bet šiurpuliai per nugarą, kurie priverstų juos būti lojalūs, pasitikėti, veikti negaištant, sutelkti savo energiją ir padaryti tai – „nunešti laišką Garsijai“.

Generolas Garsija jau miręs, bet yra kitų garsijų. Ne vienas žmogus, pasiryžęs atlikti sumanymą, kuriam reikia daug rankų, kartais būna, deja, įbaugintas vidutinio žmogaus kvailumo – nesugebėjimo arba nenoro susiimti ir tai padaryti.

Pagal aktyvumo lygį gali būti skiriami šie laisvalaikio leidimo būdai:

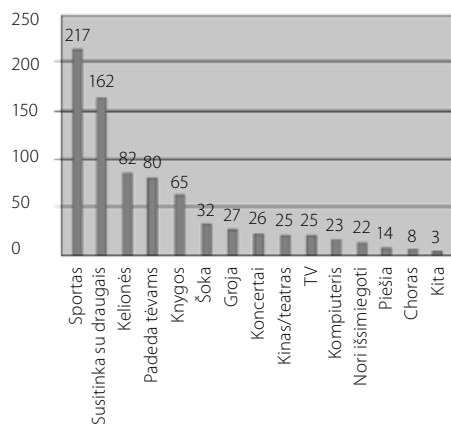
- aktyvus laisvalaikis – veikla laisvu laiku siekiant kurioje nors srityje panaudoti savo energiją. Tai aktyvi rekreacija, laisvalaikio pomėgiai, atostogos, žaidimai, sportas savo malonumui;

- pasyvus laisvalaikis – laisvalaikis vengiant aktyvios veiklos. Lankymasis kine, televizoriaus žiūrėjimas ir kt. Pasyvus laisvalaikis yra geras atsipalaidavimo nuo aktyvios veiklos būdas.

Net 217 kandidatų į LKA kariūnus parašė, jog didžiąją laisvalaikio dalį skiria sportui, kuris jiems yra tapęs aktyviu ir malonių laiko leidimo būdu (žr. 9 pav.). Nieko keista: tai jaunuoliai, mėgstantys aktyvų gyvenimą, iššūkius arba siejantys savo būsimą profesiją su profesionaliu sportu ar karine veikla. Individualių pokalbių metu paaiškėjo, jog kai kurie iš jų neįsivaizduoja savo gyvenimo be komandinių žaidimų, grupinio darbo, todėl sportas jiems – mėgstama veikla ir malonus bendravimas su vienminčiais.

162 moksleiviai laisvalaikį suvokė kaip aktyvios veiklos vengimą. Savo laisvo laiko jie neįsivaizduoja be susitikimų su draugais. O kas, jų nuomone, yra draugai ir draugystė? Per pokalbį kandidatai aiškino, jog tai žmonių, kuriuos sieja bendra patirtis, panašios vertybės ir artimi tikslai, tarpusavio santykiai. Draugai mielai būna kartu. Jie nesiekia vienas kitam pakenkti, neretai vardan draugo interesų apriboja savo poreikius. Jų polinkiai paprastai irgi būna gana panašūs, jiems patinka ta pati bendra veikla. Draugai taip pat įvairiai vienas kitam padeda – pradedant gero linkin-

čiu patarimu ir baigiant kartu įveikiamais rimtais sunkumais. Todėl bendravimas su draugais šiems respondentams atrodo prasmingas.

9 pav. Kandidatų į LKA laisvalaikis

80 kandidatų nurodė, kad savo laisvalaikį praleidžia padėdami tėvams atlikti ūkio darbus. Dažniausiai tai kaimo vaikai, mokantys vairuoti automobilį, dirbti žemės ūkio mašinomis, pjauti žolę, prižiūrėti gyvulius. Tačiau fizinio darbo nevengia ir kai kurie miestiečiai, padedantys tėvams namo statybose, kolektyviniame sode. Profesinio tinkamumo testo metu paaiškėjo, kad būtent šių šeimų jaunuoliai dažniausiai išsiskiria iš kitų kūrybišku mąstymu: jie gerai sprendžia praktines užduotis, geba suburti komandą, už ją jaučia atsakomybę, yra draugiški ir paslaugūs.

82 respondentams laisvalaikį įprasmina kelionės, kuriose jie susipažįsta su

Tęsinys 24 puslapyje →

Nerūpestinga pagalba, kvailas nedėmesingumas, aplaidus abejingumas ir nenorom dirbamas darbas, atrodo, yra taisyklė, ir nė vienas nepasiseks, jei geruoju ar piktuojau arba gąsdinimu jis verčia ar šantažuoja kitus žmones jam padėti; arba gali būti, kad Dievas būna maloningas ir padaro stebuklą – atsiunčia jam į pagalbą Šviesos angelą.

Tu, skaitytojai, išbandyk tokį dalyką: tu dabar sėdi savo kabinete – šeši tarnautojai yra tavo žinioje. Pasikviesk bet kurį ir paprašyk: „Prašau pažiūrėkite į enciklopediją ir parenkite man trumpą informaciją apie Correggio gyvenimą.“

Ar tarnautojas tyliai pasakys: „Taip, sere“, – ir nu eis vykdyti užduoties?

Lažinuosi iš gyvenimo, kad ne. Jis pažiūrės į jus blaiviu žvilgsniu ir užduos vieną arba daugiau klausimų:

- Kas jis toks buvo?

- Kokioje enciklopedijoje?
- Kur yra enciklopedija?
- Ar aš tam buvau pasamdytas?
- Ar neturėjote galvoje Bismarko?
- Kas atsitiko su Čarliu, kuris turi tai daryti?
- Ar jis miręs?
- Ar tai skubu?
- Gal man atnešti knygą ir jus pažiūrėsite pats?

Kam jums reikia tai žinoti? Ir aš statau dešimt prieš vieną, kad jums atsakius į šiuos klausimus ir paaiškinus, kaip rasti šią informaciją ir kodėl jums jos reikia, tarnautojas išeis ir susiras kurį nors kitą tarnautoją, kad padėtų jam pamėginti rasti Garsiją, o tada grįš ir pasakys, kad tokio žmogaus nėra.

Tęsinys 40 puslapyje →

← Pradžia 22 puslapyje

naujomis vietovėmis, jų istorija ir žymiais žmonėmis. Stojantieji pokalbių metu pasakojo, kad keliauti yra įpratę nuo mažų dienų su tėvais, seneliais, draugais. Jie laukia atostogų, kurios jiems asocijuojasi su geriausiu laisvalaikiu – kelionėmis. Vieniems patinka keliauti automobiliais, kitiems – pėsčiomis su kuprine. Šiems kandidatams kelionės – tai romantika, anot jų, „tikrasis gyvenimas“, visa, kas buvo prieš kelionę ar po jos, – tarsi stovėjimas vietoje. Jų moto: „Žmogus kuria kelionę, o kelionė – žmogų.“

Pastaraisiais metais daugėja kandidatų, kurie labiau mėgsta pramogines keliones: plaukioti jachtomis, kalnų slidinėjimą, medžioklę, skraidyti oro balionais, leistis parašiuotais. Į šias keliones jie vyksta su suaugusiaisiais: tėvais, giminėmis, gerais pažįstamais. Kai kurie kandidatai teigė, kad toks laisvalaikio leidimo būdas rodo „gerą toną“ (kitaip sakant, tai – prestižiška).

65 kandidatams prasmingusia laiko leidimo forma – *knygų skaitymas*. Skaitymas labai svarbus asmenybės ugdymo procese, nes lavina intelektą, fantaziją, kalbą. „Skaitydami žmonės susikuria savitą pasaulį, kuriame apsigyvena skaitytojas ir knygos veikėjai, kuriamos istorijos, veikėjų charakteriai, situacijos.“

Atrankos komisijos nariams kandidatai sakė, kad šiame „kompiuterių amžiuje“, kai knyga nėra svarbiausias informacijos šaltinis, meilę knygai įskiepijo tėvai ir mokytojai, o kai kuriems ir bibliotekų darbuotojai. Kalbantys su jais susidarė įspūdis, kad vaikams labai svarbus tėvų požiūris į knygą, tinkamas pavyzdys, t. y. kad jie patys skaito. J. Bukantienės ir D. Intaitės tyrimai, atlikti 2006 m., rodo, kad tėvai, uolūs skaitytojai (67 proc. skaitančiųjų), vaikams ir kartu su vaikais skaito retai (tai pažymėjo 21 proc. respondentų). Kandidatų nuomone, susidomėjimą knyga gali įžiebtį pokalbiai su tėvais, mokytojais ar bibliotekininkais, su kuriais, ją perskaičius, galima pasidalyti patirtais išgyvenimais. Tačiau 26 proc. respondentų tvirtino su niekuo nesikalbantys apie perskaitytas knygas. Tai rodo nepakankamą suaugusiųjų dėmesį jaunuomenės skaitymo kultūros ugdymui.

Nedaug kandidatų (nuo 32 iki 25) domina *meninė veikla*. Jie šoka, groja, lankosi kine, teatre, koncertuose. Vieni mėgsta aktyvią meninę veiklą, kiti, vadinamieji „kul-

tūros vartotojai“, – pasyvesnę. Jie nenori rinktis patinkančios kultūros darbuotojo profesijos, nes ji, anot respondentų, nepelninga. Dėl tokio pragmatiško požiūrio ateityje kai kurie gali būti nepatenkinti gyvenimu (jei bus pasirinkta nemėgstama profesija).

- *Kandidatai į LKA prioritetą teikia aktyviai sportinei veiklai, kelionėms ir fiziniam darbu.*

- *Fiziškai dirbantys savose šeimose dažnai iš kitų išsiskiria kūrybišku mąstymu: jie gerai sprendžia praktines užduotis, geba suburti komandą, už ją jaučia atsakomybę, yra draugiški ir paslaugūs.*

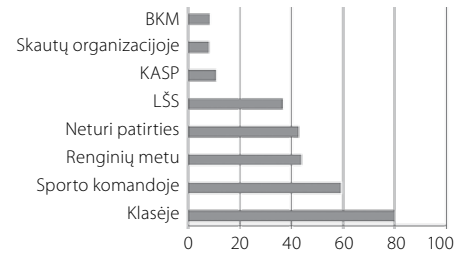
- *Tik nedaugelį kandidatų į LKA domina knygos, kultūrinė veikla.*

Vadovavimo patirtis

Kandidatai, dalyvavę profesinio tinkamumo teste, nurodė turį skirtingos vadovavimo patirties (žr. 10 pav.). Tai lėmė jų individuali gyvenimo patirtis ir aplinka, kurioje jie matė, kaip kiti vadovauja, iš jų mokėsi ir patys vadovavo vienai ar kitai veiklai.

Daugiausia vadovavimo patirties įgyjama mokykloje/gimnazijoje. Ryškiausi vadovavimo pavyzdžiai – mokyklos vadovybė, mokytojai, auklėtojai, popamokinės veiklos vadovai. Žinoma, daug kas priklauso nuo aplinkybių. Pavyzdžiui, mokyklose įvairios veiklos organizavimo pasidalijimas gali būti tik elementarus funkcijų perskirstymas. Tačiau žinome, kad švietimo sistema, kaip ir KAS, nuolat keičiasi, transformuojasi. Dalis autorių savo darbuose kalba apie „naują savarankiškos mokyklos įvaidį“, pabrėžiama, jog mokinys, o ne klasė ar mokykla yra svarbiausias organizacijos vienetas. Teigiama, kad mokyklose nebus pokyčių, jei jos veiks vienos arba jų veikla bus kontroliuojama vadovaujantis hierarchine sistema: nuo švietimo sistemos iki mokyklos, skyriaus ir klasės. Taigi matome, kad reformos švietimo srityje suponuoja teigiamus rezultatus, o veikla mokymo įstaigose ugdo moksleivių vadovavimo įgūdžius ir jų lyderio savybes.

Kaip minėjome, vadybinės patirties kandidatai buvo įgiję Lietuvos šaulių sąjungoje (LŠS), Krašto apsaugos savanorių pajėgose (KASP), Lietuvos skautų organizacijose. Akivaizdu, kad vadovavimo įgūdžiai tobulės tik įgijus tinkamą išsilavinimą ir patirties. Galima viltis, kad šis didžiulis vadovavimo patirties potencialas ir asmeninės savybės toliau sėkmingai bus ugdomos LKA studijų metu.

10 pav. Kandidatai įgijo vadovavimo patirties

Nemažai stojančiųjų pabrėžė, kad jie neturi jokios vadovavimo patirties. Į tokius kandidatus greičiausiai atkreipiamas dėmesys atrankos į LKA metu, nes jiems nelengva įvykdyti vadovavimo užduotis.

Dauguma karinio vadovavimo ypatumų tyrėjų, mokslininkų nemano, kad civilinis ir karinis vadovavimas iš esmės skiriasi, vis dėlto jie mato, kad „ryškiausi skirtumai susiję, žinoma, su ekstremalioomis sąlygomis, kuriomis taikomas karinis vadovavimas, ir keliamais reikalavimais vadams ir tiems, kuriems vadovaujama. Aiškiai nurodyta grupės susitelkimo svarba, kai būtinas pasipriešinimas ir kovinis veiksmingumas. Būtent dėl šios priežasties vadovavimu turėtų būti skatinamas ir remiamas grupių formavimasis.“

Stojantys į LKA jaunuoliai pagal skirtingą vadovavimo patirtį gali būti suskirstyti į šias grupes: „Gali vadovauti“, „Nori vadovauti“ ir „Vadovautų esant būtinybei“. Antrosios ir trečiosios grupių atstovams reikia daugiau padėti, juos mokyti, kontroliuoti.

Kandidatų į LKA motyvai

Kodėl jaunuoliai renka karininko profesiją? Tai priklauso nuo motyvacijos, įvairių motyvų. Plačiau juos aptarkime.

„*Motyvacija – psichofiziologinis procesas, reguliuojantis asmenybės veiklą ir santykius su aplinka motyvų kaitos pagrindu.*“ Ugdymo teorijoje ir praktikoje sąvokos „motyvai“, „motyvacija“ siejamos su sąmoningos asmenybės formavimo teoriniais ir praktiniais aspektais, o tai aktualu ne tik dabarties mokyklai, bet ir visuomenei, siekiančiai atsinaujinti. Bręstančios asmenybės ateities veiklos, taigi ir profesijos, rinkimosi motyvų, motyvacijos formavimo sėkmę lemia ugdytojai, t. y. tai, kaip jie yra pasirengę teoriniu požiūriu: kaip suvokia sudėtingus psichologinius motyvacijos procesus ir galimą poveikį ugdomai asmenybei.

Tęsinys 29 puslapyje →

Lakūno profesija svaigi – kaip taurė vyno, pavydi – kaip moteris, nekasdieniška – kaip ilgai laukta šventė, reikli – kaip pedantas instruktorius... Šie kartą nugirsti žodžiai giliai įstrigo į atmintį... O kad įsitikintumėte, jog visa tai tiesa, kviečiu pasigrožėti vaizdais, matomais iš lėktuvo kabinos

1	2
3	4
5	6

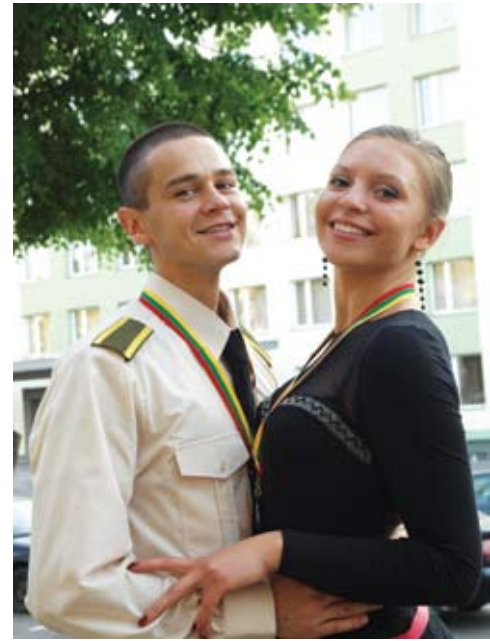
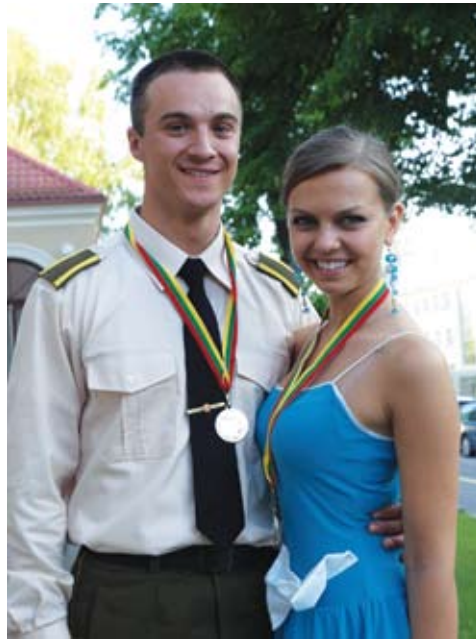
XIX laidos absolvento Povilo Namavičiaus nuotraukos, darytos skrydžių praktikos metu

- 1 Pasiruošęs pakilti
- 2 Panemunės pilis
- 3 Trakų pilis
- 4 Vasaros žaluma
- 5 Molėtų observatorija
- 6 Horizonto linija

Š. m. birželio 16 d. pirmą kartą Akademijos istorijoje vyko kariūnų padalinių sporto varžybos Kariūnų bataliono vado taurei laimėti

1	2	3
4	5	
6		

1 Krn. Mykolas Rutkauskas su drauge Evelina Kodis užėmė pirmąją vietą

2 Krn. Audrius Alavočius ir jo draugė Kristina Naujokaitė džiaugėsi antrąja vieta

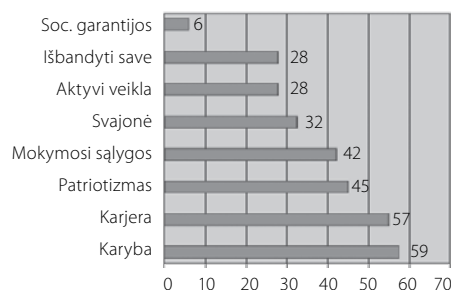
3 Krn. Tomas Kvietkauskas su drauge Evelina Dingelyte buvo treči

4/5/6 2012 m. gegužės 24 d. Akademijos ramovėje vykusio šokių konkurso akimirkos

← Pradžia 22 puslapyje

Kryptingą žmogaus veiklą apibrėžia tikslas, o jo pasirinkimas priklauso nuo motyvų.

Ugdytojai ir vadovai praktiškai gali taikyti itin populiarią A. Maslow poreikių hierarchijos teoriją ugdytinių ir pavaldinių lavinamiesiems poreikiams tenkinti, tuo pat metu motyvuodami juos siekti aukštų mokomosios, auklėjamosios ar vadybinės veiklos rezultatų.

11 pav. Kandidatų studijuoti LKA motyvai

Gilinantį j karo tarnybos motyvaciją priimtina Šveicarijos karinių pedagogų R. Steigerio ir U. Zwygarto samprata, kad tai – kiekvieno kario pasirėngimas įnešti asmeninį indėlį į šalies gynybą. Karo tarnybos motyvacija apima ir asmeninį įsipareigojimą ginti Tėvynę, savo paskirties supratimą ir priklausymo tam tikrai grupei jausmą. Galimybė apginti savo dalinio draugą, artimus žmones, savo šalį motyvuoja kiekvieną Lietuvos karį, o toks karys tikrai neparankus jokiam priešui.

Kandidatai į LKA įvardijo pagrindinius šios profesijos pasirinkimo motyvus: karybos poreikį (59 proc.), geras karjeros galimybes (57 proc.) ir patriotizmą (45 proc.) (žr. 11 pav.). Mažiau reikšmingi motyvai: socialinės garantijos (6 proc.), noras išbandyti save ir aktyvios veiklos poreikis (po 28 proc.). Taip pat kandidatai pažymėjo, kad juos tenkina geros mokymosi LKA sąlygos (42 proc.). Dalis jų nurodė, kad tapti karininku – jų svajonė (32 proc.).

Kandidatų polinkį į karybą galima paaiškinti tuo, kad apie 30 proc. stojančiųjų į LKA jau yra „ragavę kario duonos“, t. y. tarnavę ar tarnaujantys Šaulių sąjungoje, Krašto apsaugos savanorių pajėgose. Natūralu, kad turintys patirties kandidatai šia veikla domisi, ji jiems patraukli, todėl nori ją tęsti. Polinkis į karybą (taip pat pati karyba arba jai artima veikla, pvz., skautų ir pan., yra svarbus veiksnys prognozuojant asmens tapimo karininku galimybes,

priešingai negu poreikis išbandyti save. Be abejo, kai kuriems asmenims karyba, mokymosi ir gyvenimo sąlygos LKA gali ir nepatikti, tuomet didėja tikimybė, kad jie pasitrauks iš karo tarnybos taip ir netapę Lietuvos Respublikos karininkais (ėmis). Poreikis išbandyti save rodo, kad asmuo psichologine prasme dar tik formuojasi ir ieško savo gyvenimo kelio.

Beveik pusė (45 proc.) stojančiųjų į LKA patriotizmą nurodė tarp svarbiausių motyvų. Lietuvą, kurios geografinę padėtį nusakant dažnai pasakoma, kad tai – sankryža tarp Rytų ir Vakarų, šimtmečiais buvo stengiamasi palenkti panaudojant tai vienos, tai kitos galingesnės valstybės įtaką. Todėl lietuviai turėjo nuolat kovoti dėl savo išlikimo ir daug aukų sudėti ant laisvės aukuro, kad šiandien galėtume džiaugtis, jog išgyvenome, nepalūžome nuo sunkiausių išbandymų. O išlikti ir aukotis dėl savo šalies visada padėjo meilė Tėvynai. Taigi patriotizmas yra kertinė vertybė.

Akivaizdu, kad karys, turėdamas patriotinių paskatų, kilus grėsmei, stos kovoti ir stengsis nugalėti. Ir priešingai, individas, tapęs juo tik dėl socialinių garantijų ar noro išbandyti save, bandys išvengti kovos.

• Patriotizmas – kertinė asmenybės vertybė ir pagrindinis kandidatų studijuoti LKA atrankos kriterijus, vertinant jų motyvacijos aspektus.

Svarbiausios kandidatų vertybės

Vertybė – tai objektas, tenkinantis reikšmingus asmens ir visuomenės poreikius. Tai socialiniai principai arba standartai, kurių laikomasi, nes jie yra priimtini individui, grupei ir visuomenei.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje patvirtintas puoselėjamų vertybių aprašas, dokumentas, kuriame formaliai aprašytos šios vertybės. Jos gerbiamos ir puoselėjamos visų Akademijoje karių ir darbuotojų.

Didis karvedys Napoleonas (1769–1821) yra pasakęs: „Pasaulyje yra tik dvi jėgos – tai kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Norėdami būti tvirti ir nepalaužiami kaip asmenybės, kaip vienetas, kaip organizacija, kaip komanda, turime visi vadovautis tomis pačiomis vertybėmis tiek Akademijoje, tiek kariuomenėje. O Akademijoje tai ypač svarbu, nes kokias vertybes puoselėsime ir sugebėsime išugdyti, tokiomis būsimi karininkai vadovausis ir tolesnėje savo tarnyboje.

Karo akademijoje ugdomos šios pagrindinės vertybės:

*patriotiškumas;
ištikimybė;
pasiaukojimas;
sąžiningumas;
drąsa;
pagarba;
garbė;
principingumas.*

Patriotiškumą paminėjo 43 proc. respondentų, sąžiningumą – 53 proc., drąsą – 48 proc., ištikimybę – 30 proc., garbę – 14 proc. Liko nepaminėtos dvi pasiaukojimas ir pagarba. Tačiau pagarbos ir garbės sąvokos glaudžiai tarpusavyje susijusios ir, matyt, respondentai jas laikė tapačiomis. Pasiaukojimą, savo ruožtu, galima sieti su tokiais respondentų įvardytomis vertybėmis kaip atsakomybė (56 proc.), pareiga (40 proc.) ir ištikimybė (30 proc.).

Kitos jų įvardytos vertybės tokios pat kaip ir mūsų demokratinėje visuomenėje dominuojančios – draugystė, šeima, meilė ir pan. Vis dėlto kandidatų į LKA vertybių sąrašė galima rasti ir materialinių vertybių, tokių kaip pinigai (25 proc. respondentų).

• Kandidatų į LKA vertybės iš esmės siejasi su LKA ugdomomis vertybėmis, kurios atspindi Lietuvos Respublikoje propaguojamas bendrąsias žmonijos ir demokratines vertybes.

• 25 proc. respondentų įvardijo materialines vertybes kaip itin svarbias renkantis karininko profesiją.

Pabaiga kitame KARIŪNO numeryje

PROTINGOS
MINTYS

Niekada dėl
„šventos ramybės“
neišsižadėk savo
patirties ir įsitikinimų

Dag Hammarskjöld

Krn. Vytenis
MILIUŠAS

Po keturių su puse mėnesio Virdžinijos karo institute galiu pasidžiaugti, kad laikas, praleistas už Atlanto, buvo tikrai puikus.

Savo pasakojimą apie studijas pagal mainų programą JAV suskirstyčiau į tris dalis: pirmoji – apie gyvenimą ir tvarką institute, antroji – apie karybos ir civilines studijas, trečioji – apie laisvalaikį.

Gyvenimas ir vidaus tvarka Virdžinijos karo institute paliko gerą įspūdį. Įdomu tai, kad ji panaši į Lietuvos karo akademijoje nustatytą tvarką. Čia taip pat veikia kariūnų vadų sistema. Trečiakursiai eina seržantų pareigas, ketvirtakursiai – karininkų. Nustebino, kad institute nedaroma mankšta. Žinoma, tai blogai. Beje, būna tik dvi rikiuotės – ryte ir vakare. Valgykloje kariūnai gali pasirinkti valgio rūšį ir kiekį.

Gyvenimas labiausiai skiriasi vienu aspektu: Virdžinijos karo institute galioja privilegijų sistema. Ji tarsi natūraliai atskiria pirmakursius nuo kitų kursų kariūnų, kas iš principo gerai, nes tobulėjimas tarnyboje pagrįstas žinių ir aukštesnio laipsnio siekiu, o privilegijų sistema tai ir leidžia daryti. Iš pirmo žvilgsnio bet kokie skirtumai tarp kariūnų atrodo ydingi.

Vis dėlto privilegijų sistema gali duoti ir naudos. Ji skatina vertinti aukštesnį kursą pirmiausia kaip geresnio gyvenimo galimybę, kurią, be abejo, reikia užsitarnauti. Privilegijų sistema taip suvienodina kariūnų ugdymo sistemą, nes tiek vadai, tiek pavaldiniai žino, kokios yra taisyklės ir kokios nuobaudos taikomos jų nesilaikantiems. Tai palengvina tiek vadų, kuriems nereikia kurti naujų taisyklių, darbą, tiek pavaldinių prisitaikymo prie bendro gyvenimo institute procesą. Kariūnai pavaldiniai yra informuoti, kokių taisyklių privalo laikytis, kurių nevalia pažeisti. O tai kiekvienam kariūnui leidžia jaustis tikresniam dėl savo padėties ir patirti mažiau streso.

Tiek karinės, tiek civilinės studijos paliko tik puikius prisiminimus, nes maloniai

Prasmingai praleistas laikas už Atlanto

nustebino savo kokybe. Kalbant apie karybos studijas, džiaugiasi, jog į Virdžiniją atvykau jau po Seržanto pėstininko kurso, kurį Lietuvos kariuomenės mokykloje išėjau praėjusią vasarą. Įgytos žinios leido gerai jaustis net ir vadovaujant amerikiečių skyriui keturių parų trukmės pratybų metu. Nors kartais ir trūkdavo anglišku žodžių skelbiant kovinį įsakymą, viską stengiausi parodyti praktiškai ir skirdavau laiko atitinkamoms treniruotėms prieš atliekant užduotį. Taip pat nudžiugino tai, jog Virdžinijos karo institute į instruktorių pareigas skiriami labai kompetentingi, sumanūs, daug šilto ir šalto matę kariškiai. Dėl jų profesionalumo ir išankstinės teigiamos nuomonės apie kariūną vyrauja gera atmosfera, kas padeda siekti žinių.

Garbė – labai svarbi šio instituto kariūno kasdieniame gyvenime. Čia taip pat, kaip ir mūsų Lietuvos karo akademijoje, egzistuoja garbės kodeksas, kurio atstovaujamoji institucija yra instituto kariūnų garbės teismas. Priešingai nei LKA, Virdžinijos karo institute garbės teismas turi labai daug darbo. Vien tik per mano buvimo laikotarpį Virdžinijoje iš instituto buvo pa-

šalinta daugiau nei 10 kariūnų – daugiau sia už plagijavimą arba melavimą.

Ten ypač krenta į akis tai, kad kariūnai pirmiausia vienas kitam pasako, jog, tarkime, bendrakursis daro ką nors ne taip, t. y. linkęs padaryti drausminę pražangą. Tokiu būdu stengiamasi bendrakursiui padėti, norint jį sustabdyti dar prieš kylant problemai. Nors ir negalima teigti, jog visi Virdžinijos karo instituto kariūnai yra garbingi, negailestinga *atmetimo sistema*, inicijuojama jų garbės teismo, verčia susimąstyti ir mus, Lietuvos karo akademijos kariūnus, ir visą bendruomenę – prieš atleidžiant ką nors iš LKA pagalvoti, ar šandien daromos nuolaidos, teikiamos privilegijos, dengimas nepakenks tam kariūnui ateityje dar labiau.

Manau, kad tikrai atėjo laikas iš pagrindų atnaujinti LKA Kariūnų garbės teismo sudėtį, keisti jo rinkimų procedūrą, aptarti, kaip kelti narių kandidatūras, suprantant, kad visiškai „šventų“ nėra vieno nėra, bet toliau stebėti ir toleruoti dabartinio Garbės teismo narių neveiklumo nebegalima! Dabar sesija, įvairios karinio rengimo pratybos, vasaros atostogos, tačiau rudenį

mes, turiu omenyje, ir kariūnai, ir Kariūnų bataliono vadovybė, ir norintys mums padėti dėstytojai, ir karininkai, privalėsime grįžti prie šios problemos!

Kalbant apie civilines studijas, galiu pažymėti, jog jos man taip pat labai imponavo. Dėstytojų profesionalumas ir patirtis leido gerai įsisavinti pateiktą medžiagą. Kartais atrodydavo keistas, bet dėstytojai mane palaikė kaip nuolatinį Virdžinijos karo instituto studentą, kad taikydavo tuos pačius reikalavimus tiek man, tiek kitiems kariūnams. Nors iš pradžių pasiekti gerų rezultatų ir buvo nelengva (tai padaryti trukdė kalbos barjeras), vėliau, geriau jos pramokęs, jau kaip lygiavertis varžovas rungiausi akademinį studijų maratonė.

Laisvalaikį stengiausi leisti turiningai. Kadangi nesu kompiuterinių žaidimų mėgėjas, o filmus irgi retai žiūriu, daugiausia laiko stengiausi skirti bendravimui su kariūnais ir kartu geriau suprasti, kaip jie jaučiasi, ką galvoja apie studijas, institutą. Taip pat dėjau nemažai pastangų, kad kuo geriau susipažinčiau su amerikietiška kultūra. Pavasario atostogų metu dalyvavau Virdžinijos karo instituto kapeliono organizuojamoje misionieriškoje kelionėje į Niujorką, ten padėjome vargšams ir sunkiausiai besiverčiantiems. Per savaitę, praleistą Niujorke, geriau pažinau Amerikos „veidą“ – ne tik paradinį, bet ir tikrąjį, nepagražintą. Kitas įsimintinas įvykis – JAV valstybės sekretorės Hillary Clinton vizitas Virdžinijos karo institute. Teko garbė klausyti šios garbios ponios kalbos. Taip pat džiaugiuosi, jog, nors ir neilgai (dėl trumpų studijų), turėjau amerikietišką šeimą, kuri manimi labai rūpinosi, stengėsi, kad visada jausčiausi gerai, patogiai. Galiu pasigirti ir tuo, kad užteko laiko aktyviai sportuoti, treniruotis dviejose rinktinėse – vandensvydžio ir triatlono. Su abiem komandomis dalyvavau varžybose.

Trumpo studijų JAV aprašymo pabaigoje belieka tik pasidžiaugti, jog mums, kariūnams, yra suteikta tokia išskirtinė galimybė studijuoti užsienio aukštosiose karo mokyklose. Noriu padėkoti visiems žmonėms, kurie man skyrė tiek daug dėmesio, už rūpestį, taip pat tiek likusiems Lietuvoje, tiek naujiems bičiuliams JAV.

Krn. Vytenis Miliušas su naujaisiais draugais

Kariūnai Arnoldas Raižys ir Ričardas Dumbliauskas (dešinėje) Akademijos bibliotekoje, 1994 m. rugsėjis

Mjr. Ričardas

DUMBLIAUSKAS

Apie žudymą: „Vilkas medžioja net sapnuose“

Straipsnis parengtas Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono vado mjr. Ričardo Dumbliausko paskaitos, skaitytos lyderio ugdymo pratybose, pagrindu.

Visiems teks pabūti nedievbaimingiems, nes nagrinėsime, kaip geriau pažeidinėti penktąjį Dievo įsakymą „Nežudyk!“. Dvi gyvenimo sritys – seksas ir žudymas – yra juodosios visuomenės skylės ir jų stengiamasi viešai neapšviesti. Praplėskime savo psichologinio priimtumo ribas ir padiskutuokime apie žudymą kaip realų reiškinį.

Patriotai dažnai kalba apie žūtį už Tėvynę, bet retai – apie žudymą dėl Tėvynės. Politikai ir generolai – apie integraciją ir strategijas, karininkai – apie taktikas ir operacijas, o štai kulkosvaidininkai ar snaiperiai – apie darbą, dažnai pridėdami epitetus „juodas“ arba „kruvinas“. Šiandien sužinosite svarbios informacijos apie žudymą, nes tai glaudžiai susiję su mūsų profesija. Paliesime keletą pamatinių dalykų: bendrą apžvalgą, fizinius ir psichologinius

aspektus, mūsų progresiją ir „avių–vilkų“ modelį.

Karas – negailestinga žudymo ir žūties sistema. Kautynėse priešojas atjauta – savotiška savižudybė, nes priešininkas, kurio nenužudai, po akimirkos gali nužudyti tave. Reikia jam nerodyti gailės ir sau jo neprašyti. Tai, ką darome kaip savo srities profesionalai, yra tikra, nes mes sprendžiame gyvybės ir mirties klausimus.

Žmonės nuo smurto miršta dėl šių priežasčių: nukraujavimo, kvėpavimo sutrikimo ir gyvybiškai svarbių organų sužalojimo. Mes turime būti pasirengę netekti šiek tiek kraujo. Jei netenkame iki dviejų litrų, kūno hidraulika dar pajėgi funkcionuoti. Nustojama kautis dažniau dėl valios, o ne dėl kraujo stygiaus. Todėl metodiškai netikslinga karius mokyti „nukauti“ ar „sužeisti“ per taktinius mokymus – tą verta

daryti specialių medicininio rengimo pratybų metu.

Mūsų profesija – ne sportas, ne varžybos dėl medalių ar taurių, tai – kova dėl išgyvenimo. Visuomet galioja principas: geriau jis, negu aš. Išgyvenę mirtiną kovą jausimės laimingi, nes būsimė gyvi. Mūsų profesija, atmetus visas miglas, iš esmės yra mokslas žudyti. Anot Senekos: *kariai mokosi kilnaus darbo – griauti miestus*. O dar paprasčiau: karių darbas – žudyti žmones ir gadinti daiktus. Smurtas gali būti geras ir gali būti reikalingas, o gėris privalo turėti kietus kumščius.

Mažėjanti seka: karas susideda iš mūsų, mūsų – iš kautynių; kautynės – tai žudymas, o žudymas – vienokia ar kitokia asmeninė patirtis. O asmeninė patirtis gali būti įvairi. Antrojo pasaulinio karo studijos rodo, kad po 60 dienų besitęsiančio mūšio

98 % visų likusių gyvų kareivių tampa vienos ar kitos psichikos ligos aukomis, o likę 2 % iš prigimties yra agresyviuos psichopatinių asmenybės...

Reikia apskritai suprasti mūšio smurto ir agresijos dinamiką. Kai kulkos pradeda skraidyti, dauguma kovotojų mąsto ne priešakinėmis smegenimis (smegenų dalimi, dėl kurios esame žmonės), o vidurinėmis (primityviomis, niekuo nesiskiriančiomis nuo gyvūno). Vidurinės smegenys neturi filosofijos, abejonių, gailėsčio. Jos mąsto tik apie gyvenimą ir mirtį. Jos nesutrinka ir iš bet kokios situacijos nori mus ištraukti gyvus. Jos neatsiprašinėja, neatsukinėja atgal, neverkia. Tik šios smegenys žino, ką daryti. Konfliktinėse situacijose vidurinės smegenys automatiškai priešinasi savo rūšies naikinimui. Gamtos pavyzdžiai: piranijos plakasi uodegomis, raguočiai grumiasi ragais ir kanopomis spręsdami teritorinius ginčus ar poravimosi ritualų metu, ir tik ypač retais atvejais tai baigiasi mirtimi. Tačiau tie patys gyvūnai prieš kitas rūšis veikia mirtinai agresyviai ir jokių ribų nepaiso.

Pirmojo pasaulinio karo patirtis byloja, kad tik 15–20 % karių šaudė į priešą. Kolektyviniai ginklai veikė be priekaištų, bet paliktas vienas karys nesugebėdavo ar nenorėdavo šaudyti. Žmonės iš prigimties nėra savo rūšies žudikai, tačiau tinkamas treniravimas duoda rezultatų – Korėjos kare šaudė 55 %, o Vietnamo net 95 % amerikiečių. Tam lygiui pasiekti pasitarauja modernios rengimo metodikos ir šaudyklos, dažasvydžio kovos, nereikėtų atmesti ir interaktyviųjų „Nusitaikyk ir šauk“ arba „Žudyk zombius“ vaizdo ir kompiuterinių žaidimų indėlio. Nėra visiškai gerai, kad didelei visuomenės daliai yra prieinamos karinio poveikio ir rengimo priemonės nesant gyvybiškai svarbių filtrų ir tvarkos. Tai byloja smurtinių nusikaltimų statistika.

Kiekvienas gyvas organizmas, kad išgyventų, atlieka keturias funkcijas: maitinasi, dauginasi, kovoja arba bėga. Esant grėsmei kyla dilema – kovoti ar bėgti. Karų patirtis rodo, kad nevaldomas refleksas sprukti dažniausiai tampa ištusių kariuomenių pražūtimi, todėl pirmasis pasirinkimas, ypač karių, turėtų būti kova. Kaip kažkada imperatorius Napoleonas prieš Rusijos kampaniją pasakė: „Rusai mus verčia rinktis tarp negarbės ir karo, tad mes, be jokių abejonių, renkames karą.“

Kad išgyventume mirtiną konfrontaciją, mums reikia tinkamo ginklo, tinkamų įgūdžių naudoti tą ginklą ir apsisprendimo arba valios tą ginklą panaudoti, net jeigu

žinome, kad kažkas mirs. Ir tas sprendimas turi būti priimtas iš anksto. Tuo metu, kai susidursime su smurtu ar prievarta, jau ne laikas galvoti ar dvejoti. Turime būti pasirėngę ir atsakyti iš mirtinos jėgos pozicijų, jeigu tik to aplinkybės reikalauja.

Trumpai apžvelgsime mūšio lauke vykstančių procesų fizinius ir psichologinius aspektus.

Mirties baimė. Žmogaus sistemos automatiškai įsijungia: adrenalinas „kyla“, virškinimo veikla stoja, šlapimo pūslė ir žiedinis raumuo nekontroliuojami. 50 % – apsislapina, 25 % – prikrauna kelnes... Ir tai natūralu, nes kūnas išmeta nereikalingą balastą, kad pajėgtų spręsti išgyvenimo klausimus. Kažkas sutrikęs išlemeno seržantui: „Aš apsimyžau...“, o šis draugiškai rėžė: „Sveikas, atvykęs į karą!“

Širdies darbas. 115–145 dūžiai per minutę – optimalu. Regėjimas ir reakcijos – pačios geriausios. Viskas daroma automatiškai („įsijungia autopilotas“), ypač jeigu pakanka įgūdžių, pradeda veikti vadina moji „raumenų atmintis“. Negalime gerai kariauti, jei netinkamai esame parengti. Todėl rekomenduojama rengiant karius konkrečiam veiksmui „sutankinti“ širdies dūžius, pakelti tonusą iki reikiamo lygio fiziniams krūviais arba tuo pačiu tikslu kartoti veiksmus mūšio treniručių metu. Jei širdis per daug daužosi (daugiau negu 145 dūžiai per minutę), reakcijos lėtėja. Iš savarankiškų nervų sistemų mes galime kontroliuoti tik mirksėjimą ir kvėpavimą, sulėtinti širdies darbo tempą kontroliuodami kvėpavimą. „Taktinis kvėpavimas“ padeda retinti širdies dūžius. Jis paremtas lėtu kvėpavimu mintyse skaičiuojant iki keturių: įkvėpiam per nosį skaičiuodami (vienas, du, trys, keturi), laikom orą ir skaičiuojam, iškvėpiam per burną ir skaičiuojam, laikom iškvėpę ir skaičiuojam. Efektyviausia, kai ši kvėpavimo serija pakartojama bent keturis kartus. Beje, tai veikia ir kitų stresinių situacijų metu, pavyzdžiui, per egzaminus ar pirmąjį pasimatymą...

Suvokimo sutrikimai mūšyje. Vienu metu jų gali būti bent keletas, o statistiškai iš 100 karių patirs šiuos sutrikimus: 85 % – girdės prislopintus garsus, 16 % – garsenius garsus, 80 % – ribotai matys („tunelio sindromas“), 4 % – išsigąs iki nebylumo, 72 % – padidės regos ryškumas, 65% – „sulėtės“ laikas, 16 % – „pagreitės“ laikas, 7 % – laikinai paralyžiuos, 51 % – nebeprisimins veiksmo detalių, 47 % – pamirš savo veiksmus, 40 % – bandys atsiskirti („aš ne čia...“), 26 % – iš įkyrios nukreipiančios mintys, 22 % – „išsikraipys“ atmintis.

Aptarkime mūšio progresiją. Turėtume žinoti, kad žodžiais nepakariausi, o apie

dar didesnę už fizinį, t. y. moralinį, skausmą plepa dažniausiai tie, kurie niekada nėra gavę gerai į kaulus. Kare galioja vadinamasis „3 B“ principas (angl. – *Bombs, Bullets, Bayonets* – bombos, kulkos, durklai). Kuo trumpesnis atstumas, tuo psichologiškai sunkiau žudyti. Bombos – ilgojo nuotolio ginklai, paprastai atlieka savo darbą už matomumo ribų: reikia tik suaktyvinti paleidimo mechanizmą ir laukti rezultatų. Kulkos nuskrieja iki 300 metrų: iš tokio atstumo įžiūrima norimo nukauti priešą figūra, nusitaikoma ir nuspaudžiama gaiduko svirtelė... Durklai skirti artimajai kovai, kurioje naudojami šaltieji ginklai, rankos, kojos ir net dantys. Daug kas skeptiškai vertina artimosios kovos reikšmę šiuolaikiniame mūšyje, tačiau neatmestina, kad gali susiklostyti tokios aplinkybės, kai priešininkui teks smogti šautuvo buožė. Dabartiniame Afganistano konflikte tik 5 % karių tiesiogiai panaudojo šaunamuosius ginklus. Šaudyti mokomės visi, todėl visi privalome įgyti ir artimosios kovos įgūdžių. Net gatvėje, jei kas nors įremtų jums peilį į gerklę, kiltų vienintelis klausimas: „O kodėl aš neturiu peilio?“

Leiskite man paaiškinti gerą *avių, vilkšunių ir vilkų modelį*, kuris tinka ir žmonių visuomenei apibūdinti. Mes žinome, kad avys gyvena „atmetimo, arba ignoravimo“ režimu. Jos linkusios ignoruoti realybę – atmesti prielaidas, kad kartais aplinka gali tapti agresyvi, nesaugi nuo smurto. Žmonės mano – karo nėra, grėsmės nėra. Deja, visa žmonijos istorija – karų istorija, o mes gyvename tarpukariu. Dabar vyrauja gyvuliškos psichikos tipas, kuris nesugeba pakovoti nei už save, nei juo labiau už ką nors daugiau. Tik duokit duonos ir žaidimų!

Daugelis mūsų visuomenės narių yra vadinamosios *avys* – malonūs, švelnūs, produktyvūs sutvėrimai, kurie nuskriausti vienas kitą gali tik atsitiktinai. Nieko bloga, kad juos vadina avimis. Kiekvienam duota tam tikra gamtos dovana. Vieni gali rašyti, kurti eiles, kiti – gerai skaičiuoja ar piešia. Kariai yra gavę agresijos dovaną. Jie agresiją vartoja atsakingai – kad padėtų aplinkiniams. Tai – *vilkšunia*.

Paprastai *avys* nemėgsta *vilkšunių*, jų nesupranta. *Vilkšunia* turi iltis ir polinkį smurtauti. Problema ta, kad šuo iš principo negali ir neturi teisės skriausti avių. Jei jis kenks avims, bus nubaustas arba pašalintas. *Vilkšunis* išsiskiria drausme, o „drausmė yra kariuomenės siela“ (D. Vašingtonas).

← Pradžia 32 puslapyje

Vilkšunis dirgina *avis* kaip priminimas, kad kažkur yra *vilkų*, kurie gali kėsintis į jų gyvybes. *Avys* norėtų, kad jiems būtų išmuštos iltys, kad jie būtų nudažyti baltai ir kartu bliautų: „Be-e-e...“ Kol ateina *vilkas*. Tada jos slepiasi už *vilkšunių* nugarų.

Švedijoje pratybų metu išgirdau vieną dainą, kuri man patiko, todėl paprasčiau, kad išverstų labiausiai įstrigusius žodžius: „*Dievų ir karių aukštiname mes, kada pavojaus laikas, o kai pavojaus nebėra ir mūsų lėkštės pilnos, pamirštame mes Dievų ir niekinam karius.*“ Supraskime, būti *vilkšuniu* – pasirinkimas. Vadinamosios *avys* ir *vilkšuniai* mąsto skirtingai: *avys* apsimeta, kad tiki, jog *vilkas* niekada neateis, o *vilkšuniai* tik ir laukia tos dienos.

Lyg ir nieko ypatinga būti *vilkšuniu*, tačiau tai suteikia vieną realų privalumą. Mes galime išgyventi aplinkoje, kurioje žūsta 98 % gyventojų. Paprastai gamtoje *avys* (tikrosios) iš prigimties taikios, o *vilkai* ir *vilkšuniai* – plėšrūnai. Jie neturi pasirinkimo.

Mes – ne gyvuliai, ne žvėrys, todėl, kalbant apie šią schemą, patys sprendžiame, kas būsime. Viskas turi savo kainą. Norime būti *avys*. Gerai. Norime būti *vilkai* – mus medžios. Norime būti *vilkšuniai* – irgi šaunu. Taigi mes patys pasirenkome būti *vilkšuniais* ir kiekvieną dieną laukiame akimirkos, kada ateis *vilkas*. Kovotojams turėtų būti nepriimtinas atmetimu pagrįstas mąstymas. Jei tai atsitiks, aš imsiuosi veiksmų, ir kai tai atsitiks, aš būsiu pasirengęs.

Jei jūs nelinkę smurtauti, neturite agresijos – viskas aišku. Jūs – puikus, taikus pilietis, t. y. *avis*. Mūšyje *avys* žūva masiškai, nes *atmetimo mąstymas* nužudo dukart. Pirmą kartą – psichologiškai, kai ta diena staiga ateina, o mes nesame pasirengę, neturime ginklo arba nesame treniruoti. Jūsų gynyba – tik geromis prielaidomis grįstas mąstymas. Deja, viltis – ne strategija. Atmetimas jus nužudo dar kartą, net jeigu fiziškai ir nesunaikino: psichologiškai jūs parklupdomi baimės, bejėgiskumo, siaubo ir gėdos tą tiesos akimirka. Būti *avimi* ar *vilkšuniu* – pasirinkimas, o ne

žaidimas. Abiem atvejais užstatyta gyvybė. Tai požiūris, visiškai skirtingas matymo kampas. Nuo galvą į žolę įkišusios *avies* iki aukštos prabos kovotojo, kuris žudydamas jaučia tik atatraką. *Avims* reikia *vilkšunių* (karių), kad jas apgintų. Mėsėdis plėšrūnas bijo tik didesnio arba greitesnio plėšrūno. Mes gąsdiname tuos, kurie gąsdina kitus.

Baigiant, perfravavus posakį: „Ką darai, daryk gerai“, galima pasakyti: „Ką žudai, žudyk gerai.“ O kad ši paskaita nebūtų veltui, reikia kuo daugiau kartų pasakyti to patį: „Už tokią Tėvynę, dėl kurios būtų galima mirti, gyventi ir žudyti priešus!“

Mjr. Ričardas Dumbliuskas susitikimo su trečiakursiais per lyderio ugdymo pratybas metu, 2012 m. balandžio mėn.

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Virdžinijos karo instituto kadetas

Benjamin Travers

- ➔ **Jūsų credo**
Nieko nedarymas žudo
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?**
Tėvas ir brolis
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?**
Napoleono karines kampanijas
- ➔ **Pats skaniausias pyragėlis vaikystėje buvo**
Keksas
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?**
Gražią lietuvaite
- ➔ **Man vertybės**
Vienas svarbiausių dalykų gyvenime
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kadetu**
Būčiau verslininkas
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?**
Nušokti nuo namo stogo
- ➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai...“**

Pirmakursiai beldžiasi į kambario duris

- ➔ **Norisi, jog gėris visada nugalėtų blogį todėl, kad**

Taip ir turi būti

- ➔ **Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą**

„Green street chuligans“

- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate**

Liepos 4-oji

- ➔ **Paskutinė mintis prieš miegą**

Praėjo dar viena gera diena

- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?**

Taip, nes Rokis turėjo kovos dvasios...

- ➔ **Kvailiausias poelgis gyvenime**

Piešiau piešinėlius teste, nes nežinojau teisingų atsakymų

- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Lietuvą?**

Mokykloje, per geografijos pamoką

- ➔ **Kai ko nors nežinote**

Galui sužinoti

Nuo rugsėjo prasideda KJP karininkų rengimas

Flotilės adm. K. Macijauskas (kairėje), plk. lt. V. Šerelis ir prof. habil. dr. V. Senčila bendradarbiavimo sutarties pasirašymo metu

Birželio 27 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija (LKA), Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla (LAJM) ir Karinės jūrų pajėgos (KJP) pasirašė bendradarbiavimo sutartį, pagal kurią sudaromos sąlygos naujai karinių jūrų pajėgų karininkų rengimo Lietuvoje tvarkai.

Remiantis šia trišale sutartimi, bus remiami Lietuvos karinių jūrų pajėgų karininkai bus atrenkami pagal bendrą visiems į Lietuvos karo akademiją stojantiems jaunuoliams tvarką, – sakė krašto apsaugos viceministrė Indrė Pociūtė-Levickienė. Pasak jos, jaunuoliai, norintys tapti KJP karininkais, Akademijoje pradėtus karybos mokslus tęs Lietuvos aukštojoje jūreivystės mokykloje, ją baigę gaus pirmąjį karininko – leitenanto – laipsnį ir vėliau galės siekti karjeros Karinėse jūrų pajėgose.

Akademijos parengtą naująjį Karinių jūrų pajėgų karininko rengimo modelį sudaro trys pagrindiniai etapai – įstojimas į Lietuvos karo akademiją, studijos Akademijoje ir studijos Lietuvos aukštojoje jūrei-

vystės mokykloje. Kariūnai mokytis pagal KJP karininkų studijų kryptį bus atrenkami jau nuo 2012 m. liepos.

KJP karininkų bazinio rengimo pirmąjį semestrą kariūnai studijuos pagal Karo akademijoje 2012–2013 mokslo metais pradėdamą įgyvendinti naują bakaluro studijų – modernių gynybos technologijų vadybos – programą.

Sėkmingai baigę pirmąjį semestrą jūrų pajėgoms atrinkti kariūnai pradės 3,5 metų trukmės LAJM kvalifikacines laivavedybos arba laivų energetinių įrenginių eksploatavimo specialybių studijas ir karinį rengimą KJP mokymo centre, Klaipėdoje. Šiame studijų etape kariūnai atliks ir vienu metų trukmės profesinę plaukiojimo praktiką civiliniame laivyne.

Kariūnams, baigusiems vieną iš LAJM programų, bus suteiktas bakaluro laipsnis, profesinė kvalifikacija ir KJP leitenanto laipsnis.

Ateityje ketinama sudaryti sąlygas karininkams tęsti studijas pagal technologijų

krypties magistro programą Lietuvos karo akademijoje.

KJP karininkais siekiantys tapti kandidatai visiems į LKA stojantiems galiojančia tvarka turės pasitikrinti sveikatą Lietuvos kariuomenės Karo medicinos tarnyboje, baigti septynių savaičių trukmės bazinio karinio rengimo kursą Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokymajame pulke Rukloje ir pradinį rengimo etapą LKA.

Anksčiau Lietuvos karinių jūrų pajėgų karininkai buvo rengiami užsienio – Vokietijos, Danijos, Švedijos, Norvegijos, JAV – karinėse jūrų akademijose, taip pat Karinių jūrų pajėgų dar nuo 1993 metų organizuojamuose jaunesniųjų karininkų vadų mokymuose, vykdomuose kartu su Klaipėdos universiteto Jūreivystės instituto ir Lietuvos aukštosios jūreivystės mokyklos studijomis.

Parengta pagal LKA Studijų skyriaus informaciją

➔ Netikėčiausias (juokingiausias) laiškas, kurį kada nors esate gavęs

Tai buvo pranešimas apie testo, kuriame piešiau piešinėlius, įvertinimą

➔ Dabarties asmenybė, kuria žavitės

Kariūnas Gediminas Panumis

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Vakar

➔ Kitam žmogui niekada nepadaryčiau (nepasakyčiau)

Tu labai negraži

➔ Gyvenimas gražus, nes...

Dalyvauju mainų programoje ir esu Lietuvoje

➔ Neįsivaizduoju dienos be...

„Facebooko“

➔ Ko Jums trūksta Virdžinijos karo institute (VMI)?

Rikiuočių

➔ Lietuvą apibūdintčiau kaip...

Labai įdomią šalį, kurios žmonės gana drovūs

➔ Daugelis galvoja, kad aš

„Amerikonas“

➔ Mergina iškelia sąlygą: arba aš, arba kariuomenė

Renkuosi kariuomenę. Kodėl? Nes neturiu merginos

➔ JAV vieta, kurią patartumėte aplankyti

„Makdonaldas“

➔ Mėgstamiausia vieta Lietuvos karo akademijoje

Valgykla

➔ Užgaida, kurią sau leisite šią vasarą

Teksasas

➔ Rytas už vakarą protingesnis, nes

Diena tik prasidėjo

➔ Man sporto dievas

Happy Gilmour

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite kadetą / kariūną

„Viską padarysiu rytoj!“

➔ Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams

JAV Konstitucija

➔ Kas trukdo kariūnams / kadetams laikytis Garbės kodekso?

Sėkmės paieškos einant lengvesniu keliu

➔ Reikia nuolat treniruoti savo atmintį, kad

Atsimintčiau gražios merginos telefono numerį

➔ Nesėkmė

Tai pamoka, kuri verčia stengtis dar labiau

➔ VMI / LKA mane labiausiai džiugina (-o)

Bendravimas su kariūnais

➔ Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas

Atšaukti vakarinę rikiuotę!

Krn. Evaldas

KUČINSKAS

1918 metais sukurtas *Mauser 1918 T-Gewehr* – pirmasis prieštankinis ginklas, kuris buvo panaudotas kare.

1917 metais Vokietija turėjo sukurti ginklą, kuris galėtų pasipriešinti Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos sukurtiems ir pradėti naudoti Europoje vykstančiuose mūšiuose „sausumos laivams“ – pirmiesiems tankams. Šios lėtos, sunkios, bet gerai šarvų apsaugotos kovos mašinos buvo skirtos fronto linijoms pramušti, pėstininkams padėti įveikti priešą tranšėjas ir kitas gynybines užtvanas.

Vokiečiai, parengę svarų atsaką šioms „sausumos laivams“ – nepamirštamą 30 tonų sveriantį monstrą – A7V, taip pat sugalvojo veiksmingą kovos su tankais būdą. Jie sukūrė pirmąjį didelio kalibro nešiojamąjį ginklą, skirtą kovai su šarvuotąja technika.

Sumanyimą įgyvendino *Mauser* ginklų gamykla. Naujasis ginklas, sukurtas šarvams ir silpnosioms tanko vietoms pramušti ir jo įgulai žaloti, ir tapo iki šių dienų naudojamų prieštankinių ginklų pirmtaku.

T-Gewehr buvo sukonstruotas taip, kad galėtų šaudyti 13,2 x 92 mm *TuF* šoviniais (vok. tankų ir orlaivių). Šoviniai buvo pritaikyti vandeniu aušinamam sunkiam kulkosvaidžiui MG18 (*Maxim* firmos), bet šis ginklas buvo visiškai užbaigtas ir parengtas naudoti jau pasibaigus karui. *Mauser 1918* – vienašūvis ginklas – sukonstruotas taip, kad po kiekvieno šūvio jį tekdavo pertaisyti, todėl vieną ginklą naudojo du žmonės.

Mauzerio veiksmingo šūvio nuotolis siekė 500 metrų, o šaudmuo galėjo pramušti 20 mm storio šarvą iš 100 metrų atstumo, šaudant į vertikalią plokštumą. Norint sumažinti didžiulę šūvio atotrąšką, prie ginklo buvo primontuotos užlenkiamos kojelės, kurios kartu buvo ir tam tikra atrama, dėl ko pagerėjo taiklumas.

Prieštankinis šautuvas *Mauser 1918 T-Gewehr*

Maždaug 15 800 *T-Gewehr* buvo pagaminta 1918 metų pradžioje ir gegužę išdalyta specialiai suformuotoms prieštankinėms grupėms, Netrukus šios grupės buvo išsiųstos dalyvauti kovos veiksmuose. Šis ginklas buvo pirmasis žingsnis kuriant prieštankinę ginkluotę tarpukariu ir Antrojo pasaulinio karo metu tanko šarvų storis nebuvo didesnis nei 12 mm (pakankamas, kad apsaugotų nuo standartinių ginklų), todėl *T-Gewehr* galėjo pramušti bet kurią jo vietą ir padaryti didelę žalą.

Šiais laikais prieštankiniai ginklai plačiai paplitę, naudojami viso pasaulio

kariuomenėse. Žinoma, dabartiniai daug modernesni ir galingesni, tačiau pagrindis jų tikslas liko tas pats kaip ir naudojant *T-Gewehr* – naikinti šarvuotąją techniką.

Kalibras	13,2 mm
Veiksmingo šūvio nuotolis	500 m
Ginklo ilgis	1,680 mm
Vamzdžio ilgis	983 mm
Pradinis kulkos greitis	900 m/s
Neužtaisyto ginklo masė	15,87 kg
Užtaisyto ginklo masė (su kojelėmis)	18,59 kg

← Pradžia 10 puslapyje

E. M.: Tarp kariškių jaučiuosi gerai ir suprantu jų misiją – jie rengia vadus kariuomenei. Taigi aš tikrai netempiu „antklodės“, nes manau, kad karybos dalykai yra svarbiau. Kita vertus, civiliniai mokslai jiems padeda geriau suprasti karybos dalykus – be tikslųjų mokslų neįmanoma įsivaizduoti taktikos, logistikos, ryšių. Ne visi kariūnai tampa kariais, be to, visi kariai kada nors išeis į pensiją, taigi civiliniai mokslai tikrai svarbūs. Apskritai manau, kad Karo akademija eina teisinga linkme ir bendradarbiavimas jos viduje ateityje taps tik dar glaudesnis.

E. D.: *Tarp KARIŪNO skaitytojų populiari skiltis „Iš pirmų lūpų“. Naudodamasis proga pateiksiu vieną jos klausimą. Profesoriau, įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Koks būtų Jūsų pirmasis įsakymas?*

E. M.: Užuot įsakęs, duočiau patarimą: nebijokite aukotis dėl to, ką pasirinkote. Atiduokite tam visą save. Turėdami aiškų

tikslą, atrasite gyvenimo džiaugsmą. Na, o įsakymas skambėtų maždaug taip: tvirtai apsispręskite, kur einate, ir viską darykite Tėvynės labui.

E. D.: *Ir paskutinis klausimas. Kaip trumpai apibūdintumėte mūsų kariūnus, jaunos karininkus, studijuojančius Karo akademijoje, ko jiems palinkėtumėte, ką patartumėte?*

E. M.: Iš svarbiausių žmogaus savybių paminėčiau sąžiningumą, tikslingumą, išprusimą ir garbingumą. Gal ne visi kariūnai yra tokie, bet kadangi noriu juos tokius matyti – tokius ir matau. Aš pasitikiu kariūnais – kai stebiu juos mieste, uniformuotus, pasitempusius, suprantu, kad jie – visuomenės pažiba, ir jais didžiuojuosi. Man didelė garbė prisidėti prie jų lavinimo. Palinkėčiau stengtis daryti gera ir padėti žmonėms. Man atrodo, kad kaip tik to Lietuvoje dabar labai trūksta. Aukokitės, negailėkite savęs, tikėkite savo tikslais, nematuokite visko materialiais dalykais, darykite viską su šypsena ir visad išlikite savimi, tada pamatysite, kad žmonės jus myli ir gerbia. Kai tai pajusite, rasite tikros laimės šaltinį.

Mielieji skaitytojai, su kuo norėtumėte geriau susipažinti kitame KARIŪNO numeryje? Rašykite, siūlykite kandidatūras.

PROTINGOS MINTYS

Kare, kaip meilėje, – turi rasti kontaktą

Napoleonas

Sveikiname ir dėkojame

Olegas GROŠEVAS

Martynas KIVARAS

KARIŪNO redakcinė kolegija nuoširdžiai sveikina XIX laidos absolventus ltn. Olegą GROŠEVĄ ir ltn. Martyną KIVARĄ, šiemet liepos 20 d. sėkmingai baigusius studijas Karo akademijoje ir gavusius pirmąjį karininko laipsnį, ir dėkoja jiems už kūrybiškumą, iniciatyvumą, aktyvų dalyvavimą žurnalo kūrimo veikloje, svarų asmeninį indėlį plečiant jo tematiką, ieškant naujų idėjų. AČIŪ!!!

Didelės sėkmės Jums tarnaujant Tėvynės labui ir toliau kūrybiškai bendradarbiaujant su KARIŪNU.

„Perimti sovietinės Radioelektronikos karo mokyklos turtą ir visą jos mokomąją bazę, Vismaliukų poligoną pavyko iki 1992 m. liepos 8 d. Tą dieną buvo pasirašytas perdavimo–priėmimo aktas, mokyklos vadovybė rikiuotės aikštėje nuleido SSRS vėliavą ir vietoje jos suplevėsavo Lietuvos trispalvė. Manychiau, kad tą dieną reikėtų įteisinti kaip Lietuvos pergalę – tai buvo karininkų rengimo svetimai kariuomenei pabaiga ir oficialiai įkurtos Lietuvos aukštosios karo mokyklos pradžia.“

Dim. plk. Algimantas Vaitkaitis

Linkiu sėkmės mums visiems

Gerb. Seimo pirmininke, J. E. Prezidente V. Adamkau, Akademijos viršininke plk. E. Vosyliu, gerbiamieji susirinkusieji!

Pacituosiu trumpą ištrauką iš Vytenio Statkaus knygos „Lietuvos ginkluotosios pajėgos 1918–1940 m.“: „1919 m. kovo 7 d. į Karo Mokyklą atvyko 124 kandidatai, kurie buvo priskirti mitybai... Mokyklai nupirkta trimitas, tautinė vėliava ir iškaba „Karo Mokykla““. Tokia buvo Karo mokyklos pradžia.

Krašto apsaugos mokyklos, įsteigtos 1992 m., situacija labai panaši.

Pulkininkas Algimantas Vaitkaitis, 1992 m. vasario mėn. pradėdamas eiti šios aukštosios karo mokyklos viršininko pareigas, gavo kampą su stalu Trinitorių vienuolyno patalpose Antakalnyje, vado-

vaudamasis savo įsakymu vasario 12 d. priėmė į darbą nepakeičiamą visų viršininkų automobilio vairuotoją Raimondą Jančūną ir perdavė jam apgriuvusį automobilį „Žiguli“.

Netrukus buvo pasiekta didžiulė pažanga – 1992 m. pabaigoje Krašto apsaugos mokyklos apskaitoje atsirado 4 projekciniai aparatai, 5 televizoriai ir 10 magnetofonų, o Finansų skyrius gavo elektrinę spausdinimo mašinėlę.

Toks buvo pirmosios Karo mokyklos istorijos tęsinys.

Bėgo metai, keitėsi ministrai, keitėsi mokyklos (vėliau – akademijos) viršininkai, o idėja, įskiepyta 1918 m., liko. Liko tikslas – rengti aukštos moralės, ištikimus savo valstybei, puikios kvalifikacijos karininkus Lietuvos kariuomenei.

Dim. gen. mjr. Jonas

ANDRIŠKEVIČIUS

Krašto apsaugos mokyklos viršininkas plk. J. Andriškevičius ant geležinkelio tilto ties Neries ir Žeimenos upių santaka, 1993 m. vasara

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

kpt. **Saulius STOŠKUS** – KAS medaliu „Už tarptautines operacijas“

mjr. **Ričardas STAKELIS** – Lietuvos kariuomenės medaliu „Už pasižymėjimą“

plk. ltn. **Eltonas MELECKIS** – KAS medaliu „Už nuopelnus“

plk. **Eugenijus VOSYLIUS** – 50 metų jubiliejaus proga Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro vardine dovana

VALSTYBĖS (LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO KARŪNAVIMO) DIENOS PROGA

doc. dr. **Jūratė NOVAGROCKIENĖ** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

kpt. **Vidas VENCKUS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

mjr. **Ramūnas ŽIŽYS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

kpt. **Mindaugas NAUDŽIŪNAS** – Lietuvos kariuomenės vado padėka

kpt. **Karolis STIGA** – Lietuvos kariuomenės vado padėka

št. srž. **Šarūnas BELIŪNAS** – Lietuvos kariuomenės vado padėka

št. srž. **Raimund JANOVICH** – Lietuvos kariuomenės vado padėka

vyr. srž. **Vaidas KAŽEMĖKAS** – Lietuvos kariuomenės vado padėka

Prabėgo 20 metų. Šiandien kariūnų rikiuotėje stovi žmonės, ne tik 1918, bet ir 1991–1992 m. įvykius studijuojantys iš vadovėlių ir liudininkų pasakojimų, bet tvirtai einantys 1918 m. Lietuvos Karo mokyklos, jos tradicijų ir tikslų tęsėjos, 1992 m. Krašto apsaugos mokyklos (nuo 1994 m. – Lietuvos karo akademija) nubrėžtomis kryptimis.

Krašto apsaugos mokyklos pirmosios vadovybės vardu sveikinu Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos bendruomenę, garbingąją profesūrą, svečius, Akademijos klausytojus ir kariūnus, susirinkusius paminėti Krašto apsaugos mokyklos 20-mečio. Linkiu sėkmės mums visiems!

Tai buvo garbės reikalas

Mjr. Regimantas

DIRŽINAUSKIS

1991 m. liepos pradžioje, baigęs Sverdlovsko aukštąją tankų artilerijos mokyklą, grįžau į tėviškę Radviliškio rajone, Boriūnų kaime. Nieko nelaukdamas, jau pirmąją savaitę pradėjau ieškoti darbo, svarstyti, ku

būčiau naudingas atsikuriančiai Lietuvos valstybei. Atvykusiam į Radviliškio rajono policijos komisariatą pasiūlė specialisto pareigas, tačiau pagal karinį išsilavinimą šis darbas man netiko, todėl jo atsisakiau. Atsitiktinai miestelyje sutikau savo tetą. Ji patarė užėiti į Radviliškio komendantūrą (Šiaulių apskrities rinktinės padalinį).

Tą pačią dieną ten ir užsukau pasiteirauti dėl galimybės tarnauti atkuriamoje Lietuvos kariuomenėje. Vietoje sutikau komendanto pavaduotoją Algį Germanavičių, kuris tuo metu laikinai pavadavo Radviliškio komendanto pareigas ėjusį Kęstutį Šukį. Pristačiau, papasakojau, iš kur aš, kokius mokslus esu baigęs, ir išreiškiau norą tarnauti Lietuvos kariuomenėje.

Po kelių dienų gavau Šiaulių apskrities komendantūros (komendantas Zigfridas Orentas) pranešimą, kad turiu vykti į Vilnių ir kreiptis į Krašto apsaugos departamento direktoriaus pavaduotoją plk. Norbertą Vidrinską dėl priėmimo į krašto apsaugos sistemą.

Buvau paskirtas į Radviliškio komendantūrą vyr. specialistu. Ten tarnavau neilgai. Algis Germanavičius, žinodamas, kad turiu karininko išsilavinimą, pasiūlė persikelti tarnauti į Kauną, į Karininkų kursus, įsikūrusius Dariaus ir Girėno g. (buvusioje DOSAAF būstinėje).

Susitikau su plk. Broniumi Vizbaru, kuris, ilgai negalvojęs, man pasiūlė nuo 1991 m. rugsėjo 25 d. eiti Karininkų kursų kuopos vado pareigas. Plk. B. Vizbaro, kaip karininko, laikysena, asmenybė, atsidavimas tarnybai, požiūris į žmones, kaip vado – aukšta kvalifikacija ir profesionalumas iki šiol man yra pavyzdys, koks turi būti karininkas. Be jo, pirmojo Karininkų kursų viršininko (paskirtas 1990 m. lapkričio 15 d.), indėlio sunku buvo įsivaizduoti ir būsimų karininkų rengimo perspektyvas.

1992 m. pavasarį Krašto apsaugos ministerija visuomenei paskelbė, kad kuriamai Krašto apsaugos mokyklai reikalingi karininkai ir puskarininkai, turintys karinį išsilavinimą ir pedagoginių įgūdžių. Nėdelsiant atsiliečiau į šį kreipimąsi. Atvykau traukiniu Vilnius–Kaunas į Vilnių, toliau troleibusu nuvažiavau į Antakalnį... Štai ir mokyklos praleidžiamasis punktas... dar sovietinės karo mokyklos išlikę agitaciniai stendai, visiškai tuščia teritorija... Laikiniai einantį Krašto apsaugos mokyklos viršininko pareigas plk. Algimantą Vaitkaitį suradau jau persikėlusį iš Trinitorių bažnyčios priestato į buvusias sovietinės karo mokyklos štabo patalpas.

Savo atsiminimuose 1992 m. vasario 2 d. paskirtas laikinai eiti Krašto apsaugos mokyklos viršininko pareigas plk. Algimantas Vaitkaitis rašo: „Tuo pačiu įsakymu gavau įpareigojimą perimti sovietinę Radioelektronikos aukštesniąją karo mokyklą Vilniuje ir jos teritorijoje bei patalpose įkurti aukštąją Lietuvos karo mokyklą. Tad pradėta buvo nuo visiško nulio – nebuvo nei

Tęsinys 40 puslapyje

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

Už ilgametę tarnybą ir profesionalų darbą Lietuvos karo akademijos 20-ųjų įkūrimo metinių proga vardine dovana (atminimo medaliu su generolo Jono Žemaičio atvaizdu) apdovanoti:

mjr. Rytis VASILIAUSKAS
vyr. srž. Raimundas JANKŪNAS
vyr. srž. Jūratė PRANCKUVIENĖ
vyr. srž. Arūnas TVERAGA
Bronė ALENTIEJENĖ
Jolanta BUDREIKIENĖ
Liudmila BUIVIENĖ
Stanislovas BUTELIAUSKAS
Kęstutis DIJOKAS
Birutė GAIDELIENĖ
Rasa GEDMINIENĖ

Jūratė KAIRIENĖ
Rolanda KAZLAUSKAITĖ-MARKE-
LIENĖ
Genovaitė LAUGALIENĖ
Vilė LIŠKAUSKIENĖ
Diana MICKUVIENĖ
Milda MIRONAITĖ
Regina PERKAUSKIENĖ
Bronislava PIVORIŪNIENĖ
Violeta PUPEIKIENĖ
Terėsė SADAUSKIENĖ

Virginija SEREIKAITĖ
Ona SIMUTIENĖ
Irena SLIVINSKIENĖ
Konstancija Janina TUPĖNIENĖ
Neringa VASILIAUSKIENĖ
Nijolė VOVERIENĖ

IŠLEISTI Į ATSARGĄ

2012-06-08 –
plk. lt. Eltonas MELECKIS

← Pradžia 38 puslapyje

patalpų, nei inventoriaus, nei programų, nei dėstytojų ir viso kito, kad galima būtų rengti Lietuvos kariuomenei karininkus. Vyko ilgos derybos su sovietų kariuomenės atstovais bei Radioelektronikos aukštesniosios karo mokyklos vadovybe. Tik 1992 m. vasario 21 dieną Radioelektronikos karo mokyklos vadovybė išdavė pirmiems karininkams laikinus leidimus ir skyrė keletą patalpų Trinitorių bažnyčios priestate (Sapeigos g. 3). Pirmieji karininkai, kurie įsikūrė šiose patalpose, buvo: A. Lekavičius, A. Tamašauskas, Z. Kulys, J. Andriškevičius, A. Čepaitis, J. Juodka, R. Kunigonis. Gavę leidimus įėjo į mokyklos teritoriją pradėjome domėtis pastatais, jų patalpomis ir įranga, bet ne į visas patalpas buvo leidžiama įeiti. Tik 1992 m. kovo 5 d., sutarus dėl turto perėmimo, A. Vaitkaičio įsakymu buvo sudaryta komisija ir jos pirmininku paskirtas plk. A. Lekavičius. Komisija puikiai susitvarkė su jai pavesta užduotimi – nedavė išvežti statybinių medžiagų, perėmė visą mokymo klasių inventorių, sporto kompleksą, bendrabutį ir kariūnų gyvenamąsias patalpas, išskyrus kompiuterių centrą (už kurį buvo pareikalauta sumokėti didelę sumą; mums nesutikus, jis buvo išmontuotas ir išvežtas), klubą ir valgyklą su visa įranga ir inventoriu. Tai sudarė geras sąlygas greičiau pradėti mokymo procesą.

Taigi plk. A. Vaitkaitį labai domino mano, kaip karininko, praktiniai įgūdžiai ir vadybinė patirtis. Iš pradžių jis pasiūlė eiti kariūnų būrio vado pareigas. Tuo metu aiškėjo mokyklos struktūra, buvo sudaromi etatų sąrašai ir t. t. Krašto apsaugos

Antrosios (pasieniečių) kariūnų kuopos vadas ltn. R. Diržinauskis pratybų prie Žeimenos upės metu

ministro įsakymu buvau perkeltas į Krašto apsaugos mokyklos II kariūnų kuopos (pasieniečių) vado pareigas. Kuopą sudarė apie 60 pasiryžusių uoliai studijuoti jaunuolių. Tada merginų dar nebuvo. Su plk. Jonu Laugaliu, Vitalijumi Besakirsku stebėjome, kaip vaikinai laiko fizinio parengtumo testą, kitas procedūras, numatytas atlikti priimant būsimus kariūnus į Krašto apsaugos mokyklą.

1992 m. rugpjūčio 3 d. šioje mokykloje prasidėjo kariūnų studijos. Buvo sudarytos

dvi mokomosios kuopos: 1-oji – motorizuotųjų šaulių (pirmasis kuopos vadas – Vitalijus Besakirskas) ir 2-oji – pasieniečių (pirmasis kuopos vadas buvau aš). Jos buvo suformuotos iš jaunuolių, atėjusių, galima sakyti, tiesiai iš vidurinės mokyklos suolo ir jau tarnavusių Lietuvos kariuomenėje, tarp jų buvo daug savanorių, dalyvavusių ginant Lietuvos nepriklausomybę. Tai buvo labai atsidavę savo Tėvynei kariūnai, visa širdimi trokštantys tapti karininkais ir kuo greičiau įlieti į Lietuvos kariuomenę,

LAISVA NUOMONĖ | ESĖ

← Pradžia 22 puslapyje

Aišku, aš galiu pralaimėti lažybas, bet pagal Vidurkio dėsnį neturėčiau.

O dabar, jei esi išmintingas, nesivarginsi aiškinamas savo „padėjėjui“, kad Correggio reikia ieškoti ten, kur „C“, o ne „K“ raidė, bet labai maloniai nusišypsosi ir pasakys: „Tiek to.“ Ir nueisi pasižiūrėti pats. Ir šitoks nesugebėjimas atlikti savarankiško veiksmo, šitas moralinis kvailumas, šitas valios silpnumas, šitas nenoras linksmai sugriebti ir kilstelėti – tokie štai dalykai nukelia grynąjį socializmą labai toli į ateitį. Jei žmonės neveikia dėl pačių savęs, ką jie darys, kai jų pastangų vaisius bus skirtas visiems?

Pirmas pasitaikęs pagalbininkas klube, atrodo, būtinas; ir baimė būti „išmestam“ šeštadienio vakarą daug darbuotojų verčia įsikabinti savo vietas. Išplatink skelbimą dėl stenografisto, ir, pasirodo, devyni iš dešimties padavusių pareiškimus nemoka nei rašybos, nei skyrybos ir visai nemano, kad tai reikalinga.

Ar gali toks parašyti laišką Garsijai?

„Nueik pas tą buhalterį“, – didelėje gamykloje man pasakė brigadininkas. „Gerai, o ką?“ – suklusau. „Na, jis geras sąskaitininkas, bet jeigu aš jį pasiūsiu į miestą su užduotim, gali ją ir gerai atlikti, bet, kita vertus, gali aplankyti pakeliui keturias smukles ir, kai nusigaus į Mairo gatvę, jau bus pamiršęs, ko jį siuntė.“

Ar galima tokiam žmogui patikėti nugabinti laišką Garsijai?

Pastaroju metu dažnai išgirstame verksmingų, gailėsčio kupinų žodžių dėl „pažemintų, prakaitų

liejančių emigrantų“ ir „benamio klajūno, ieškančio sąžiningo darbdavio“, likimo ir prie viso to priduriamų sunkių priekaištų valdžios žmonėms.

Nieko nesakoma apie darbdavį, kuris be laiko susensta tuščiai stengdamasis priversti nevalyvą nevykėlį atlikti proto reikalaujantį darbą, ir jo ilgas, kantrias pastangas gauti „pagalbininkų“, kurie ramiai dykinėja, kai tik jis atsuka nugarą. Kiekvienoje parduotuvėje ir gamykloje vyksta nuolatinis ravėjimo procesas. Darbdavys meta lauk „pagalbininkus“, kurie parodė savo nesugebėjimą prisidėti prie verslo interesų, ir priimami kiti. Kad ir kokie geri būtų laikai, šis rūšiavimas tęsiasi: tik jei metai sunkūs ir nėra darbo, tai vyksta geriau – bet lauk ir visiems laikams išeina nieko nesugebantys ir netikę. Taip lieka tinkamiausi. Savi interesai skatina kiekvieną darbdavį laikyti geriausius – tuos, kurie gali nunešti laišką Garsijai.

intis stiprinti mūsų valstybės pamatus. Tokios motyvacijos kartais pasigendu žiūrėdamas į kai kurių dabartinių kariūnų akis...

Mano, kaip kuopos vado, pagrindinė užduotis buvo administruoti kariūnus, prisidėti prie taktikos ir šaudybos, inžinerijos ir kitų karybos dalykų dėstymo organizavimo ir kontrolės. Daugiausia laiko skyriau kariūnų rikiuotės pratyboms ir statutų nagrinėjimui.

Pirmieji karininkai, būrių vadai, buvo Stasys Paldūnas, Valdas Gegelevičius, Andrius Smilga ir kiti. Savo žiniomis, turima patirtimi ir kvalifikacija jie prisidėjo prie bendro darbo sėkmės – padėjo tvirtą karininkų ugdymo pamatą. Būtina prisiminti tuo metu dėščiusius karininkus, be kurių asmeninio indėlio sunku būtų buvę atkurti Krašto apsaugos mokyklą.

Savo atsiminimuose dim. plk. A. Vaitkaitis rašo: „*Daug rūpesčio ir įtempto darbo pareikalavo mokymo programų ir tvarkaraščių rengimas. Labai sunkiai buvo formuojamas dėstytojų kolektyvas. 1992 m. spalio 7 d., jau vykstant mokymo procesui, buvo paskirti katedrų vadovai: A. Venckus, J. Laugalys, S. Kriaučeliūnas, G. Laugalienė, R. Kunigonis.*“ Man, jaunam karininkui, dirbančiam ir kariūnų auklėjamajį darbą, labai padėjo kolegos – tokios asmenybės kaip šviesaus atminimo dim. plk. Aleksandras Venckus, dim. plk. Stanislovas Purvelis, dim. plk. doc. dr. Aleksejus Malovikas, dim. plk. lt. Pranas Žarys ir kiti.

Prieš atvykstant kariūnams į studijas, aš ir mano būrio vadai iš visų kareivinių surinkome likusius baldus, lovas, kitą kariūnams buityje reikalingą inventorių.

Pirmosios laidos kariūnai patys ėmėsi iniciatyvos visapusiškai gerinti savo kuopos interjerą, rūpinosi jos jaukumu. Tai galėtų dabartiniams kariūnams būti geras pavyzdys, kaip reikia tausoti, prižiūrėti valstybės turtą, puoselėti savo kuopos tradicijas.

Svarbi mokyklos infrastruktūros dalis buvo mokomosios klasės. Šis palikimas buvo labai nugyventas, tačiau viso mokyklos kolektyvo pastangomis auditorijos, specializuotos klasės po truputį buvo atnaujinamos, lėtai, žingsnis po žingsnio, remontuojamos, pamažu įsigyjama naujo inventoriaus. Kariūnų gyvenimo sąlygos ir vidaus tvarkos režimas, palyginti su dabartiniu, skyrėsi kaip diena ir naktis.

Dvejus mokslo ir tarnybos metus kariūnai gyveno griežtu kareivinių režimu, ir tik kai kurie iš jų – labai gerai besimokantys, pavyzdingi, drausmingi – savaitgaliais buvo išleidžiami į miestą. Pirmieji kariūnai tada neturėjo savo Garbės kodekso, kaip dabartiniai, tačiau tikrai labai stengėsi nepažeisti tada galiojusio Drausmės statuto. Tai buvo kiekvieno kariūno garbės reikalas.

Kariūnai labai didžiavosi, kad turi teisę dėvėti kariūno uniformą ne tik mokyklos teritorijoje ir Vilniaus mieste, bet ir ten, kur anksčiau mokėsi, kur gyvena jų tėvai, draugai ir draugės. Tokia buvo pradžia.

Apie teises gali kalbėti tie, kurie atliko pareigą valstybei

Kpt. Artūras

JANKŪNAS

Atšventus LKA 20 metų jubiliejų, neoficialioje aplinkoje buvo pasiūlyta prisiminti (pirmiausia mjr. G. Jakščio ir ats. kpt. A. Alonderio), kas gi buvo tas pirmasis 1992 m. įkurtos KA mokyklos kariūnas. Besikalbant buvau KARIŪNO redakcinės

Tęsinys 42 puslapyje

Pažįstu vieną žmogų, tikrai puikių gebėjimų, kuris neturi savo verslo, tačiau kartu yra visiškai nenaudingas niekam kitam, nes nuolat nešiojasi nesveiką įtarumą, kad jo darbdavys jį išnaudoja arba siekia išnaudoti. Jis nesugeba duoti nurodymų, bet negali ir jų vykdyti. Jeigu jam būtų duotas laiškas nunešti Garsijai, jo atsakymas tikriausiai būtų toks: „Nunešk jį pats!“

Šį vakarą tas žmogus vaikšto gatvėmis, ieškodamas darbo, ir vėjas kiaurai pučia pro jo palaišką paltą. Nė vienas, šį nelaimėlį pažįstantis, nenori jo įdarbinti, nes jis – nuolatinis nepasitenkinimo kurstytojas. Jis nepasiduoda proto įtikinėjimams, ir vienintelis dalykas, galintis jam padaryti įspūdį, – storapadis dvilykto (45) dydžio batas.

Žinoma, aš suprantu, jog toks moraliai deformuotas individas yra ne mažiau vertas gailės nei fiziškai neįgalus asmuo; bet nubraukiame gailės ašarą taip

pat ir dėl žmonių, besistengiančių įgyvendinti didelius sumanymus, kurių darbo valandos neapribotos švilpuko ir kurių plaukai greitai žyla besistengiant suvaldyti apsileidusius abejinguosius, nerūpestinguosius, nesugebančius ir beširdiškai nedėkingus, kurie, jei ne jų sumanymai, būtų alkani ir benamiai.

Ar visa tai pateikiau per stipriai? Galbūt ir taip, bet kai visas pasaulis virsta lūšnynu, aš norėčiau tarti užuojautos žodį žmogui, kuriam sekasi. Žmogui, kuris labai nepalankiomis sąlygomis vadovavo kitų pastangoms, ir, kai jam pasisekė, suvokė, jog neturi nieko: nieko, išskyrus plikas lėtas ir drabužius. Aš nešiojau katiliukus su pietumis ir dirbau padieniu darbininku, taip pat pats buvau samdytojas ir žinau, kad ką nors galima pasakyti abiejų pusių naudai. Neturtas neturi jokio pranašumo per se; skarmalai – ne rekomendacija, o visi darbdaviai nėra didesni grobuonys ir despotai

negu dorybingi vargšai žmonės. Mano širdis linksta prie žmogaus, kuris dirba savo darbą ir tada, kai „boso“ nėra, ir tada, kai jis yra. Žmogus, kuris, gavęs nunešti laišką Garsijai, tyliai imasi savo misijos, neužduodamas idiotiškų klausimų ir be jokio slapto sumanymo sugrūsti jį į artimiausią kanalizaciją arba padaryti bet ką kita, tik ne pristatyti tam, kam jis skirtas, niekada nebus „išmestas“ ir neturės streikuoti dėl didesnio atlyginimo. Civilizacija yra viena ilga, nerimastinga tokių individų paieška. Kad ir ko toks žmogus prašytų, jam bus duota. Jo nori kiekviename mieste, miestelyje ir kaime – kiekvienoje įstaigoje, parduotuvėje, prekyvietėje ar gamykloje. Pasaulis jo šaukiasi; jo reikia, labai reikia – žmogaus, kuris gali nunešti laišką Garsijai.

← Pradžia 38 puslapyje

kolegijos paprašytas pasidalyti savo atsiminimais apie tuos metus.

Iš pradžių norėčiau šiek tiek papasakoti apie save, kad būtų lengviau suprasti to meto žmonių mąstyseną ir dvasią, kas dabartiniams kariūnams gali būti sunkiai suvokiama.

Gimiau ir užaugau Anykščiuose. Mama buvo prokuratūros tardytoja, tėvas – fabriko cecho viršininkas. Seneliai, kai gimiau, jau buvo mirę, apie juos vėliau man daug pasakojo močiutės ir tėvai. Senelis iš tėvo pusės 1926 m. grįžo į Lietuvą iš emigracijos JAV, įkūrė ūkį Ukmergės rajone, nedalyvavo jokiuose karuose, o jo parsivežtų dolerių užteko atsipirkti nuo trėmimų ir kolektyvizacijos iki pat Stalino mirties. Kai tėvas maždaug 1964 m. buvo priimtas mokyti į technikumą, „auksiniai“ doleriai jau buvo pasibaigę, tik tada, kad sūnus gautų stipendiją, senelis įstojo į kolkū.

O mamos tėvas kariavo Pirmajame pasauliniame kare, po to buvo Lietuvos savanoris, turėjo puskarininkio laipsnį, Nepriklausomybės kare kovėsi su lenkais ir bermontininkais, buvo Vyčio Kryžiaus kavaliereus.

Lietuvą okupavus sovietams, jis keletą kartų per mėnesį buvo išvedamas sribų, mušamas, o 1953 m. po tokių kankinimų grįžo namo spjaudydamas krauju ir kitą dieną mirė.

Taigi užaugau šeimoje, kur nei seneliai, nei tėvai nebuvo Komunistų partijos nariai, kur tėvas nuolat kartodavo: niekada nepriimk už gryną pinigą to, kas sakoma

Sausumos pajėgų štabo karininkų kursų vyr. instruktorius kpt. Artūras Jankūnas užsiėmimų metu, 2011 m. gruodis

mokykloje, o visada vadovaukis tik savo galva. Šeimoje, kurioje dėl motinos įvestos geležinės tvarkos ir tėvo lankstumo buvo išlaikyta senelių puoselėta prieškarinio Lietuvos dvasia.

1988 m., būdamas 14 m., prasidėjus tautiniam atgimimui, gavau iš kažkur prieškarinio Lietuvos tautinės vėliavos brėžinį, pats suviamąją mašiną pasisiuvau trispalvę, savo rankomis išdrožiau koto antgalį. Paskui su didžiule, vos panešama vėliava lėkdavau su tėvais į pirmuosius Sąjūdžio mitingus. Tėvai, prisiminę pokario represijas, prilaikydavo mane sakydami, kad nekisčiau niekur savo galvos pirmas. Tačiau pirmasis laisvės gurkšnis labai grei-

tai ir negrįžtamai paveikė jaunas paauglio smegenis.

Laikas tuo metu bėgo labai greitai, viskas vyko staiga, nebuvo jokių ateities garantijų. Mokyklose vieni stodavo į komjaunimą, kiti, tarp jų ir aš, vietoj pionieriškų kaklaraiščių jau ryšėjo tautines trispalves juosteles, atsisakydavo lankyti tarybinės valstybės ir teisės pagrindų pamokas. Laisvalaikiu lakstydavome motociklais: chuliganiškai įlėkdavome į poilsio namų „Šilelis“ Anykščiuose teritoriją ir sudrumsdavome besiilsinčių partinių nomenklatūrininkų ramybę. Tai buvo kitokios laisvės ir kolektyvo jėgos pojūtis, atgaiva paaugliškausiai. 12 klasėje besimokantys komjaunu-

AKADEMIJOS PULSAS | PASKIRTI Į PAREIGAS

2012-05-02
kpt. **Mindaugas STACKEVIČIUS**
paskirtas į LKA Bazinių karininkų kursų
Taktikos sekcijos viršininko pareigas.

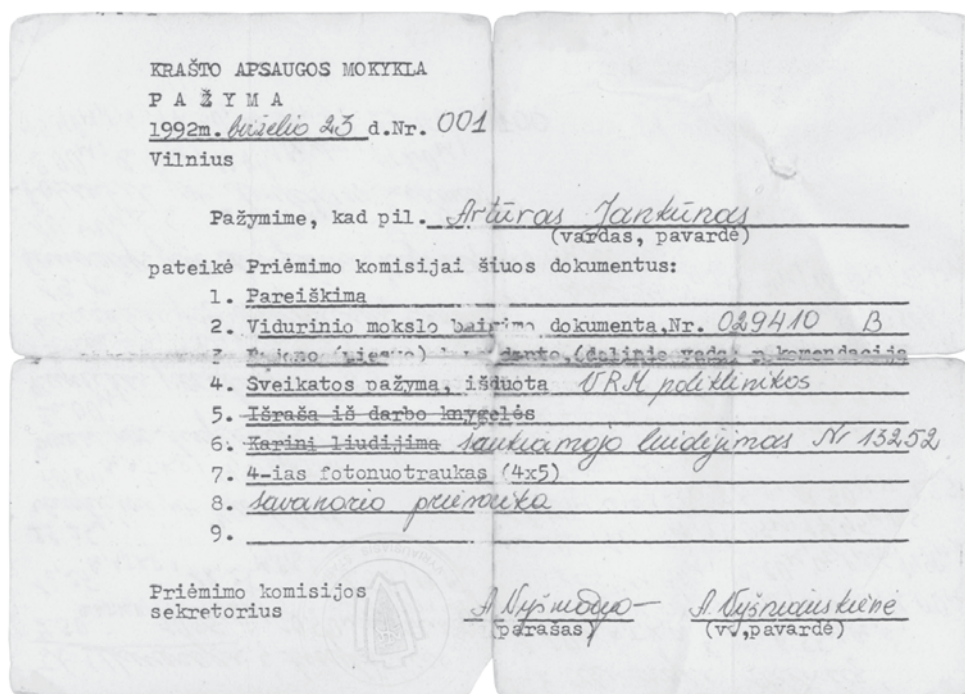
2012-06-04
mjr. **Vidas GRUNDA**
paskirtas į LKA Bazinių karininkų kursų
viršininko pareigas.

2012-06-07
plk. **Eugenijus VOSYLIUS**
paskirtas į LKA viršininko pareigas.

2012-06-25
plk. ltn. **Artūras BALYNAS**
paskirtas į LKA Oro pajėgų štabo kari-
ninkų kursų viršininko pareigas.

liai stovėdavo turguje su megztiniais, o aš su draugais, dar net ne 18-mečiai, 1991 m. rugsėjo 6 d. tapome SKAT (dabar – KASP) savanoriais.

1992 m. baigęs vidurinę mokyklą ir jau pusmetį ištarnavęs KASP, be galo pykau, kad Lietuvoje neatkuriamą Karo mokyklą. Vieną dieną apsilikau savanorio uniformą, susirinkau visus būtinausius „popierius“, sėdau į iš Anykščių į Vilnių vykstantį autobusą, nusprendęs nuvežti dokumentus, reikalingus stojant į Policijos akademiją. Važiuojant, kažkur tarp Ukmergės ir Širvintų, per Lietuvos radiją pranešė, kad Vilniuje įkurta Krašto apsaugos mokykla ir nuo šiandien priimami dokumentai adresu: Sapiegos g. 3. Išgirdęs šią žinią, negalėjau nustygti iš džiaugsmo, kad mano

svajonės pradeda pildytis. Net nedvejodamas ir nepaisydamas mamos ir šeimos planų dėl mano, kaip teisininko, ateities, pasukau Krašto apsaugos mokyklos link.

Jauna širdis plakė stipriau: buvau įsitikinęs, kad atkuriant tvarką ir įgyvendinant teisingumą Tėvynės labui galima daug prasmingiau prisidėti ginklu nei įstatymo jėga. Iki šios dienos, nepaisant iš svetur atėjusių beprasmių globalistinių, kosmopolitinių idėjų, tie įsitikinimai ir vertybės išliko.

Kad ir iš provincijos, Vilniaus autobusų stotyje šiaip taip susigaudžiau, kur ir kaip vykti toliau. Troleibusu Nr. 2 nuvažiavau į Antakalnį, išlipau Sapiegos stotelėje (tuo metu adresas buvo kitas – ne Šilo g. 5A, o Sapiegos g. 3) ir sutrikęs apsidairiau.

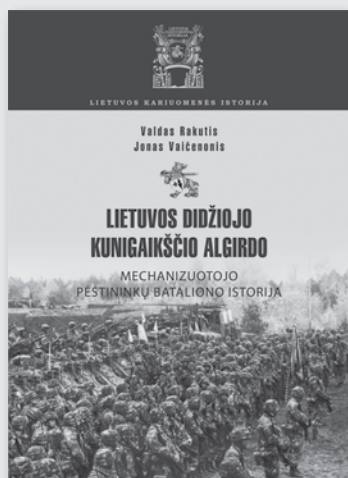
Pažvelgiau Antakalnio gatvės link – ten stovėjo ilgiausia tvora, net jos galo nebuvo matyti, pasukau galvą į kitą, Sapiegos gatvės, pusę – ten tvora atrodė trumpesnė, todėl ta kryptimi ir patraukiau.

Netrukus pasiekiau Sapiegos vartus, bet tuo metu jie jau buvo uždaryti, tad leidausi toliau ir Kuosų gatvę priėjau prie tvoroje esančių vartelių už dabartinio LKA štabo pastato. Žiūriu – atidaryti, o už jų, teritorijoje, stovi sovietinis III kurso kursantas. Aš jam rusiškai pagal statutą kariškai prisistačiau ir paklausiau, kur čia būtų galima pateikti dokumentus stoti į įsteigtą Krašto apsaugos mokyklą. Jis man liepė baigti čia tuos savo statutinius „saldofoninius bajorius“, paklausė, kuo aš vardu, pasakė savąjį (rodos, Volodia), draugiškai paspaudė ranką ir patarė per teritoriją pasukti į kairę, link Trinitorių bažnyčios: ten poste bus kursantas Machmudas, jis ir pasakys, kur eiti toliau.

Vilkėjau Lietuvos kario savanorio uniformą, bet sutiktiems sovietiniams karininkams, kurie praėję net atsisukdavo pažiūrėti, kas čia toks, buvau priverstas atiduoti pagarbą. Jausmas buvo nekoks, bet niekas taip ir nepaklausė, ką veikiu sovietinės karo mokyklos teritorijoje. Laimė, greitai atsідūriau prie Trinitorių bažnyčios. Nuo 1993 m. šiame vienuolyno ansamblyje įsikūrusi Vilniaus kunigų seminarija, o tuo metu ten buvo įrengtas sovietinių ginklų sandėlis. Prie bažnyčios poste, šalia numetęs ginklą (SKS), sėdėjo minėtas

Tęsinys 44 puslapyje →

AKADEMIJOS PULSAS | LKA IŠLEISTI LEIDINIAI

Machmudas, azijietiškos išvaizdos sovietinės karo mokyklos III kurso kursantas, ir valgė didžiulį žalią agurką. Mandagiai pasiteiravau to paties, ko ir kursanto Volodios prie vartelių, tačiau jis nebuvo toks draugiškas: iš karto pasiuntė mane kiek galima toliau, įvardijęs tą vietą trimis rusiškais raidėmis. Pasipiktinęs paklausiau, kas jis per beždžionė, jei, žmoniškai klausiamas, negali taip pat žmoniškai atsakyti. Supykęs Machmudas griebė į rankas karabiną ir jo vamzdį nukreipė į mane, bet po kelių sekundžių susivaldęs tarė: „Jūsiškiei sėdi ten, už kampo, antrame aukšte.“

Užlipęs į dabartinės Kunigų seminarijos pastato antrąjį aukštą viename kabinate pamačiau sėdintį plk. Algimantą Vaitkaičių ir jo sekretorę Audronę Vyšniauskienę. Tai buvo vienintelė vieta visoje tuo metu didžiulėje teritorijoje, kur būsimų kariūnų laukė Lietuvos karininkas, pradėjęs kurti Krašto apsaugos mokyklą.

Jausdamas didžiulę palaimą atidaviau reikiamus dokumentus ir gavau atitinkamą pažymą, kurios registracijos numeris buvo 001. Išėjęs į lauką, tame pačiame pastate pastebėjau užrašą rusų kalba: „Karininkų valgykla“. Buvau žvėriškai išalkęs, todėl užsukau pavalgyti. Tyliai atsisėdau kamputyje vienas prie stalo, į mane žvairavo visa valgykla, pilna sovietinių karininkų. Jaučiausi kaip vieniša avis vilkų gaujoje. Prie manęs gana greitai prisėdo kažkoks sovietinis pulkininkas ir užkalbino lietuviškai su rusišku akcentu. Na ką, sako, dokumentus *pridavei*? Taip, sakau, *pridaviau*, tamsta pulkininke. Nesijaudink, ramina, viskas dar tau prieš akis, greitai pasimatysime. Ir nuėjo sau. Pavalgęs pro dabartinės Kunigų seminarijos vartus išėjau iš teritorijos įtemptai galvodamas ir negalėdamas suprasti pulkininko užuominos apie greitą

Pirmojo (motorizuotųjų šaulių) būrio kariūnai (antras iš kairės viršuje – straipsnio autorius)

susitikimą. Vėliau, prasidėjus studijoms, tą patį pulkininką pamačiau dėvintį jau Lietuvos kariuomenės uniformą. Tai buvo plk. Aleksejus Malovikas (vėliau iki 2011 m. rugsėjo dėstė vadybą).

Kitą mėnesį atvykau laikyti stojamųjų egzaminų (nuo 1992 m. liepos 15 iki 25 d.). Viskas buvo kardinaliai pasikeitę – teritorijoje nebebuvo nė vieno sovietinio kursanto ar karininko, o mūsų, būsimų kariūnų, susirinko gana daug – apie 200 žmonių iš visos Lietuvos. Vieni atvyko iš tarnybos vietų „Geležiniame Vilke“, kiti, kaip ir aš, – patarnavę savanoriais KASP, kiti – atitarnavę šauktiniais sovietinėje kariuomenėje, o kai kurie – ką tik baigę vidurinę mokyklą.

Atvykome kupini meilės Tėvynei, pasiruošę studijuoti aukštojoje mokykloje, laikyti stojamuosius matematikos, fizikos, užsienio kalbos ir fizinio parengtumo egzaminus, tačiau stojamųjų dieną mums pranešė, kad kol kas čia bus ne aukštoji mokykla, todėl matematikos ir fizikos egzaminų laikyti nereikės. Per daug nenusiminėme, kad negausime universitetinio išsilavinimo. Juk visi labiausiai norėjome tapti Lietuvos kariuomenės karininkais ir tarnauti Tėvynės labui.

Aukštasis išsilavinimas, mažai ką bendra turintis su karininko profesiniu parengimu, tada atrodė (kaip ir dabar) neesminis dalykas. Laikas parodė, kad dėl tolesnės

KARIŪNŲ TARYBA INFORMUOJA

Kariūnų taryba praėjusiais metais stengėsi visokeriopai atstovauti kariūnų interesams, surengė daug renginių Akademijoje ir už jos ribų. Visi atsimenate pirmakursių *krikštynas*, kurias organizavo antras kursas ir Kariūnų taryba. Neišdildomą įspūdį paliko Kovo 11-osios laužai ant Stalo kalno, kur, be kariūnų, susirinko nemažai iškilų visuomenės asmenybių. Renginyje kiekvienas pajuto, kaip užplūdusi patriotiškumo banga pasiekė pačias širdies gelmes.

Kitas Kariūnų tarybos renginys buvo Vilniaus ir Mykolo Romerio universitetų studentų karinio rengimo savaitė, kurią jie praleido Akademijoje ir, pasak projekto dalyvių, atsimins visą gyvenimą kaip puikią patirtį.

Kariūnų taryba prisidėjo prie *Kariūnų Kalėdų* ir ketvirtakursių šimtadienio rengimo. Be to, ji tikisi, kad taps tradicija Vilniaus universitete rengti parodą „Kariūnų gyvenimas tarpukariu ir dabar“. Ji praėjusiais mokslo metais sulaukė didelio studentų susidomėjimo.

Pačioje Kariūnų taryboje taip pat įvyko keletas pokyčių: pirma, KT pirmininku buvo išrinktas krn. Vytenis Miliušas, o jo pavaduotoju – krn. Jonas Averka. Antra, buvo pakeisti KT nuostatai, o juose nurodytos Kariūnų tarybos narių darbo sritys, pvz., vieni tapo atsakingi už ryšius su visuomene, kiti – už akademinę ir karybos studijas ir t. t. Įvyko susitikimas su Kariūnų garbės teismo nariais. Jo metu buvo diskutuojama apie nuostatus ir galimą jų tobulinimą.

Krn. Aurimas LIDEIKA

karjeros ir tarnybos perspektyvų tada Tėvynė mus pirmą kartą apgavo. Išlaikęs užsienio (anglų) kalbos ir fizinio parengtumo egzaminą kartu su dar 5 jaunuoliais buvau priimtas kariūnu su tam tikra išlyga. Ji buvo padaryta dėl to, kad niekada nepasizymėjau ypatingu fiziniu parengtumu, ypač tai pasakytina apie bėgimą ir prastus fizinio parengtumo rezultatus. Todėl, kad galėčiau tapti visaverčiu kariūnu, turėjau laukti, kol kas nors studijų metu iškris. Mūsų kitokį statusą rodė tik stipendijos dydis, o gyvenome ir studijavome kartu su visais, t. y. viskas vyko „normalia“ tvarka. Iki šiol manau, kad bėgantis karininkas taikos metu kelia juoką, o karo metu – paniką!

1992 m. rugpjūčio 3 d. prasidėjo studijos Krašto apsaugos mokykloje. Iš mūsų buvo sudarytos dvi kuopos: 1-oji – motorizuotųjų šaulių, 2-oji – pasieniečių. Kaip ir norėjau, pakliuvau į 1-osios kuopos 1 būrį. Buvo priimti 164 kariūnai, o po dvejų metų baigė tik 111. Studijos prasidėjo Jaunojo kario kursu. Nuo 1992 m. rugpjūčio 1 d. – pirmosios keturių savaičių karinės pratybos. Tai buvo žvėriškas muštras, akcentuojant fizinį ir psichologinį pasirėngimą, rikiuotę, statutus ir bendrą karinę tvarką. Po pratybų buvome apgyvendinti didžiajame kareivinių pastate šalia štabo: 1-oji kuopa – ketvirtajame, 2-oji – trečiajame aukšte.

Niekam tuo metu net minčių nekilio apie kažkokias kariūno teises, o jei kas tokių idėjų ir turėjo, jas išsakęs, būtų likęs nesuprastas nei kolegų, nei vadų. Visiems mums buvo kalbama tik apie **kario pareigą**. Tik gerai atliekantis pareigas kariūnas galėjo pasvajoti ir apie savo teises. Paprasčia – kaip antikinės Graikijos demokratijos samprata: **apie teises gali kalbėti tie, kurie atliko pareigą valstybei**.

Laisvalaikiu, kurio daugiausiai būdavo tik valanda per dieną – iki vakarinio patikrinimo, plėšėme teritorijoje esančius apleistus pastatus, nenumatytus panaudoti kariuomenės reikmėms, tarp jų – ir Sapiegu rūmus. Tempėme viską, ką galėjome, į savo kareivines ir į šalia tuometės Krašto apsaugos mokyklos esantį raudonų plytų apšiurusį daugiaaukštį (dabar – visiškai apleistas bendrabutis), kur rengėme karininkams kambarius. Viskas buvo daroma iš parankinių priemonių, nes nieko naujo įsigyti nebuvo galima, o norėjosi, kad tiek kareivinėse, tiek mūsų vadų gyvenamosios patalpose būtų geresnės sąlygos.

Po Jaunojo kario kurso tiems, kurie dar nebuvo prisiekę, buvo surengta priėmimo ceremonija Antakalnio kapinėse, atrodo, prie karių savanorių kapų. Krašto apsaugos mokyklos iškilmingas atidary-

Krn. Artūras Jankūnas (kairėje) su kurso draugais Pabradės poligone, 1993 m. vasara. A. Jankūno asmeninio archyvo nuotraukos

mas įvyko 1992 m. rugpjūčio 30 d. Rikiuotės aikštėje mokyklai buvo įteikta dalinio vėliava, ją pašventino vyriausiasis kariuomenės kapelionas monsinjoras dim. plk. Alfonsas Svarinskas.

Prasidėjo karybos mokslų studijos. Jos truko dvejus metus. Bet tai galėtų būti jau kita KARIŪNO tema.

Manau, pirmiausia reikėtų prisiminti ir pagerbti tuos karininkus, kurie, metę tarnybą ir atsiskakę asmeninės gerovės sovietinėje kariuomenėje, grįžo į Tėvynę ir pradėjo kurti Lietuvos karines pajėgas. Tuo metu jie buvo mūsų dėstytojai, būrių ir kuopų vadai. Tikri savo srities žinovai, profesionalai, vykę į nežinią, tačiau pasiryžę sukurti naują kariuomenę ir beveik iš naujo pradėti karininko karjerą. Galima būtų išvardyti visus, tačiau praėjus 20 metų rizikuoju kai kuriuos ir pamiršti. Tiesa, noriu pridurti – tarp jų profesinių diletantų nebuvo. Deja, Tėvynėje jų išskėstomis rankomis nelaukė: ilgai užtruko, kol buvo suteikti Lietuvos karininkų laipsniai, laiku pradėti mokėti atlyginimai, pasirūpinta gyvenamuoju plotu.

Kai kurie neištvėrė – išvyko atgal į Rusiją. Pamenu, vienas Kovinės technikos katedros pulkininkas, atvykęs iš kažkio karinio mokslų tyrimo instituto, jau 1992 m. mums pasakojo apie vandeniliu varomo tanko variklio veikimo principus, tanko plastikinių pabūklų privalumus, palyginti su metaliniais. Tuo metu tai atrodė kaip iš fantastikos knygos.

Neišlaikė žmogus Tėvynės biurokratų abejingumo ir spjovęs išvyko atgal. Gal ateis laikas ir kas nors parašys knygą apie šiuos Tėvynės patriotus?

Visus karybos dalykus dėstė, kaip minėjau, savo dalyko žinovai, o su karyba nesusijusiems dalykams nebuvo skiriama laiko. Dabar net džiaugiuosi, kad mūsų nerengė „ateities lyderiais“, bet gerai parengė profesiskai, išugdė šiuolaikinius profesionalius vadus.

Mažai tenka bendrauti su dabartiniais kariūnais. Tarnauju Karo akademijos Sausumos pajėgų štabo karininkų kursuose vyr. instruktoriumi, todėl su jais susitinku tik eidamas Akademijos budėtojo pareigas. Man keista, kai ketvirtakursis nesugeba taisyklingai sudėti šovinių į pistoleto dėtuve, kai išsikalbėjęs sužinai, kad niekas nesvajoja tapti būrio vadu, geriau pažinti eilinį karį, gebėti jam vadovauti. Daugumos „svajonė“ – būti Antrojo departamento pareigūnais arba karo atašė. Man tai primena marazminius kliesdesius, o ne būsimą karininko – leitenanto – tikslus. Skaudu, kad tuos kliesdesius jaunose galvose formuojame mes – instruktoriai, dėstytojai, vadai. Dar keisčiau, kad tokių dalykų, Lietuvos kariuomenėje ištarnavus 20 metų, iki šiol mano planuose neatsirado. Gal todėl, kad buvome pirmieji kariūnai, pirmoji laida, ir mūsų širdyse kažkur giliai dar rusena kaip tos vilties kibirkštėlės neišsipildžiusios devyniasdešimtųjų idėjos, kurių kupini pradėjome savo tarnybą ir kurių vis dar turėdami išeisime į atsargą.

1.

Vienas linksmas vaikinukas atėjo į barą, pasiskolino iš barmeno tiek pinigų, kiek pats atsinešė, po to už 4 litus išgėrė alaus ir išėjo į kitą barą. Ten taip pat pasiskolino tiek pinigų, kiek atsinešė, už 4 litus išgėrė alaus ir išėjo. Taip jis padarė trečiame ir net ketvirtame bare. Kai išėjo iš ketvirtąjo, pamatė, kad pinigų nė cento nebeliko.

Kiek pinigų jis turėjo eidamas į pirmąjį barą?

2.

Trys kariūnai Jonas, Aurimas ir Karolis su savo draugėmis Dovile, Jolanta ir Birute atvažiavo į „Akropolį“ apsipirkti.

Nustatykite, kuri mergina kurio kariūno yra draugė, jei žinoma, kad kiekvienas iš tų 6 asmenų sumokėjo už kiekvieną pirktą daiktą tiek litų, kiek daiktų pirko. Kiekvienas kariūnas išleido 63 litais daugiau negu jo draugė. Be to, Jonas pirko 23 daiktais daugiau negu Jolanta, o Aurimas – 11 daiktų daugiau negu Dovilė.

3.

Du kariūnai sumanė savaitgalį vykti į kaimą.

– Kam pėstiems eiti? Važiuojam dviračiu, – pasiūlė vienas.

– Kas iš jo? Juk dviem ant jo negalima sėsti, – atsiliepė kitas.

– Tai nieko! Mes juo važiuosime paeiliui: vienas – vieną kelio dalį, kitas – kitą.

– Gerai, – sutiko antrasis.

Kaip tarė, taip padarė. Pėsti ėjo 6 km/h, dviračiu važiavo 24 km/h greičiu.

Kiek laiko jie vyko į kaimą, jei kelyje dviračio be priežiūros nepaliko?

4.

Du kariūnai, geri jodikai, vasaros atostogų metu dažnai lenktyniaudavo. Lenktynes laimėdavo tai vienas, tai kitas, bet tai jiems greitai nusibodo. Todėl sutarė, kad laimėjusiu laikys tą, kuris paskutinis atjos į paskirtą vietą. Sėdo ant arklių, sukomandavo joti, bet... nė iš vietos: vienas kito laukia, nes bijo pirmi atjoti. Draugai pradėjo iš jų juoktis. Dar ilgai jie būtų ginčijęsi ir laukę, jei ne vienas pažįstamas dimisijos karininkas. Jis priėjo prie jodikų ir pašnabzdėjo kiekvienam į ausį po vieną žodį. Tie staiga nušoko nuo arklių, vėl užšoko ir nulėkė kaip pašėlę į paskirtą vietą. Laimėjo tas, kuris atjojo paskutinis.

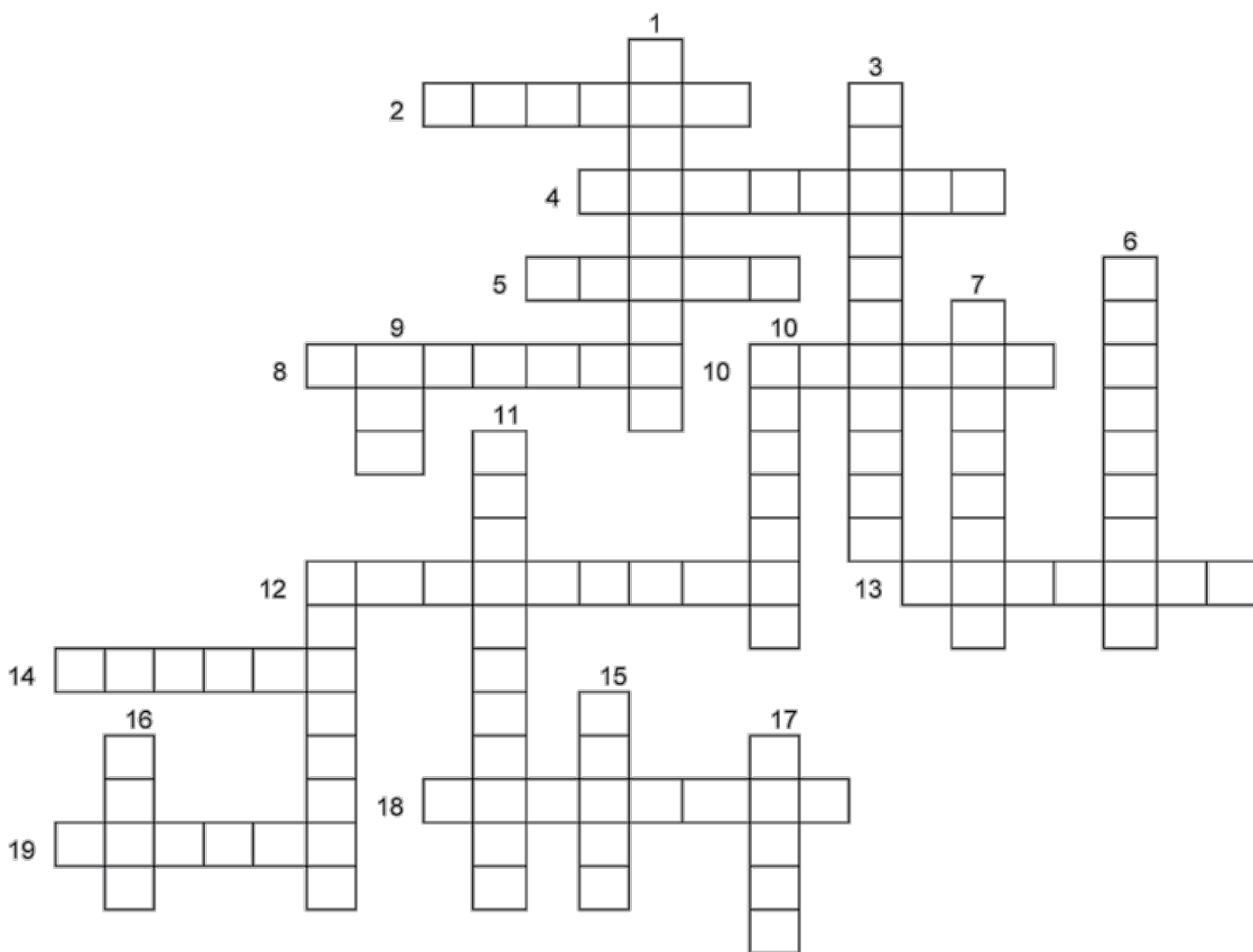
Kokį žodį pasakė dimisijos karininkas kariūnams?

5.

Vienoje vasaros skautų stovykloje mergaičių buvo trimis daugiau negu berniukų. Kiekvienas skautas kas rytą pasveikindavo savo draugus ir drauges, taip pat stovyklos viršininką. Apskaičiuota, kad kas rytą būdavo 625 pasveikinimai.

Kiek buvo stovykloje mergaičių ir kiek berniukų?

Atsakymai 7 psl.

Trakų pilies dainius

Vertikaliai:

1. Rajonas, kuriame gimė Maironis.
3. Miestas, kuriame Maironis baigė dvasinę akademiją.
6. Pavardė skulptoriaus, kuris pastatė Maironio paminklą.
7. Tikroji Maironio pavardė.
9. Maironio motinos vardas.
10. Kita Maironio profesija (išskyrus rašytoją).
11. Maironio tėvo vardas.
12. Maironio eilėraštis „Jūratė ir ...“.
15. Eilėraštis.
16. Eilėraštis „Nevėžis per ...“.
17. Maironio eilėraštis „Suolelis ...“.

Horizontaliai:

2. Maironio poema „Mūsų ...“.
4. Tikroji poeto tėviškė.
5. Maironio vardas.
8. Jauniausia Maironio sesuo.
10. Miestas, kuriame mirė Maironis.
12. Miestelis, kuriame Maironis praleido paskutinius dvejus karo metus.
13. Vienas žymiausių Maironio kūrinijų.
14. Eilėraštis „Širdis ir ...“.
18. Patriotinis Maironio eilėraštis.
19. Eilėraštis „Lietuva ...“.

„Kiekviena žemė turėjo savo pilį..“

Vertikaliai:

1. III tūkst. pr. Kr. pab.–II tūkst. pr. Kr. mūsų krašte pasirodę nauji gyventojai, iš kurių vėliau kilo aisčiai, dar kitaip vadinami baltais.
2. Bendruomenės vyresniojo seniūno šaukiamas susirinkimas.
3. Šiaurės, daugiausia Skandinavijos, seniausieji gyventojai, plėtoję mainų prekybą su baltais.
4. Lanko „kulka“.
8. Kas būdinga daugelio baltų genčių laidojimo papročiams?
9. Ar degindavo žiemgaliai savo mirusiųsius?
11. Jau senovės lietuvių ypač mylimas gyvulys, naudotas kare, medžioklėje ir žemės darbams dirbti.
14. Kuo pirmykščiai žmonės dengdavo savo kūną?

Horizontaliai:

1. Iškasamos senovės žmonių naudotų daiktų liekanos.
2. Žemdirbystės rūšis, kai buvo dirbamas iškirstas, išdegintas ir išpurentas miško plotas.
6. Moters užsiėmimas senovėje.
7. Statinys piliakalnio viršūnėje.
10. Ką senovės žemaičiai dėdavo į kapą gentainiams, pasižymėjusiems karingumu?
11. Genčių, gyvenusių prie Baltijos jūros, kitaip dar vadinamų baltais, pavadinimas.
12. leties galas.
13. Pirmasis mūsų protėvių aisčių vardą I tūkst. po Kr. paminėjęs romėnų rašytojas.
15. Kur, prasidėjęs atšilimui, iš mūsų krašto pasitraukė ledynai?
16. Iš ko buvo daromos medinių medžioklės lankų templės, kurios vėliau buvo gaminamos iš arklio ašutų?

Sudarė Daiva ir Vladas Narmontai

Trys skaitytojai, pirmi teisingai atsakę į kryžiažodžio (48 p.) klausimus ir atsakymus atsiuntę KARIŪNO vyr. redaktoriui, gaus vertingus žurnalo redakcinės kolegijos prizus.

Juoko detuvė

- Turiu dvi naujienas.
- Pradėk nuo gerosios.
- Kas tau sakė, kad yra gera naujiena?

Kariūnas laiko karo meno istorijos egzaminą, bet nieko nežino.

Dėstytojas atsidūsta:

- Na, gal pabandyk papasakoti apie karo pradžią...

Kariūnas pagyvėja:

- Taigi buvo taip! Aplink ugnis ir tankai, tankai, tankai!

Anksčiau labai mėgau vasarą, bet vėliau supratau – vasara ateina kiekvienais metais, kad tik būtų pinigų. Dabar aš mėgstu pinigus.

Per pratybas trečiakursiai leidosi iš lėktuvo parašiutais. Instruktorius netikėtai kampe pamatė susigūžusį Saulių.

– Sauliau, tu juk pirmas iššokai?

– Taip, tamsta, bet mano parašytas neišsiskleidė ir aš sugrįžau...

– Moksleiviai, kokios gyvos būtybės gali laisvai gyventi vandenyje ir sausumoje?
– Jūreiviai.

Išėjęs į Ramovės sceną solistas kariūnas su akompaniatoriumi tarpusavyje kuždasi:

- Aš natas pamiršau...
- O aš – žodžius...

Kariūnas troleibuse bando išlipti „Šilo“ stotelėje ir klausia prie durų stovinčios merginos:

– Ar jūs kitoje stotelėje nelipate?..

Ko jūs į mane taip žiūrite? Aš nesiruošiu su jumis susipažinti, tik noriu sužinoti, išlipate ar ne!

Mergina:

– Tai jau ne. Susipažinom. Dabar viskas...

Tėvas klausia penkiamečio sūnaus:

- Algiuk, kuo norėtum būti užaugęs?
- Generolu.
- Bet kare tave gali nušauti.
- Kas?
- Priešas.
- Tada aš geriau būsiu priešas.

Juoko detuvė

Gražios moters vyras, karininkas, senovinių karybos daiktų kolekcininkas, išvyko į lauko pratybas Pabradėje. Vieną dieną pas jo žmoną atėjo meilužis. Jiems bendraujant, staiga suskambo durų skambutis. Moteris, persigandusi, kad grįžo vyras, nusiuntė meilužį į vonią taisyti čiaupo. Deja, būta antrojo meilužio. Jai besikalbant su antruoju, vėl suskambo skambutis. Persigandusi liepė šiam eiti į kitą kambarį ir taisyti šviestuvą. Pasirodė trečiasis meilužis sugalvojo vėl skambutis. Žmona trečiąjį meilužį paslėpė riterio šarvuose.

Šį kartą neapsiriko: grįžo vyras. Pirmasis meilužis sugalvojo būdą, kaip sėkmingai išnykti. Išėjo iš vonios ir tarė:

– Tvarka! Čiaupo rankenėlę savo įdėjau. Dešimt litų.
Karininkas atskaičiavo pinigus, ir pirmasis meilužis laimingas šmurkštelėjo pro duris.

Antrasis pasekė jo pavyzdžiu. Įėjo į kambarį ir tarė:

– Viskas gerai, šviestuvus dega, lemputes savo įsukau.
Karininkas ir jam sumokėjo.

Trečiasis meilužis stovi šarvuose ir mąsto, ką daryti. Pagaliau žengė prie karininko ir stuktėlėjo alebarda į grindis:

– Sakykit, ar pro čia į Polocką mūsiškiai nepraejo?..

Kariūnas vadas pirmakursiui:
– Tu neteisus!
– Kodėl?
– Apie tai aš dar negalvojuau...

Tėte, koks skirtumas tarp šautuvo ir automato?
– Didžiulis, sūnau. Paklausyk, kaip aš kalbu ir kaip kalba tavo mama.

Instruktorius per šaudybos pratybas aiškina pirmakursiui Žemės traukos dėsnius:

- Iššauta į viršų kulka visada nukris ant žemės.
- O jei pataikys į vandenį?
- Ne tavo reikalas. Tuo rūpinasi jūrų pajėgos.

Vyras sėdi prie televizoriaus, žiūri Europos futbolo čempionatą.

Staiga kitame kambaryje pasigirsta trenksmas: nuo kopėčių nuviršta uošvė. Moteris tyliai pralemena:

– Ar galėtum per pertrauką paskambinti greitajai?

Krn. Monika Šinkūnaitė su bendrakursiu krn. Dariumi Dilku

Krn. Monika
ŠINKŪNAITĖ

Jis ėjo mišku, keliavo ilgai
Ir tyliai galvojo: naktis tuoj praeis.
Tik šūvis į nugarą – šaltas, staigus –
Jam priminė šypsenas savo vaikų.

Kas žino, nutiko jam kas šiam miške,
Gal motina tempė jo kūną pro čia?
Jos ašaros krito, laikas sustojo, –
Ir medžiai jam maršo jau nebegrojo...

– Palik mano ginklą, paliki mane,
Užgesti garbingai – mana pareiga,
Nekaltink savęs ar priešo akies,
Blaškytis daugiau man tikrai nereikės.

Užmigsiu čionai, prižadėk man tiktai,
Kad ažuolų girion, kurią Tu matai,
Įsodinsi medelį už kovos metus,
Už Lietuvą, meilę ir mano draugus.

Taip taręs padėjo sau galvą ramiai.
Nei girdėjo, nei matė kas visa tai.
Ir šiandien, kai pamatau šituos miškus,
Kiekvieną kalvelę jaučiu kaip namus.

Didžiuliai ratuočiai išgrįs vėl naujas,
Pilkas ir slidžias asfalto kalvas,
Kada nors iškirs ir senuosius miškus,
Bet Lietuva mumyse kaip buvo, taip bus.

XIX laidos absolventai Simonas Černeckis ir
Andrius Volkovas (dešinėje) žiemos pratybų poligone metu

Krn. Andrius

VOLKOVAS

Pavasaris mokykloje

Kaip stipriai saulė šiandien šildo

Ir dar paukštelis tyliai čiulba,

Pavasaris toks šiltas,

Baltasis beržas tarsi bunda,

Po kuriuo sėdžiu ir svajoju,

Ar sniegas dar matys rytojų.

Bet kiek daug purvo ji paliko,

Lyg priešas po mūšio sutryptas,

Dar vieną plotą ji paliko,

Žiema išsliūkino kaip mitas,

Dar pakartosiu – jos nebeliko!

Žaliosios pievos mūsų dievas kitas.

Pirmajai meilei

Vis virpa ta mintis

Pabėgt iš nežinios pasaulio,

Tai ji mano viltis,

O gal tai tik apgaulė?

Bijau aš sužinot,

Ar meilė yra stebuklinga,

Galiu tik pasvajot

Apie tą bučinį svajingą.

Kiek laiko dar reikės tylėt?

Drąsos ir baimės sumaišty,

Ar nežinioj toliau kentėt,

Kol pasiliks ji užmaršty.

Žinau, kas man padėt galėtų,

Tyros meilės spindulys,

Tai amžinybei gal susietų

Vienas nekaltas bučinys.

Neskestanti viltis

Prisispaudęs šaltą karda,

Galvoju aš, ar verta

Pamiršti man jos vardą,

Kad gyvent dar kartą?

Kad ir kaip aš atsigulčiau,

Išspardyčiau savo mintis,

Kad ir širdį persidurčiau,

Matau jos veidą ir akis.

Žalsvai ruda akių spalva.

Bet man ji nepasiekiamo.

Lyg neįkopiama kalva.

Mane užvaldanti dama.

Tas paskutinis bučinys

Bedugnėj jūroj skrynioje,

Kurios niekas nepaskandins,

Ir vienas raktas terakins.

Akademijos bendruomenės atstovai, pirmieji kūrę Krašto apsaugos mokyklą, su šampano taurėmis šventės metu, 1994 m. liepos 8 d.

Plk. J. Andriškevičius su ltn. R. Diržinauskiu aptaria tilto per Žeimenos upę šturmo pratybų analizę, 1993 m. vasara

ISSN 2029-6045

Mes – trečiakursiai
(centre kpt. Vidas Venckus)
Kęstučio Dijoko nuotrauka